ВКSН

BKSH

BKSH

BKSH

ALT'É MBLÉTESE

a

FARE-FARESH VIÉRSHA, KENGE, TE-THENA,
ÑERA-TIATRA,
DHÉ FYTYRA SHQIPETARESH MÉ ÍÉTEN É TYRÉ

MBLEDHURE DHE BERE

PRÉI

Vissar. A. Dodanit

BKSH

BUKURÉSHT
SHTYPESHKROÑA É SHQIPETAREVÉT
1898

ВКSH

MIALT'È MBLÉTESE

Piés' é Pare

BKSH

BUKURÉSHT

1898

BKSH

PARETHENIÉ

Mundéte t'isht' é-tépere keĭo biblhe, ne te cilene mblodha shume faresh vĭérsha dhé te-thena qe ĭane çpalhure ndeper gazétate «Shqiperia» dhé «Albania». Po méqene qe gazétate kendohéne ñe cop' hére dhé paperkuĭdesĭa é mee te shumevé ben qe te humbasine, édhé si niseshe qe ĭémi mé pature nevoĭa per litératur' é per biblha. é mbésova qe esht' é-névoĭshme te shtypéte dhé keĭo biblhe, ne te cilene shtova dhé pak nga kengete pléqerishté qe kendohéshin nga pléqte é qe kane ñe vĭéfle é ñe shié nde mélhodhi.

Dihéte sé vĭérshesĭa ka loĭture ñe rholh te math ne énthusiasmin é ghakute ñériut édhé fuqia é ĭsaĭ eshte deftyére mé téperice n'ato kombé qe kane pature fatbardhesine te ndzĭérine vĭér-

shetore mee te-medhéñ; p'andaï bésoñ sé nuk' esht' é-tépere, po me kundre shum' é-névoïshme, te permblidhéne. mé shume kuïdés, ghithe vïérshate si dhé keng' é perhalha qe fliténe ngaï goï' é lhauzit me ç do hop, te pakene me dhïéte vïét ñe hére, é te shtypéne. Sé ne vïérshate, ne kengete é ne perhalhate ghéndéte fuqia, mendïa, félhesira, kudzimi, vïétersira dhé ndïéña é ñe kombi, édhé te shtypurit é tyré dote na léhtesoñe te kupetoïme perparimne qe beri kombi qe ne ñe périoùh é né tïatri.

Ne kete bïbhle shtova dhé viografit' é ñéresevé, qe kane punuare é punoïne ne perlindïén' é kombit Shqipetar édhé vura fytyrat é tyré, qe te ïéne pasqyra dashurié é qe te ngasine te pikmén é kuïdo, per te punuare é per te ndihure ne te miren é kombite, é dyké eftyére sé as ghe nuk' humbét ne kete ïéte *E-mira si dhé é-liga mbahéne ment.*

Kete biblhe qe é qoïta *Mïalt' é Mblétese*" ïa fala Z. Vasil Terpose, Shqipetarit nga Korça, si sheñe mire-dïéïé, per ndihmen é madhé q' i ka dhene çeshtïése kombiaré, per te cilale, pas mua Shtepia

BIBLIOTEKA KOMBËTARE TIRANË

c.

Terpo mund te quhéte *shpirt' i s'ioqérise Shqipetaré nde Bukurésht.*

Dyké kerkuare ndïése nga ghith' atà qe shekoïne tïaterisht punene qe bera mé ate qe kudzoï shpirti im lutém te daline te pastaïmite mee te mir' é mee te vïéfshme per komhine tene Shqipetar.

V. A. Dodani.

BKSH

BKSH

Z. Vasil Terpose

nde Bukurésht.

O Fĭamur plot dalhg' é vala
mé qélhim te shénteruar,
Vasil Terpo, ty t' i fala
ghithe ç' mblodha é kam shkruar.

O Dirék i Dĭélmurise,
rhotul téĭé ĭémi mblédhur;
Per driten é Shqiperise,
te parin te kémi zghédhur.

Qéndrové s' u-tuté faré.
Ĭu dhé Dĭélmurise shprése,
dhé zakonét Shqipetaré,
i ndéron mé „bésa bése“.

Kry' é shtepise uruar,
mé velhézere te urte,
kete pune te békuar,
forconĭ-é, benĭ-é te gurte.

Ghekafsh s' haronét ne ĭéte;
Emira émire mbétét.
Fĭal' ê lige pa te dréĭte,
po si dhbora dote trétét.

M' ate dore te qéruar,
plaget Memedhése ĭa lani,
Rofshi qofshi te ndéruar!
lutét'

Visar. A. Dodani.

BKSH

BKSH

XOVIXE N.

nde Konstantinupoie.

Ne nate pé *béhari*,[1]
kur qélhi ish kulhuar,
ku ghélberonté bari,
a^ĭé isha qétuar.

Dhé syte ne qélh ngritur,
ñe miĭe yĭ po mblithña,
per vĭérshetor' é ditur,
ñe Kurore te lithña.

Mé mendĭéne nde yte,
mé krahe pé méntimi,

1] *Béhari*, esht ñe fĭale é huaĭe, po mé qene qe ka zene rhenë nde Shqiperi, s'mund te çkuléte per ñhérĭésh. Shqip i thone *Véra*.

BKSH

ndement m'u mbylhe syte,
nde Qélh vaïta si trimi.

Dhé atïé zghata doren,
te mblithña yï mé sere,
te thur mé 'ta kuroren,
per *shkakun*[2] qe kam bere.

Deghoñ ñe ze qe thote,
mé shume embelsire:
»O! mos u mundo kote,
»te thuresh mee te mire.

»Kuroren ay Béu,
»gati é ka qe moti.
»Per te çuditur dhéu,
»ïa thuri véhte Zoti.

V. Dodani.

Futuri né Zoti

Frym'a pushtéte pé Arkanghélhi
Qe hyn ne shpirtrat' é ñérezise

2] *Shkaku*, eshte fïale arsbishté; nde Korçe thone *niét*, po as keïo nuk eshte shqip. Shqip i thone ngaïe, *qélhim*, po mé qene fïale te bera, i thomi *shkaku* pas Fialetorkese Mitkose, ghér te ghéïme fialen é vertéte qe thohéte nde Shqipetaret é Shqiperise a é Italise.

BKSH

Ĭ ndrit, i çél, i ngro si Diélhi,
Eĭa dhé fryna nurh' é lirise.

Sado nde t' héret'é nde rhobié
Pé kaqé vĭété kémi qéndruar!
Kthé syt O Zane, mĭa, mee s'ka hié!
Ndro kengen ñére, O Zan' é shkruar.

U likm', u trétme, mbétme kokalhe,
Zémrate tona mé pshéretimé
é shkuan ĭéten, qe me te ghalhe
vdiqme u shuam. Ghér kur mĭérimé?!

Per tere boten arth dit' émire,
Per tere zémrat çéli gezimi,
Véç fati ĭyne qenka i ndzire,
Folé urghié, qendrim Mĭérimi!

Mé ah, mé dhembié é mbylhim diten
Shprésate tona paskan shtéruar.
Si te Sketérhes é kémi driten,
Sikur u lintme véç per te vuar!

Laithitme udhen véme nde shpélhe,
Velhaĭ velhane duam te vrasem,
Ku' sh'e m'é liga hyme mee félhe,
Kshu vétehéne do te humbasim.

O Zot! deghona; O Zot! ki milhe.
Plagete tona sa vĭén po shtohén,

dhé lotét i shtonté
kur zu te me flase.

— O birh, psé me late?
o birh, psé m' haruat?
per tĭatrin u vrate,
te huaĭt ndéruat.

Kush mund te leftoñe
ñe ndihme te m' ĭape
t' me doĭe t' me mproñe,
kur ĭyvé me late?!

Dhé une ĭam Meme,
si memat qe kane
femiĭe ñe gheme,
dhé trima pa ane.

Dhé une kam zémer,
qe mund te gezohét;
dhé une kam émer,
qe s' mund te harohét.

Fĭamur te levduar,
q' Éuropen shpetoĭti,
kur kordh' é tméruar
per filh ghéç é shoĭti.

Ky, eshte Fĭamuri,
qe pati békimne,

kur zura é thira
keto q'u trégova:

«Velhézer Shqiptare,
»si thot' Istoria,
»fuqine te pare
»s'é ka sot Turqia.

»Kur bota s'kudzonté
»perpara Turqise
»kush, kush i dermonté?
»véç burh'i Shqiprise.

»Dhé sot bota thone,
»dhé sot ghith' é dine
»qe iy O Léone,
»é mbani Turqine!

»Dhé Memen'é mĭére!
»é lame me ñ'ane,
»mé zémren' é çĭére,
»per ĭéte te qañe!».

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Perñèrĭésh rembyém
Fĭamure dh'u dérthme,

armikn'é perzyém,
né zotere érthme.

V. A. DODANI.

FÈIA

Érdhi koha dhé per né,
te mos zihémi per fé;
Bés é fé qe duhét sot,
eshte karta, moré Zot.

Zoti kur ndzori nérine
porositi qe te dine
lutĭat mé ghuhen é vét,
ndryshé ay nuk' i prét.

Po nuk thé: O Pérendi!
s'te deghon nde Shqiperi.
Mé Alah é mé Théé.
Nd' Arabi é nde Moré.

Po nuk ditké te kendosh,
Ate Zot s'mund t é gezosh.
Dhé mé ghuhe qe s'mér vésh,
Urata mos prit te késh.

Fé ne dachim qe te kémi,
Shqiptare duhét te ĭémi;
te urte mé dituri,
sé fé ska ne bageti.

Kur dolhi féĭa ne bote
ne qélhím pati te plote:
te doie nériu nérine,
Shqipetari Shqiperine.

Ghekund nuku ghéndét shkruar
Zoti te két urdheruar.

ky, Lćken é mburhi
dhé Klitone trimne.

Ky, Birhon trégoïti
mee trim sé Romanet,
qe tïatre s'kudzoïti
per kundre, véç t'anet.

Ky, Ghérg Skendérbéïne
si burh' é pat shpure,
si luftat defiéïne,
ky s'pati shoq kurhe.

Veshtroïé, rhembéïé,
te benéshe burhe,
nder shoket deftéïé
t'i shohene *nure.*

Dhé ngréïé mbi malét
é nalta te shkundét
armiku t'i falét
Éuropa te tundét.

Ndement q'é rembéva,
si shkaba u-sula
nde véndét ku léva
Fïamure é ngula.

Dhé zëmrat' é dlira
te shokevé sqova,

Qe te léme Memen tone
dhé te beĭme tĭatren Zoñe

Ay qe do Memedhéne,
vertét ka ndéruar féne;
véte fĕĭa porosit:
Memedhéne mos merzit.

Sé te qenkerké édréte
kombesi mos kush te kéte
do mos qéne fis é fare,
édhé ghuhet keshtu ndare.

Per andaĭ, O Shqipetare,
Ne duam te véme mbare
Te duam ñériu ñérine,
Fé te kémi Shqiptarnine.

Ghithé ç' ĭane Shqipetare
Tĭatre fé kishin mee pare,
Musulhman' é Kristiane
Ñe fytur é ñe ghak kane.

Rurhate qe Kupetoĭne
Fén' é dréte é ndéroĭne,
Kur vritén é kur leftoĭne
Memedhéne te shpetoĭne.

V. A. DODANI.

Shqipĭa

Shqipĭa eshte ghuh' é vĭéter,
dolhi bashke mé ñérine,
te shkruaĭm mé ghuhe tĭéter,
s' eshte turp per Shqiperine?

Mblidhuni ĭy pléqt' é pare,
mblidhuni ĭy dĭémt' é rii,
nga çdo vénd é nga çdo fare,
mblidhuni per Shqiperii.

Sé sado kaqé te héqur,
eshte mĭaft kaq hidherim,
ghuha ĭone duhét ndréqur,
ndréqé Shqipetar o trim.

Nuku qé Ghorq Kastrioti,
nuku qé Marko Boçari,
édh' Ali Tépélénñoti,
s' qéne dĭém pé Shqipetari?

Po ç' deghoñ ngaĭ ato varhé,
te sterghyshevéte t' ane,
pshéretimé Shqipetaré,
qé tundi ghithe dyñane.

Tundi dhéne tundi qélhe,
Shqipetari nuk deghon;
thuaĭm Hene dhé ti Dĭélhe
valhe vdiq, a valhe rhon?

Ay.

Shqipetari

Popo! Kraherori si me ré
Kur me vĭén nder ment ky émere
Shqipetar trim i shpéhte si rufé
Ç'ah! te flé ty sot ne zémere.

Shkaba mbi stréhe te qendroĭti
Dhé mé ze te lartere kendon
Trimerirat tendé te levdoĭti
Ghithe botes keto ĭa trégon.

O Shqipetar o trim mé fléte!
Ti nga lufta s'ké frike kurhe
Ti ghitheñé ne kete ĭéte
Ké pas leftuar po si burhe.

Po sot ne ket' ĭéte qe ĭémi
Nuku lipsét pushk' édhé palhe
Po na lipséte qe te kémi
Shkolha dhé vivlha édhé grame.

J. N. Mihailit-Leova.

ÑE LOT I MEMEDHÈSE

Pé ñe ĭéte te pa dukur,
un' é mĭéra m' éresire,
shoqét me kane te vdékur,
po kam shpirt, nuk ĭam éfshire.

Iam é-vĭéter pé qemoti,
Ne per ghume nkthéném sot,
O! do sqohém sé tha Zoti:
Mĭa ne humbeĭé me not.

Ah! valhe do dale dĭélhi,
dhe pér mua, te soh drite,
sé shume me mori malhi,
te soh prane méĭé biĭte.

Shoqét ghithe po gezohén,
si çdo meme mé te bire,
une qañ mé lot mundohém,
kam si pise zémren ndzire.

Nenat ghithe po kendoĭne,
zémrat plot gézim i kane,

mé dĭém prane lulezoĭne,
kane driten an' é mb'ane.

Zotn'é math é lavduroĭne
sé ĭu fali dashurine,
dit'é nate t'a madhoĭne,
té perhapin Diturine.

Ku ĭini, o bĭĭ té dashur?
Psé sé mblithni vlhazerine?
Mos me rhihni te perhapur,
Mĭa gelhtita babezine!

Némni doren é me ngrini,
sé me qéshin tere bota.
N'éresire mos me lini,
ne k'to shpélha ne k'to gropa!

O! mee smund; shume ĭam vrare,
shpirti tim nder dhembet m'arth,
mos vdékça ĭyvé pa pare,
dit'é zés mé iy t'i zbarth.

Kudo ĭini mos m'aroni,
né ghi tim u nqaste Zoti,
memedhéne é kuĭtoni
te ndrit ghéné si qemoti.

14 Qérskor 1897. **Sedem** *[Korçar]*.

Malh i Memedhése

Shum' é dashur memedhéé!
pér ty malhi me ka mare
Émrin tent kur ngoĭe zéé,
me vĭén ghithe me te qare.

Mé lot syte po me mbushén
sa hére ty té kuĭtoñ
Zotit math me ghuñ i lutém
te levduar te t' dighoñ.

Qe pé kohé s'te kam pare
pé kohé ĭam desheruar
Ah! sa malh qe me ka mare
te te shkél vend i-uruar.

Ç' faĭ te kam o Pérendii,
ç' ghyna valhe te kam bere,
qe me malhekon te rhii
larg memdhés' é fisit tere.

Ghith po qañ ghith po renkoñ
s' ĭam as ñére i gezuar

ĭéta timé qe po roñ
fund é kréĭt ghith' é hélmuar.

Do te qañ moĭ Memedhéé,
dot' therés do te renkoñ,
ghér sa fati tim s' me léé
mbi dhé tendine te roñ.

15 Maĭt 1897. **SAGESS.**

DESHIRA PER PATRIDHEN

Atĭé ku ĭam lindur
ku parthi shighétat
te dĭélhit kam pare,
atĭé mendĭa imé
mé krahe pé éré
mé shpié me ñ' hére.

Né brégu m' i larter
qéndron ñe sy hére,
vertit syte rotul
é sho mé ngashime,
mé zémber te mbushur
te ghoren patridhe.

Me ñ' ane sho malét
mé shélghé te lartra,

é brighét mé vréshtat;
mé tĭater sho fushen
te çélur pré bimrat,
pré lulét é véres.

Nga mali me prane
deghoñ ñ' ushétimé
te lumit qe bié
mé silhe te madhé,
é uĭra t' arghentta
dérth posthe ne fushe.

Aty sho ñe krua
mé uĭe te paqte
te ftohte si akulh,
qe cilhi ka pire
pé te isemure,
ka ghétur shendéne.

Ne shésh ca me tutĭé
sho dĭéma te véghel,
qe hidhén é lozen
pa patur méndime,
pa ditur sé ĭané
te varfr' a ĭétime.

Ne hérĭésh mé loté
plot syte m' umbushne,
sé solha nder mendĭé,
q' édh' une kur qéshe

i vogel, i mitur,
atĭé kisha loĭtur.

Per sé me ré zémbra,
pyés vétén timé;
per sé ne dhé t' huaĭ
me zghéñ dot gezime,
as ghe sme ngro zémbren,
i lumur dot squém?

Dhé ghétke ka malé
te lartra mé shélghé,
dhé ghétke ka fusha,
é brighé é shéshé;
ka lumra, mburimé
te bukura shume.

Po syte te mia,
kur ĭam ne dhé t' huaĭ,
te ghitha pa shihé,
i shoin qe ĭane;
as ghe s' i maghépsin,
s' i beĭne te qaĭne.

Keshtu ték méntoém,
mé zĕmber t' hélmuar,
mê syte plot loté,
ñe ze qe se lartmi
deghoñ pa pandyér,
qê vĭén te me thote:

«Deshir' é patridhes
«esht' é pérendishmé;
«kĭo ghe esht' é pikmé [1]
«ne shpirt te ñérzise,
«qe diten qe lindén
«é ryĭne ne ĭéte.

«Skeko Ésqimoet,
«qe rhoĭne mi akulh;
«sheko édhé Kafret,
«qe dighén ne dĭélhe,
«sa ĭane te lumur
«atĭé ku ulintne!

«Pa mér keta ñéres,
«é shume te tĭére,
«nga visé te varfra,
«qe ti sron dot kure,
«é shpĭéri ne visé
«lark vatrese tyré?

«Do shoç mé ñe hére,
«qe ymr' i atyré,
«as ñ' hére i bukur
«atĭé do mos ĭéte;
«as buza é tyré
«ño ñ' hére do qéshe.

1] Epikmé — Ἐνστικτον.

«Deshir' é patridhes
«ñim [1] eshte i shéntte,
«épikmé é shpirtit,
«ñériut, qe kur lindét.
«Andaĭ per patridhen
«sikush arnis vétén».

Keto qe nga qélhi
deghova q' uthane.
Pastaĭ nder ment érdha,
é qava si ropi,
qe nuku ka shprése
te shohe lirine.

O Zot i vertéte,
qe k' kuvérnimne
te botes ne dore,
o Zot i milosur,
degho ñe dhéhuaĭ, [2]
qe vĭén te Te lutét.

Sa isha i vogel
mbésoña qe qéshe
i lumure faré
ne vatren é prindvét,
sé nuku é diña
qe isha i varfer.

1] Ñim — Αἴσθημα.
2] Dhéhuaĭ — Ξένος.

Pas pak nder ment érçë,
é msova mé dhémke,
qe lips te largoném
nga dhéu qe ulinda,
qe qenka é thene
te roñ ne dhé t' huaĭ.

Ato hidherimé,
qe kshin[1] ne dhéhuaĭ
se largu patridhes,
te ghithe i ñoin,
sa dhéne q' upualh;
qé thene t'a léne.

O Zot i pasosur!
qe ké kuĭdéë boten,
né mua i mĭéri
mbaro ñe deshire:
«Atĭé, ku ĭam lindur
«atĭé te mbylh syte».

1] Kshiñ a shihoñ — Γεύομαι.

GHEMIMI

U mvréĭt moti dhé ghemoĭne rhét'é zéza dhé te frikçmé.
Er'émarhe ngré si malé rhéé plehuri, sa mee s'dukét
as ghe tĭatre, véç ñe drudhĭé m'u nde palce na ka shtire.
N'ushetim vétem deghohét ze préi Zotit vĭén nibi bote
mé ghemim é zémerimé kaqé vétem keto thote :

„Fat'i Shqiperise levduar sot eshte per te qare,
„trimeri'é dĭémvéte saĭ pa drétesi po shkéléte.
„Zakkonét é bukura humbasin bashke mé émbrine.
„Me te ghithe anete, thirĭ é kombit Shqiptar deghohét
„po, forcohét tirania dhé armiqesia shtohét.

„Nga ghaku 1 kombit Shqiptar thikate u zghyre.
„Egersiresia é Tiranise s'u zbut s'u malhñyé,
„te keqiat é kombit shtohén si déti nga lumeñte,
„per ĭy u forcuan dh'u gorosne zémrat'é ñérzise,
„po nuku, nuku, tha Zoti s'humbét komb'i Shqiperise.

„Nur'i liris esht' urdher i Zoti, pa hyn né Shqiptari.
„Fuqi é tiranise nga dit po bié dhé po humbét.
„Kombin trim dhé te levduar é ka per te ngrohur dĭélhi.
„S'qéndron zémr' é Shqipetarit nuk duron dhé nukn
[mbahét
„te dréten kerkon as ghe véç, per'te vritét per'te qahét.

„Ati é biri mé arme nde ndore lé te vritéte.
„Si mbéti mee ghak t'é dérdhe kote per boten é huaĭ.
„Kuit ĭa pati mé bése per dhune ĭa ka punuare.
„Vertitét rhota, édhé si ka qene do te ĭéte sot.
„U mbush kupa hidherimé nuku ndzé s'durohéte dot.

„Ñihme kombïaré, ñihme Shqiptarerié vrap te zïni,
„Vlazeri dhé dashuri édhé bashkin te forte shume.
„Lithni bésen si nde kohe te Skendér-béut Mbrétit tuaï.
„Dhé do shuhét do humbase émer'i lik i Tiranise.
„Te valoñe madheshtor nur'i Flamurit Shqiperise."

I. N. Léhova.

Léka i math

Aléksandr'i math q'i thone,
qe ka qene mbréti tone,
mbréti i Maqédhonise
i se vïétres Shqiperise.
Kur leftonté mé Dharine
dhé fitoi ghithe Asine,
ñe dimber imath i forte
dhé ñe cingelhim i ftote.
Mbudh'i zuri Shqipetaret
burat trimat luftetaret.
Édhé ftote dyk mé qene,
porositi qe te beïne.
Ziar te ghithe ushetaret
qe te ngroén luftetaret.
Édhé véte kunder rhinté
rhothulh ziarit édhé shinté.
pa ñe plak ñe ushetar
trim pé trimi Shqipetar
te plagosur me ñe dore
i mbuluar plot mé dhbore,

q'i kish plot mé loté syte
dhé shekonté ne qélh yte,
i faléshé Pérendise
ates ghithe miresise,
te mos vdése po te rhoñe,
Shqiperine t'a shekoñe
édhé ñére, pa te vdése
ne dhéthin é memedhése.
Aléksandri, mé te shpéte,
ungrit édhé vaté vé.e
prane plakut qe po qanté
lotét qe me s'munt t'i mbante.
Dhé mé duarte te tiĭa
békuar nga Pérendia
qe é copetoĭ Asine,
dhé qe zuri rop Darine.
Mori plakne dhé é pruri
mu ne fron te tii é vuri
édhé: tha: «O plaku im
«vertét édh'i math' trim.
«Pas lighit Maqédhonise
«kush shkél fron'é mbréterise
«esht'i vdékur esht'i vrare
«nga faq'é dhéut esht'i ndare.
«Po ato lighé per mua
«nuku beĭne, nuk'i dua,
«une dua te sheroésh,
«dhé mé mua te gezoésh

«te ndritim Maqédhonine
«te ndéroïme Shqiperine».

V. Albaniti.

Koh' è mire

Cqot kishté rare nde Shqiperi
Édhé qé nata ézéze pise;
Ghakund s'deghonéï faté ñéri,
Ghakund nuk' dukéï nur i lirise.

Po shkoï nata dhé érdhi menghés
Diélhi ïétene lhampariti,
Ati é dïali armet ne brés
Édhé kordhen nga mylhi é qiti.

Nde mal nde fushe sé ç po na ndrit,
Eshte ushtria é Shqiperise;
Nde te sklavise obor u rit,
Po nde per duart vdés te lirise.

U ngréne Hoti Grudhi u ngré,
Armet rembéu ghithe Mirdita,
Sa ïane te éger pa vini réé,
„Drith', thone, armik t'érdhi dita".

Shkon Shqi¸erine ghithe ky zee,
Édhé ormisén Turq'é Kristïane,

Kanalét vendét ghith kush ze,
É si aslhani lefton dushmane.

Biruni trima t'i lini mos!
Sado na vdiqi sado na tréti,
Kuĭtoni ç' qête é ç'ĭini, sos!
Sado na rhopi as ghe s'na mbéti.

Qe larg.

Imbylhuri ne Burk dhé Flytyrakia

Ebukura flytyraké
Qe mé vrap ti çan éthire.
Pa me thuaĭ qysh sa kaqé
Te yrit é ghété t'lire?
Ne per k'ta muré te kéqé
Qe réthoĭne burkun tim
Mê shume mundimé vété
Shkendi'é dĭélhit édhé ndrin!

Ti, qe ne kete burk doĭté
Dhé paté kuraie te rynç
Gaĭ natura valh çu oĭté
Édhé vĭén mua te me prunç?
Noñ' zémre te malhenghyér
Mbrénda mé shume meshire
Qe zémra imé é thyhér
Bashke te ndañe idherimne!

Stolidh'i burk'i natures.
Ĭake te ndaĭme bukurine.
Ĭahe dhé zémres semures
I fole pak per lirine;
Per lumeñte dh'uĭrat ghithe
Per pyĭé, prighé é malé,
Per qénghin qe rhi pi sise
Mi te ghélberat luadhé!

Epé trendafile kur çél?
A époqé dashurine?
Ne menghés ne per pylh kur dél,
Dhé mundet mé dĭalerine!
Istorin'é véres m'refé
Dhé te réa per menghéze,
Flytyraké thuaĭme psé
S'me gezon zémren'é zéze?

Mbylhyr! mbylhyr rhi k'tu véte,
Pañéri, pa miq pa shoke,
Iç gheséndi ne k'te ĭéte
S'qenkerka per véç é kote!
Gaĭ ç'do vent qe te kethésh çapne
Gaĭ ç'do an'te shtiésh syne,
Me ç'do vent ghith u per apne
Tirane dhéspoter shume!

Vétem ti, élumture ĭê.
Si mbréteréshe ron mi ére,

Nevoie gaï ñéri nuku ké
Ah! un' vétem ĭam i mĭére:
Çapu tani dhe ĭu thuaï
Ghithe te dashurvé qe kam.
Sé ne burk ne vent te uaï
N̄e Déspot i lik me mban!

Th. Abrami.

EVERBERA

N̄e plak'évérber mb' udhe rhii,
dhé lip ng' ata qe shkoĭne,
po sé veshtron faré ñérii,
sé ç thote sé deghoĭne.

Ah! nemni ndim' paci kurdo,
uratn' é Pérendise;
kam héqur ghér tashi sado,
sa mu be ĭéta pise.

Ne dĭale késh' é zéza une,
dĭalen te pléqerise,
po vdiq dhé mĭérimét me zune,
mar zen' é lipesise.

Nuk vdiq po i vrare ra,
perpara méĭ' é vrane,

sẽ „Shqiperia duhét tha,
te mblidhét an' é mb' ane.

Te leftoñe per dituri,
mos rhiïe mee nde t' hére,
te benét si ç'do mbréteri,
te mos é shkoïn' as ñére".

I rash' ne kembet nene fron,
te Madhit s' u degho a,
ashtu' sht' i éger kush zoton,
se qari u vérbova.

Mos é pésofte édhé ñe,
kete qe nghau né mua,
édhé armiqevét kete
té kéqé s' ïa u dua.

Némni te rhoï paçi kurdo,
uratn' é Pérendise;
kam héqur ghér tashi sado,
sa mu be ïéta pise.

Ne plak' é vérber mb' udhe rhii,
dhé lip ng'ata qe shkoïne,
po sé veshtron farė ñérii,
sé ç thote sė deghoïne.

Ne nate dimeri sktrengoi,
vendi mbytét mé bore;

plaka mbe udhe ku qéndroï,
atïé é ghéti vorhe.

Ne buz te saï ñe gas i rhii,
mé dor' éndé po lipté,
munt te bésoñé s' vdiq po flïï,
édhé urata ipté.

Qe larg.

Bimeri

Luléte tani te thara
mbi dhé rene kane,
nuku rhoïne si perpara
te çélura s' ïane,
s' munt te thomi ïane.

Zoqte kenget mee s'i thone
atïé ku qéndroïne,
t' égere shekoïne mone
ngaï frika pushoïne,
po... do te kendoine.

Fort'é bardhe mbulon dhéne
bora qe po bié,
dhé menghézit néserhéne
faré nuk kaa hié,
bésa qe s' kaa hié.

Nérese per ĭashta s'ĭane
ghithe kush mban zĭare
dhé paa buke rhi me ñ'ane
rhobi dyké qare,
sikur esht' i vrare.

Ugodit vendi ne balhe
ghithe shkrétesire
véteme mbétét éghalhe
zémera é ndzire.
kétu, moĭ meshire!

Nuku munt moĭ bor'é ére
nuku muntni kurhe
te kulhosh zémren é mĭére
si uĭét é gure
s'eshte uĭ'as gure.

Qe larg.

Shqiperi

Mem'é dashur Shqiperi,
Sado ié shtire nde zi
ardhi dita dhé per ty
te te shoh'i embel' sy.

Sod qe dolhi dituria
héqim dore nga Gréqia,

Zĕm udhen' é mbaresise
per ndĕrimn' é Shqiperise.

Sod mos rhi hélmuare,
Memez' é levduare,
ghithe dĭémte rhéth i ké;
do behésh si kunder qé.

Nde Europe me s'ka tĭéter
Komb te thiĕshte é te vĭéter,
dhé sikunder ishé Zoñe
Ku ka rhĭédhur do pikoñe.

Sado Tirani é shkréte
te mundoĭ pé aqé ĭéte,
Ti qendrové zoñ'e trimé
T'i befte zoti fitimé.

«Kush ka shprés» édhé duron»
«me se fundi trashengon»
thote fiala é vertéte.
Keshtu dhé per né do ĭéte.

Sod per sod kur dĭémt'usquan
dhé deftyén qe s' haruan
Memedhéne te vertéte
s'na ndaloĭn' as shpi as féte.

Ghithe kush dote bésoñe
ashtu si t'a kupetoñe

Po qélhimne dot' é kémi
rhotuh teĭe, Meme ĭémi.

Meme! ngréu, gezohu, qésh,
rhoba krémtĭé ſe késh,
dhé kuĭt iké dhene sise
ĭépi fĭamur' é lirise.

Né te ghithe do therésim!
Or liri, or ghithe vdésim.
Si kush do ne vent te ti
Turku s'ka ndér Shqiperi.

Brăila, **Zisi V. Ziko.**

SQHIPERIA

Shqiperi o dhéé i bukur
mem'é ghithe mir sise,
qe ne ghithin tend ka lindur
me pare dĭélh' i lirise!
Shqiperi! O zoñ'é vlire
o é trimerise mburim!
Ku i ké trimat' é mire
qe botes i dhane shpetim?
Ku i ké valh pa me thuaĭ?
— «Larg méĭé ikne é vane
»édhé per boten é huaĭ
»per ata van' é u vrane!

»Per boten! per boten dhé sot!
»véne vritén é punoĭne
»un' é ghora po prés me kot
»nga zghédhĭa te me shpetoĭne!
»Ah! sa évarfer un qe ĭam;
»me ka rene varferia
»sé tani dĭém mee nuku kam
»m'i kn'é me lane femiĭa!
»O dĭémt, é mii sbum, te dashur
»qe ne ghi me gas ĭu rita,
»mos me lini buze plasur
»sqohi tani s' afroĭ dita!
»Afroĭ dit'é shénteruar
»qe prĕĭ shume koh'é prisni
»O burha, sé céli drita
»Palhen tuaĭ sot é zvishni!
»O burha! dhé per ca shtriga
»mos humpni ĭéten me kote:
»Une ĭam mema q'u rita
»psé m' rhini keshtu te ftohte?
»Turp i math or dĭémte é mi
»ne ghith' boten te deghuar
»t' geñéhi m'arghend dhé flori
»dhé te shishni meme tuaĭ!»

Th. Abrami.

39
44

MBROTHESI

I falémi shoqerise
qe perpiqét dit'é nate,
per ndére te Shqiperise,
po si Mem'é po si Ate.
Sa pune qe ka punuar
ghér me sot per dituri
te ghitha ĭane levduar
si kudo dhé Shqiperi.
Tradhetoret kur deghoĭne
Shoqerine «Dituri»
qe punon nuku pertoĭne,
i vĭén te ryĭ ne zi.
Shoket'é Shoqrise pra,
qe gezoĭne mbrothesi,
si-kush-do dashure ka
te ndihe ne Shoqeri.
Sa gezim i math per né
qe arhime kete dite!

PASH

u kthĭélh qélhi me s'ka ré
sot pra kémi **ze** dhé **drite.**
Nd' Itali dél ñe ditaré
„La Nazione Albanéz"
qe punon pa pushin faré
Shqipetaret po na ndéz.
Eperkoshmĭa é flakta
„Albania" nde Bruksél
s'ka bere pune te pakta
ndosé per muaĭe dél.
Ia u thévi unden çavét
atyré qe s'kane mend,
a kane zémrat'é gravét
a qe shitén per arghent.
Eperĭavéshmĭa ditaré
q'é ka émrin **„Shqiperia"**
punon pa ndaluar faré
si ç i thote urtesia.
Te tria keto ditaré
qe dalin, O shoke, sot,
lipin ndihma duan paré
ca me shpéĭt, nuku ghér mot.
Ndihmera per Memedhéne
te ĭapim te ghithe sot!
Mĭa o fyéĭ per Moréne
sé te ghitha vane kot!...

Galatz, nde Korhik 1897. SPIRO GARUA.

Béktashinte

Kush do Shqiperine kush?
I miri Baba-Alush!
Nuke vdiq po shkoĭ dhé rhon
Dhé se largu na veshtron
Na veshtron édhé na thrét:
«Punoni per memedhét,
»Cili eshte Béktashi
»Te punoñ per Shqiperi,
Te kendoñ ghuben é tiĭa
»T'héqe dore nga Mavia!»

Prei ne Shqipetari Béktashi.

[La Revue „Albania" No. 9. f. 153].

BASH

S'NA ÑOHU ÑERI

Mé sa mundimé, mé sa te qara;
Mé sa zi shtire, mé sa te vrara;
Mé sa dĭém trima qe i mbulové
Dhé ñe te mire nuk trashegové,
S'u lodhé mee, O Shqiperi
Dhé te iqésh mé madheri
Sé s'te ñohu ñéri!

Sa ghak qe dhérdhé, sa vĭét mbulové,
Sa ĭéte shkuan ghithe leftové,
Qe te shpetoñé tine Gréqine,
Ç ñéri ta shkroĭti ty Istorine!
Sa mĭé vĭét qe ké po rhi;
É mĭéra Ti, O Shqiperi,
S'te ñohu ñéri!

S'u ngopé én é nga Madheria?
Nuk u merzitê nga Roperia?
Ti mé te mira nuk' ké pushuar,

Édhé perhére ké qene dhbuar;
Parhére preĭ t'a u shavé,
Dhé at-hére kur u vravé
S'te ñohu ñéri!

S'te ñou ñéri as do te t' ñohe;
Aruan, s'dine ç'u bee ñe kohe;
Ghithe velhézer iémi, te thone:
«Ĭy ĭini pĭélhe nga barku tone;
»Te na yshqéni, te na ndéroni,
»Lini te gh tha, né t'na deghoni
»Sé s'ĭu ñéh ñéri!

»Iq, ngrini dĭémte, ngrini shtepite
»Iq, ngrini fushat, malé, kufite,
»Pylhé, luadhé, lumeñ, kenéta;
»Lisa dhé shélghé, ara dhé vréshta;
»Ngrini te ghitha silh'ri nd' Athine
»Dhé mos kuĭtoni mee Shqiperine,
»Sé s'ĭu ñéh ñéri!»

Kaqé padiĭa te ka vérbuar,
Sa ghithe ç'kishé é ké dhuruar!
Ku ké kuroret? ku ké dafinat?
Qe mé kaqé ghak fituan dĭémat?
Ne tĭatre balhe ndrit Madheria
Dhé tine trétésh si dashuria
Qe s'é ñéh ñéri!

Ku-do qe vaĭté te kane dhbuar;

Te mbaĭne, po nuk; pa pagezuar;
Emri «Shqipetar» duhéte humbur;
Aĭy qe ne dĭep ty te ka tundur;
Te beĭne grua dhé te martoĭne,
M' emrin te burit te transhegoĭne,
Dhé s'te ñéh ñéri!

Api, o varhé! O hié dilni
O Prindet tane, ngrihi mos flini,
Shikoni dĭémte qe kini pĭélhe;
Shikoni, pyésni, nzirni ne dĭélhe,
Ç' i bene famét, ku kane emrin?
Ĭyvé te ghithe si ñérĭn tĭétrin,
Mee s'ĭu ñohu ñéri!

Aiat [Egypte] 10 Korhik 1897. **Léonidha Lhogori.**

Shqiperia

Ĭu ré qe nd'ére keshtu valoni
te bukura te kuqé si flake
dhé mi kryhé duk' qéshur me shkoni
shum' ĭu lutém tregomeni pake!
Trégomemi pake no-ñera préĭ ĭysh.
É cila shkoĭ é pa Shqiperine,
thuaĭmeni ĭu lutém si dhé qysh
i kam te dashurit atĭé qe rhine?

Dhé ĭy zoq qe nd'ére flytyroni
dhé mé vrap shume çani éthire,

Ĭy, qe gaĭ te doni atĭé shkoni,
ku zémra é bardhe ĭu do me mire;
trégomeni, cila préĭ ĭysh é pa
vendin é bukur te Shqiperise
qe ghithe bota ne goĭe é ka
si mburimn'é ghithe trimerise!

É trimerise mburim o Shqiperi!
ké pas mé qene édhé sot ĭé;
dhé ç'do te mire dhé ç'do bukuri,
ne ghithĭte tent ghithe ñe i ké!
Uĭa é kulhuar, qe ndrit si ar
gaĭ vendi yt ga héra po mburon
dhé ne per fushat é ghelbra mé bar
si gharper i ken kelthét é shkumbon!

Lisa te ghera v'shur mé fléte,
zbukuroĭne pyĭéte é tua
ku, zéfirete atĭé per ĭéte
shtrofken é tyré kane pothua!
ték tyne portokalhi lulezon,
dhé fiqi, ulhiri, limoĭ, shéga,
ték ty bilbili therét é kendon
dhé mé gas shume kecén nder déga!

Ti ĭé vent i ghithe miresise
sé ç'do é mirè gaĭ ty mburoĭ,
prandaĭ dhé zoti i ghithesise
ne malét é tua érth'é qéndroĭ!

O vent'i bukur qe rhi Zoti!
se ç'ĭam lark shume é te desheroñ!
kur dote kthénét valhe moti
qé te munt dhé une te te gezoñ?

Th. Abrami

Py Shqipetare

Ñe hér'u poqne dy Shqipetare
ne dhé te huaĭ s'di sé me ç' vend
ñéh ñeri tĭaterin qe shum pa pare
dhé ghuhen shqipé sualh nder mend;
te dy u squan
mé syte plot
mbushur mé lot
dhé u afruan.
Tha ñeri tĭatrit: «Sa esht'é mire
„ghuheza shqipé qe flasim né
„tĭatere ghuhe kaqé te dlire
„as nuku ghéndét ndoñe mbi dhé;
„thom dhé kam thene
„ku do te vésh
„dote mos ghésh
„si ghuhen tene.
„Shum'esht'é embel shum'esht'é léte
„ghuheza shqipé kur kuvendon

„dhé Shqipetari kudo te ĭéte
„ghuhen é emes nuk'é haron
„ne kete ĭéte
„dhé me ç'do vend
„mé t'e nder mend
„ay do t'ĭéte".
— Ĭa pa me thuaĭ, shokut i tha,
per Memedhéne ghekafsh a di?
po shok'i tii qéndroĭ si tra
dhé po deghon mé malhéñi.
— „Ah! un i ziu
„Valhe ç'é ghét?
„Persé nuk flét?
„Psé pshéretiu?!
— „Si te mos qañ mos pshéretiñ,
„dhé te mos mbush syte mé lot?
„ĭémi te mĭére ĭémi te ziñ
„né tere puna na vété kot.
„Iam i pa ditur
„Si bageti
„nuk si ñéri
„po si i mitur.
„Ç' do qe te nghase s'émar vésh dot
„se ĭam si qori pa gramati,
„qe kur kam ikur é ghér me sot
„per Shqiperine ghikafshe s'di.
„Si ñe ñéri
„sapo shenoñ

„édh'é kendoñ
„mé shume s'di.
„Grame s'kam msuar qe te kendoñ,
„se ghuha shqipé gramati s'ka.
„Dhé dit é nate rhi vaitoñ
„ç'te medha faïé ç'i math *ghyna.*
„Na rah nde dére
„ne keto dit
„kur bota ndrit
„véç né ne t' hére.
»Shume fat kéqe na paska lene
»ne kete ïéte i madhi zot
»kur tere flasim ghuhene tene
»dhé per te shkruar s'é shkruaïm dot
»psé te mos kémi
»dhé né skoli
»si ç'do ñéri
»dhé né te ïémi?!
»Sé pas pak kohe dote humbasim
»si kane humbur kombé te tïére
»dhé ate héré dote mos flasim
»ghuhen é bukur, o mor te mïére!
»Per ghithe ñe
»dot'é haroïme
»do kuvendoïme
»kush'é di çe.
»Armiket miq i kémi prane
»dhé han'é pine mé né pershésh

»po si Kuçédra dote na hane
»sa te mos mbétét kembé pé nésh,
»A kupeton,
»O micu im,
»sé ç' hidherim
»na qérthelhon?
»Po lavdi paste i madhi Zot
»O miku im, sé kam deghuar,
»qe Shqiperia s' humbét dot sot,
»sé niska ghuha te ĭét'é shkruar.
»Nde Bukurésht
» él ñe jurnalh
»me shume malh,
»qe nuku résht.
»Mé kalhezuar armiqte tane,
»na deftén udhen dhé mbrothesine
»miqt'é armiqte cilete ĭane
»dhé ç'mund te beĭne per Shqiperine».
Dh'é pershendosh
posi velha
édhé i tha:
«Shqipetar qofsh».

Noia.

VALHEA E VELHAZERISE

Aĭ te zém' dore mé dore
Ghithe dĭémt'é Shqiperise.
Dhé te tundime Tomore.
Mé valhén'é trimerise.

Toske, Gége, Laber, Çame.
Ghithe ç'ĭémi Shqipetare.
Aĭ te lozim an' é mb' ane.
Valhén tone te pa ndare.

Aĭ te lozim te kercéĭme.
Te ghithe bashkuare.
Ghysherit de na verhéĭne:
«Biĭ! qofshi békuare!»

Ghith' armiqte do kuptoĭne.
Do shohen velhazerine.
Do te dridhén kur deghoĭne.
Qe shpetoĭme Shqiperine.

Botese do t'i trégoïme.
Qe Shqipetaret nuku fléne,
Po punoïm' édhé ndzitoime.
Te shpetoïme Mamedhéne.

Te kendoïm'é te therésim:
Rhofte, rhofte Shqiperia!
U shtofte per ghithe ïéten.
Ne més tone vlhazeria.

V. Albaniti.

KENG'É SHKOLHAVÉT

O velhézer Shqipetare gezoïi q'érth keïo dite
kaq'é mir'é kaq é mbare na siélh ghithe miresite
Kéïo eshte dit'é réze qe na siélh velhazerine
é dhbon ïétene te zéze dhé ndarïén é maresine.

Do t'a lusim kete dite q'é békoï Zot'i vertéte
q'é dergoï mé shume drite t'mbés'émeri per ïéte
sonté vune gur'é pare ç'é békuar keïo dite!
zot'i math'é prufte mbare é na dhénte urtesite.

Hapu, hapu érhesire! pa ïake ketu o drite
sé arhiti koh'é mire u gdhi nata u be dite.

Sonté nis ñe tïater ïéte, te rhémene posh'é shtié
mbréteron fïal'é vertéte dhé te mirat ghith'i bié
Zot i math qoft'i levduar q'é ndzlér faqéza te dréten
sé po soié ka mburuar po é ka ndrituar ïéten.

Lumïa ti noï Korç'o lulé! q'ilé pas shoqét é tua,
si trimé ne balh'u sulé t'a paçim per ïéte hua.
Kush-do q'eshte sonté burhe dhé Shqipetar i vertéte
émeri s'i shuhét kurhe dhé ndéri i rhon per ïéte.

Ghuha ĭone sa émire sa emel sa éghére
sa éléhte sa élire sa é bukur sa évlére.
Kĭo 'shte mem'é miresise qe bié qytéterine
gasthin'é velhazerine n̄érezin'é miqesine.

Sot faqéz'u muar vésh s'ĭémi Gréker as Bulhgare
é vertéta dél ne shésh, ĭémi vétem Shqipetare.
Ky émr'eshte shum'i mire sé mee sĭémi te geñyér
nuku ĭémi n'érhesire é n̄oheme ghen'é vyér.

Pérendiĭa na é lente per ĭéte t'a trashegoĭme
édhé kurhe mos é dhente t'a humbim'é t'a haroĭme,
te léme memene tene é te marime n̄e shtrige,
Zoti mos é paste thene pun'é tméruar é lige.

O! sa qéne te geñyér ata qe vuan per bote,
turp te math kane deftyér punuane faré kote.
Pa méntohi o te ghore, Efialtin Pafsanine
qe u bene tradhetore q'é ghétne pé Pérendine.

Nga ghithe ç'kémi kenduar per ţe n̄ohur vétehéne
kaqé ghe kémi mesuar: tè ndéroĭme Memedhéne.
Sé n̄érezite ghithe vdésin po ĭéta s'mbétét' éshkréte,
ghuha dhé memedhéu mbétén te patundure per ĭéte.

Mé zémrene te gezuar é mé ghithe shpirt uroni,
zoterin' é zoteruar ghith per n̄ehérĭésh thoni:
Rofte qofte Shqiperia dhé kombi é ghuha ĭone,
lulezofte dituria édhé ndihmes paçim Zone.

VĬERSHETORI. ✲

SHQIPERISE BIIT' E DASHUR

Ngrèu Shqiperi te thone
sado ĭé shtire ne ghume
hélmuare ĭéten ghith mone
mé vera mé plage shume.

Pa ngréu te thote Shqiptari
te flét mé ze te keputur
lotét i rhĭédhin se qari
dhé doren t'a zé tué puthur.

Te zé doren te te ngrére,
ti mèzi ngriéĭ nga dale,
sé ghuñet te ĭane prére
dhé çapitésh si é çale.

Té thon' ĭémi per ty, Nene !
Ti na ĭé mem'é levduar
per ty vume ghithe ghene
ghuhen t'a beĭme te shkruar.

Kémi dhé shoke béĭlére
qe n'apin krahun si shpate
burha me émer te ghére
mé ndér mé doren te ghate.

Per ty punoĭme, moĭ Néne!
nga ty kémi ghak é émer.
Ti qumeshtin na ké dhene
na shtiré sénder ne zémer.

Na dhé zakone te mire
te kémi ndér édhé sénder
séndren mé sis'kémi pire
n'ashte rheñosur ne zémer.

P'andaĭ émr'i Shqipetarit
i mbéti **bésa é bése**
s'kthénét fĭal'é bésetarit
ku dha fĭalen do te vdése.

Ti ĭé Shqiperi é vĭéter
ĭétat kaq'émra te dhane
dĭémt e tu trima é Mréter
dhéne mbuluare kane.

E. Mitkua Korça.

PASKO VASA-PASHA VAITON FAITN'È SHQIPERISE

Mori Shqypnii! émĭĕra Shqypenii!
Kush me te kâ qitun mé kryé ne hii?
Ti me kê pas qănun ñé zoñ' é ghăne,
qi burhat é dhééut ty te qûishin năne.
Kć pas shûm te mira, shûme bégatii,
mé vashiza te bukura, mé dĭélm te rii.
Ghă é dhăn shûme, ara é bashtina
mé arme te bardha, mé pushka latina.
Mé burha trima, mé graa te dlira;
tâ ner ghithe shoqé kė pas qăn mâ é mira.
Kur kristéĭ pushka, si shkrépét moti,
zogu i Shqipetarit ghithe mon i zoti.
Ka ¡as qăn per lufte, ne lufte kâ dékun,
édhé dhunî prapa kurhe nuk ha hiéqun.
Kur ka pas lidh bés burhi i Shqipnîse,
i ,ka pas shtî dridhién ghithe Rumélîse.
Ne lufta te rhébta ghithe kăn kâ raa,
me faqé te bardhe ghithemon ăshte daa.

Por sot Shqypeni, pa me thûĭ si ĭéé?
po si lisi inalht i rhedzum per dhéé.
Te shkon bota sipre, mé kăm te sklét,
dhé ñi fĭale t'amel kurhe kush sta flét.
Si mal mé boorh, si fûsh mé lulé,
me kéé pas qăn vĕshun é sot ĭé ner zrulé.
É nuk te kâ mêtun as émn, as bés,
vête i kéé prishun per faqé te zés.
Ĭu mor Shqipetâre ĭéni tuu vrâm
dhé n'é ñi qin çéta iu ĭéni shperdâm.
Sâ thon kénă féé, sâ thon kénă *din*,
ñăni thot ĭam Turk, tĭétri ĭam Latin.
Do quhén Gréke, Shqê disâ te tĭér,
por ĭéni velhâzen ghithe mor te mĭér.
Priftenit é Hodjét ĭu kane hutué
per mé ĭu dâmun, mé ĭu vorfinué.
Vĭén ñéri i huéĭ é ĭu rhii ne voter
per mé ĭu turpenué mé grû'é mé moter.
Édhé per sa paré qi do te fitoni,
bésen é te parevét te ghith' é harhoni.
Édhé băhniĭ rob'é ñériut huéĭ,
qi nuk kaa ghakun, as ghuhén tuéĭ.
Qaĭni ĭu shpata, qaĭni ĭu dufèqé,
sé u zû Shqipenia posi zok ner léqé.
Te qâñe trimenia bashke mé néé,
sé rhaa Shqipenia mé faqé nde dhéé.
Édhé s'i kaa métun as drit, as pish,
as zĭarh ne voter, as trup as mish!

As ghak ne faqé as nér ne shoke,
por ashte grémisun asht bore troke.
Mblidhuni ĭu Vasha, mblidhuni ĭu graa,
m'ato syyte bûkur, qi dini me qaa.
Édhé te vaĭitoĭme Shqypenin é mĭére
qe ka métun shkrĕt pa émen é pa nêre.
Ka mét evêĭe si grua pa burhe,
ka mét si nă n'qi ska pas dĭélm kûrhe.
Kuĭ i băn zémra mé é lăn mé dék,
ket far trimméshé qi sot ăsht mék?
Kete năn te dashtun a do t'a lăm,
qi ñéri i huéĭ t'a shklase mé kăm?
Nuk, nuk! kete mére kurhe kush s'é do,
ket faqé te zéze ghith kush é dro.
Para sé te hupét keshtu Shqypnia,
mé pushka ne dore lé te dése trimnia.
Çonĭu, Shqyptar, pré ghumit çonĭu,
te ghith si vlhazen me ñi bés shtrengonĭu.
Édhé mos shikoni kisha é djamiea
féé é Shqyptarit ăsht Shqyptarenia.
Qysh préi Tivarit é déni nde Nârte,
fushat mé lulé é malét é nâlte.
Asht tok é ĭyn, print na é kan lăne,
kush mos na ĕ prékié sé désin s'po é lăm.
Do désim si burhat çi diqin motit,
é te mos marohémi per para Zotit.

Poézi' é Vasa Pashait nde ghuhe

[Romenist]

Albanie sĕrmană o! mamă adorată,
ce gâzĭ fără de lege! ce sórtă ne'mpăcată
te-aŭ îmbrâncit cu fruntea în pulberea din [cale,
și-aŭ întinat splendórea și cinstea feței tale?
— Tu, falnică regină erai odinióră,
și-ai stăpânit departe Albanele popóre,
aĭ fost înconjurată d'atâțĭ voinicĭ de frunte,
vitejĭ, superbĭ și agerĭ ca vulturiĭ de munte
ce'n dilele acele de cinste și mărire,
orĭ-care 'țĭ dicea „mamă!“ cu sfântă 'nsufle- [țire;
atuncĭ aveaĭ imense comorĭ neprețuite,
averĭ nenumĕrate, și bunurĭ nesfîrșite;
aveaĭ fecióre june, aveaĭ soțiĭ vîrtóse
ca îngerĭĭ din cerurĭ, de blânde și frumóse,
și moșteniri întinse cu lanurĭ roditóre,
și miĭ și miĭ de arme ce străluceaŭ la sóre,

și resunaŭ în spațiŭ teribil sgomotóse
ca trăsnetul ce cade pe vremurĭ furtunóse,
căcĭ braviĭ tĕĭ resboinicĭ săreŭ cu grabă mare
ca vulturiĭ, ca leiĭ, la sfânta ta chemare,
și aquila Albană născută 'n lupte crunte,
pe câmpul de bataie, muria cu drag în frunte
alăturĭ lângă braviĭ ce 'n lupte necurmate
'și apăraŭ căminul și sfânta libertate.
Darea în orĭ-ce timpurĭ, și-orĭ unde s'a luptat
în urmăĭ nicĭ odată rușine n'a lăsat.
Și când lega Albanul cuvêntul sĕŭ d'onóre,
impărăția în tótă Rumelia teróre,
când el cădea teribil cum cade-o vijelie,
și'n lupte glorióse muria cu bărbăție.
—Albanie! dar, spune mĭ cum te găsești acum?
asemenĭ cu stejarul rostogolit în drum
de brațele furtunĭĭ, lăsat de tot uitărĭĭ,
gigant frumos și falnic supus putrificărĭĭ,
ce popolul când trece îl calcă sub picere,
nu simte pentru dênsul nicĭ jale, nicĭ durere,
și nicĭ o vorbă dulce, nicĭ milă sufletéscă
nu vezĭ ca să'ĭ arate; n'auzĭ ca să'ĭ vorbéscă?
—Când eraĭ îmbrăcată în haine strălucite
ca munțiĭ cu zăpadă, ca văile 'nflorite,
atuncea lumea 'ntrégă privea cu admirare,
mândria, frumusețea, splendórea ta cea mare:
dar ază abea o mantă de doliŭ, trențoasă,
ți-acoperă figura, superbă, majestoasă;

nimic nu'ţĭ maĭ rĕmase din vechea strălucire
nicĭ rază de speranţă, nicĭ urmă de mărire.
Căcĭ astă-zĭ vaĭ! Albaniĭ, conrupţĭ şi neregaţĭ,
se sfăşie 'ntre dênşiĭ ca lupi ceĭ turbaţĭ,
şi dintr' un neam ilustru, dintr' un popor [de bravĭ,
ajunseră o turmă de trântorĭ şi de sclavĭ,
ce-aprópe într'o sută de părţĭ se desfăcură
şi se privesc cu pizmă şi ne 'mpăcată ură.
În alcoran cred unĭĭ ĭar alţiĭ sunt creştinĭ
de legea ortodoxă, catolicĭ şi latinĭ;
şi-aceştia de nevoe saŭ chiar şi din prostie,
se fac tără de voe sclavĭ plinĭ de lăcomie,
Grecĭ plinĭ de aroganţă saŭ Turcĭ înflăcăraţĭ:
nenorociţĭ! voĭ însă cu toţiĭ sunteţĭ fraţĭ,
Cu toţiĭ sunteţĭ fiĭ uneĭ sĕrmane mume,
aveţĭ aceeaşĭ limbă, şi-aceeşĭ soartă 'n lume,
dar nu vĕ maĭ cunósceţĭ, căcĭ sunteţĭ amăgiţĭ
de hogiĭ ceĭ nemernicĭ, de popiĭ îndrăciţĭ
ce vecinic vĕ despóie, vĕ 'nşală şi vĕ fură
şi bagă 'n sînul vostru, discordie şi ură.
— In vatra vóstră vine streinul blestemat
cu gândurile negre, cu duhul necurat,
vĕ face de ruşine cu soră şi soţie,
şi voĭ uitaţĭ parola şi sfânta datorie,
ce-aveţĭ ca moştenire rĕmasă din strămoşĭ;
vĕ vindeţi conştiinţa la orĭ-ce ticăloşĭ,

destul să puteți numaĭ să scóteți ceva banĭ;
vĕ faceți robĭ nemernicĭ de voe la tiranĭ,
la ceĭ ce n'aŭ în vine un dram de nobil [sânge,
nicĭ dulcea vóstră limbă ce piere și se stinge,
Femeĭ cu inimĭ d'aur, frumóse și curate,
soțiĭ neferecite și mume 'nfortunate!
Copile inocente cu ochĭ frumoșĭ și viĭ,
ca roua dimineților pe mândrele câmpiĭ!
Vĕrsați comorĭ fluide de dulcĭ mărgăritare,
Albanieĭ sdrobite s'aducă alinare.
Căcĭ a rĕmas pustie, strĕin' abandonată,
ca vĕduva sĕrmană în doliŭ cufundată.
Ca mama ceastinghera, ce'ntraiu'ĭ sbucimat
n'avuse nicĭ odată copiĭ de sărutat.
Dar ce ființă crudă? ce inimă 'mpietrită
putea-va fără gróză să lase părăsită
p'acéstă eroină 'n jalnică uitare
să'șĭ dea în flórea vêrsteĭ divine expirare?
P'acéstă dulce mamă, lăsa-o vom noĭ oare
s'o calce, s'o ucidă streinul sub picioare?
O! nu, astă rușine nicĭ unul n'o voește,
d'atâta lașitate orĭ-care se 'ngrozește.
De cât ast-fel s'ajungă Albania iubită,
maĭ bine s'ar deschide pămîntul să ne 'nghită!
Cu armele în mână pe câmpul de resboiŭ
maĭ bine-atuncĭ să piarĕ orĭ-care dintre noĭ!
Albanĭ! sculați odată din somnul cel de mórte!

destul de când v'apasă acéstă crudă soartă!
Daţi mână de 'nfrăţire, uniţi-vĕ 'ntre voi,
căci patria se stinge sub valuri de nevoi!
Numai cătaţi religia, biserici şi giamii;
noi fraţi suntem cu toţii ş'ai patriei copii,
şi legea ori şi căruí Alban, e Albanismul;
jos falşele credinţe! Jos! Jos! cu bigotismul!
—Din Arta la Preveza şi până 'n Antivari,
pe lanuri pustiite d'ataţi ferocí barbari!
Revarsă blonde raze, văpaie şi splendoare
aceaşí blondă lună, acelaşí splendid soare.
Acéstă-i ţara nóstră cea scumpă şi frumósă,
lăsată de străbuni din timpuri glorióse.
Să nu lăsăm nicí umbră, şi nicí picior strĕin
să vie să s'atingă, de sînul eí divin,
ci să murim cu toţii precum odinióră
ştiau străbunii noştri cu dragoste să móră.
Iar când în cer la tronul cel sfânt vom sta
['nainte
să nu roşim la faţă de cel A tot-Putinte.

Skandérbégut Ghérgh Kastriés

U dérdhune disa mréza
çe kur éshtrat'é tua
u bane dhéé te zéza,
po émni s' tu harua.

Té shkuéti kaçé kohe
dhé komi Shqyptaár
mee s'muni çe te shohe
si ty ñe kordhetaar.

Sé tii maĭte ne zémen
te dhéut dashunine
dhé aĭo frume fémen
na çél ner néé gezimne.

Sé tii si ñi Shqypoñe
veshroñé fush'é malé
çi Shqyp'nine Zoñe
t'é mash shpyrtin é falé.

At'féné ishté tnimé
ky kom ky tok é ĭone
i math é plot gezimé
sé ti é mañé frone.

Atfén'ish ma tu mire
vétem Shqypenia
sé ti ishñé i dlire
lane nga Pérenia.

Por sot valh ç'te thémi
kur kuĭtoĭm te parat,
or naa te't nipe s'ĭémi
or na pnishne te ndarat.

V'tét ato te narat
é fés'na tukéçne
po lame sot te sharat
çi te keputin léçne.

Q'anmiku n'i ka ngritun
te djalhe te na zére
pa pam'édhé pa ditun
si çéni te na çĭére.

Komi dhé djith' bota
çudit fytyren tené
ah! qysh é solhi rota
te métén ato véné!

BKSH

Te çqohét pra ñi éna
ky kom kaç i levdyén,
çi ñiérku zdo mé léna
pa djiak pa copetyén.

Ne ore pra ma pare
ga zdjédhĭa te shpetoĭme
saa shiti saa ka dâre
te djitha t'i kerkoĭme.

Fytyra ĭot' atféré
ka mé qan shum'é vyén
dhé komi djithe néré
sé nuk mét i geñyén.

V. A. DODANI.

SKENDÉR-BÉGUT

Dhé qe me te lindurit burh'i Shqiperise
Ĭu deftévé faqéza ghithe ñérezise
qe per Shqiperine ĭé é madhé shprése,
dhé qe kur dohére do t'i rhish nde bése.

Amurat'i Turqvét i çudiçmi Mbréti
qe zaptoĭ aq vendé si dhé te tytéti
ty dhé tet' velhézer po si péng u mori
édhé nde Palhatét te u ritñ'u solhi.

Por nĭi dĭal, qi fort trim ishtė,
Skandér-béey êmnin é kishte,
Tha Tartarit: «Ti gaatoĭé
Kaalin t'ând, é mir shiloĭé.
Sod po t'thrhas un tyy n'mêĭdân
Ĭasht qĭytetit n' fush te gĭân.
Prėĭ Ĭėdrénet t' shof Sulhtani
Sė si dahét sot méĭdâni,
E asqéri si, te folin,
Lufton orhli mė sokolin.
Lavdi yt muu m'kaa merzitun,
Mrėtin t'on é kaa koritun;
N' kĭosh daii praa si kéé than,
Shilo kaalin, dél n'méĭdân!»
Kur Aliĭa vėsht pat marhun
Skandér-bégut shka i pat thanun:
—«Ti mė gias do t'kéés falitun,
Ndoshta ĭéta t'âsht merzitun;
Kush n'méĭdân doér sod m'kaa syé
S'âmes vét s'i âsht kthyé».
Skandér-bégut tha kto fĭal,
Kcéĭ me 'i hér é hypi n' kal,
I raa fushes per te giat,
Mas tii shkoté Gĭérgĭi n'at.
Mé asqér Mrėti shikĭoté
Prėĭ Ĭėdrénet, é u ankoté:
«Skandér-bég, n'mênd ça t'kaa kcyé?
Prėĭ méĭdânit s'kéé mé kthyé

Gĭaalh, Tartari kaa mé t'myt,
Ne méĭdân kéé mé lân kryyt;
Mâ shum aĭ déér tash kaa myt
Sé kaa vĭéta ĭav é dit».
N'midis t'fushes kur merhûne,
Méĭdandçit t'dy kualt i kthyyne;
Nĭani tĭétrin kur perpoqne,
Milhavé taganat hoqne,
E filhuun rhépt mé luftué,
Saa s'àsht goĭ qi mé diftué.
Por Aliĭa kot luftoté,
Kastriots Zoti i nimoté;
Méĭdandçiis Ali madhshtorit
Ĭa préu kryyt ą aa kurh far zorit.
U çudit gĭith vilaĭéti,
Sidomos u bâa n' qéef Mréti.

* *
*

S' kish kaluu shum alaa
Qi kĭo pun vakii kish bâa,
Kur préĭ Pérses po ĭa urhûn
Dy daii, é n' Ĭédrén vin.
Ĭain êmnit nĭanit thoshin,
Zampsa tĭétrin é êmnoshin.
Pévét nĭani, tĭetri puét:
«A kéé Mréti n' asqér t' vét
Ndo 'i daii qi ne ket dhéé
Mund te dal n'méĭdân mé néé?».

T' gïith u mushne mé siklét,
Gïithkush droté pér ïét t' vét.
S'mundét Gïérgïin kush m'é ndalun,
T' dyvé do n' méïdân mé i dalun.
Por Mréti, qi é doté mir,
Thot: «Mos shko atïé, ô bir!
Ksaï pun shporhu s'âsh gïâa ndéér,
Kéé me lânun kryyt nïi hér».
Mé t' pervûït Gïérgïi ïa prét:
«Mos kii gaïlé, ati mrét!
Dora ïémé â per méïdana,
Kam mé i myt t' dy kta Pérsïana».
E mé saa pat zôa bertiti,
Mé kto fïal Pérsïanet i thirhi:
«Méïdandçii préï Pérses moçmé
Po ïu thrhas n' méïdan ndit t'soçmé».
Dy Pérsïant fort u çudine
Tuï fol Gïérgïin kur é ndiine.
Persïant q'ishin trima t' rii
Me kto fïal é vûun n' qestii:
«Na ksi trimit kurh s'keem paamun,
Qi me t' dy don luft mé bâamun.
Ah, i mâarh! mêt é kan lanun
Nuk di i shkréti shka âsht tuï thânun»
E ïaini mé shpéïtim
I kcéï kaalit si vétim,
E shkoï n'fush mé Skandér-bégun
Me luftun tuï qit beïlégun.

Por u rheĭt fort nafak-ngriiti,
Persé Gĭérgĭi gaadi é myti.
U lshuu Zampsa si vétim
Shoqit vét per mé i dhan ndiim.
Edhé ky kié nafak-ngriit,
Skandér-bégu ĭa préu kryyt.
N'méĭdan mét édhé Iaini
Q' ishte i Zampses probatini
T' gĭith asqéri i bâni itaati,
Fort ne qéef u bâa Murati.

Mirdita.... me 20 te Gushtit 1897

P. B.

TRUMBÉTA GHEMIMTARÉ

Shqiperia, dhé te maime. é remihim Shqipetare,
Grure, miser. mish é ghalpe dhé péme dalin mé bare:

Turku ha, pi édhé djgryhét, édhé nghalhét posi dérhi,
Shqipetari ngorth urié é thahét étié i mĭéri.

Shqipetari kembe zbathur vété lark, ne lufte hidhét
Ghithe ne balhe leshohét, ka kudzim, godit, goditét:

Shtepia mbétét é shkréte, dhé pa shprése, pa gezim,
Turku rhi duarte prapa dhé ngarkohét mé fitim.

O Shqiptare, o velhézer! mprihni shatat mé deshire,
Shtini syte rhéth é rhotulh, me s'rihét ne kalbesire!

Myftar Duka Malesori.

[Nga „Albania"].

ODA, LA ALBANEZO-ROMANI

Voĭ Albanezĭ vitezĭ, eroĭ,
Voĭ glorioşĭ la luptă,
Să sciţĭ că'n timpurĭ de nevoĭ
Şi Dumnezeŭ vĕ-ajută.

'Năinte azĭ cu cartea'n mânĭ
De nimenĭ n'aveţĭ teamă
Sciind c'aveţĭ cu voĭ Românĭ
Din Pind car' fraţĭ vĕ chiamă.

Uniţĭ voĭ azĭ să reclamaţĭ,
A nóstre drepturĭ sfânte,
Şi daca nu veţĭ fi ascultaţĭ,
Atuncĭ cu toţĭ 'nainte!

Să le luaţĭ şi să strigaţĭ:
«Destul în suferinţă

»Destul am fost noĭ subjugaţĭ,
»De cler în umilinţă.

»E timpu astă-zĭ s' arătăm,
»Că suntem demnĭ în lume
»De a trăi, şi meritătm
»Să fim o naţiune».

X. X.

Către Albanezi

Skipetarĭ, din orĭ-ce parte,
voĭ, vulturĭ cu cer senin,
voĭ, ce'n lume—avurăţĭ parte,
de un traiŭ de lacrimĭ plin.

Nu uĭtaţĭ c'acelaş sânge,
aŭ luĭ Piru strănepoţĭ,
şi că unul dacă plânge,
noĭ cu dânsul plângem toţĭ.

Ţineţĭ sus a vóstră frunte,
sub Turcĭ nu vĕ plecaţĭ,
şi, în césurile crunte,
nu uĭtaţĭ că suntem fraţĭ!

Dacă astă-ḍĭ ne desparte,
o ursită fără rost,
mâne póte—avea—vom parte,
să fim iarăș ce am fost.

Iar, în timpurile rele,
când toți alți vor cădea,
voĭ strigați: „In césurĭ grele,
Skipetarĭ 'n sus să stea!»

Și strigați, în tot minutul:
«Ce din Piru s'a născut,
»Cât va ști să pórte scutul
»și credință, nu'ĭ perdut!».

I. C. Savescu.

SHQYP'NIA NE RHOB'NI

S'âsht mot per kang' âskt' mot per vaĭ, o Zaan',
Djith' malét é dhéut yt çé ké djimoĭn'
Po dérdhin vashat lot, é djith ka laan'
Shqyp'nia ditet é gazit. é rhéthoĭn'
Sot mĭérimét ç'i ka mbléth rhobenia
Sot kĭaan é mĭéra sot vaĭton Shqyp'nia.

Per rhéth vĭén zaani, mé gasmén vikasin'
Nder disaa dhéna dĭélmt: Shum'ĭét é lirimit!
Ah zémerat tona sot, ah! sot pelsasin
Psé sot po shofim véthén ne vorh te harimit.
Nder ato djith kish méé m'ne koh' ushtria
Por shendristé at' héré vétem vét Shqyp'nia

E mb âmĭa kĭé mé uprulĭnn, ĭu baa prite
Armikut ĭa théi shkopin ç'i pat çué
Mé krah te perdjâkun, per mbi djith madhnite,
Europen é p'shtoĭ, por véte u rhedzué
Ah! kush mbaan zui per néé! n'Europ' dashtunia
Iu dhaa sa kĭé, por sot s' âsht maa Shqyp'nia.

E mbrâmĭa kĭé mé uprulium, te pervumit
Ian' çuumun ne lirimé, por nuk ky dhéé.
Trim, trim âsht komb'i Shqypés por t'u çûmit
Kah dukét zĭarm ka çkrépét djith- nĭ rh'féé
Kush doren nuk' ĭa shtryn s é nĭéf v'lhaz'nia
Ia djith ké paska é paska mé rhên Shqyp'nia.

O dhéé! nder dhêna çi n'Europe lul'zéĭne,
Lul zové tî ma i pari; ti ghuhén ruén,
Ç'i foli Dhéukalioni, sot djimoĭne
Ore lisat é Dhodhones, ku t'u shruén
Luftare te medhéi, ku Pirhi trimushria
Préĭ Shqipés véç do te thohét, tha, Shqyp'nia.

Na thoĭshin hérét Pléc, nĭ soĭ luftare
Préi Ka-pit ardhur n'Arg. préi fares s'on
U mush Epiri é Iliri. Fisit pâre
Top Matĭa nguli é Maçédhonet ne vôn.
Na bîr é patme Léken, é Limpia
I fali at' zêmer ç'i pat fâl Shqyp'nia

Ian' t' éger thon Shqyptaret. E kush na bâni
Kaç t'éger por sé déshtm' tyĭ Shqyp'nii?
Tu turh Liatinî é botes ĭu dha zâni
Qé dhéu Kiatin do t'bahéĭ djithunĭi
Çytétét na i prishi, po dĭlm'nia
Nder mal u hap, Liatin s'u baa Shqyp'nia.

Ketéĭ spĭĭ é Grékut mé djith-nursh trath'tié
Désht gropen t' munt t'ĭa bâté, anéĭ préétare
Djith komésh é djith ghuhes te perzĭé,
Mé kush u lithme mé é shafit ket' fâre.
Per bésa ĭone s'u kaput, nuk diç trim'nia
Emuĭtun é tui u muĭt çinroĭ Shqyp'nia.

Tubé, tubé leftoishin; doĭshim mé ĭétué!

Névoĭa i carti, por djithmon Shqyptare
Ne paç é ne lufte véte véhtén kan diftué.
Shkelzéi prape drita é kthéi prap' ĭét' é pare.
Ah! ĭét'é zéze t'i u fiké, po si shkenia,
Mbi tyĭ po kĭan, per tyĭ vaĭton Shqyp'nìa.

M' at' dit dy copash shpata ĭu k'put, kunora
Iu shçép préi balhit, ĭu shqyé fliamuori
M' Lésh diç i madhi, é Shqypén é leshoi Ora.
Aĭ diç'é dhén é véht mé véhte buorĭ.
Ah! kĭânĭ malé, kĭânĭ djith trimnia,
Sé Skendér-bégu diç, mét véié Shqyp'nia.

Mé dy Sulhtana u kap, mé pashalhare,
Sa qe, luftoĭ, é dit per dit per dit mbî kryé
I lulftoĭlarĭ, ne lufte si sh'ghéta i pare
Si rhéĭa turhéĭ djith sé shkaf tû rhemyé
Ne fiale vikatté ĭa muér vésht ushtria:
„Iéten çi m'a dha, lé t'a két' Shqyp'nia".

Trim Arianit, Toptan, jû kome Shqypésh
Iû kréén é dhéut, mé dore! mé dore! sé dĭali
Shkendér-bégut i humi, sot i lupésh dhéut yt,
O Moza ı Dibres, é sot t'i dali
Anmikut para, çasvrap paresia!
O Léje, rhuéĭ at trup, t'urdhénon Shqyp'nia.

Perdjiakun u nis Shqypia, tû vallué,
Véç zăm'ren i p'shtoi Luanit Kruus,
Ianina é Shkodra, é Krûĭa djith ĭane shtrué.
Sa v'lhazen na kan trét sâ fatıt Erûs
I ke na râ moh! Nér nê s'unon trathetia
Sé véĭ é năn pâ dĭélm ka mét Shqyp'nia.

Por nuk! préĭ résh vĭén īe djam çi thote
Nuk nuk âsht é véĭ é năn pa dĭélm Shqyp'nia
Préĭ réĭsh zdrypét īi fliamuor ne bote;
E nguli Inalti é shkroi: „Lîr' lé te ĭéte trimnia"
Dhéu ém Shqyp'ni! n' Europe kâ fol' paresie
Djyq lyp nuk djiak, é djyç dot' kéte Shqyp'nia.

Dréth kăngen. Zăn, dérth ner Shqyp'tare
Qytété é malé, é kush ăsht trim te mblidhét

Italiĭ, Egypt, Grék, djith' ven, djith fare
Sot djiakun tone ĭu a lypin sot bésa lidhét
Si ne dite te Skendér-bégut, é paresia
Difton sé ghalh' ăsht sot, si ñe hére, Shqyp'nia.

Vrap kthén Shqypĭa é rhéth i vĭén dĭélmenise
Prîn shprésa, é trimat Ora ejith i shkruén.
Keta ékurat dot t'ĭa kepusin sot rhobu'nise
N̄i trim âsht baa per te, ñe Ghérgh Kastria
N̄i Pirh i ri, ñi Ghénç é ka mé t'a fal Shqyp'nia.

Prim-Doçé.

Istori é Skendér-béut

Tin'o moĭ Fryme é shénteruare
Qe Béĭtetorevét u kéé tréguare
Te shénteruarne gasne tent
Paa gas mos lére dhé keto béĭté
Per Skendérbéĭne qe fort é çquaĭté
Dhé é vertéta mbe ç do kuvent.
Mbérét'i Turqét Sulhtan Murati
Dragua nga zémra i math nga fati
Na mbréteronté nd' Anatolii
Nder mend é vuri déne t'a shkoñe
Mbi Ruméline te zoteroñe
Po kur é pane nde Shqiperii.
Te ghorit Ghino van'é i thane
Tét Skendérbéut, na uafruane
N̄éres te éger ñe komb i rii
Ghithe feqiñte van'é ĭu fale
Po, t'é ha syri ké per te dale

Mĭaft u méntové ngeréu mos rhiĭ.
Po ky i urte dhé mbréterontéĭ
Dhé ñérezine é tii i dontéĭ
Nga goĭ é ti dreĭti mburon
Mbe te ghith' anet émri i dolhi
Sa dhé Sulhtani ndér shum'i solhi.
[I urti t'urtine kshu é ndéron]
Ky u perghighét édhé u thote
Gati te ĭini o patriote
Te dérdhim ghakne si per *vatan*
Po mee perpara pa dal te shoheme
Mbasé pa qhakra mos é mbaroĭme
Sé esht'i urte fort ky Sulhtan.
Qéndroĭn' i thore dhé Paresia
«Tani ndé tyne ndé Pérendia
«Si te dish épi punese funt
»Burha dhé trima, te thémi ĭémi
»Po ç ka Sulhtani né nuk'i kémi
»veshtro ghéĭ udhe sa mund sa smunt».
Dhé ky mbe udhe punet i vuri
Te ushterise dhé drithe shtyri
Dhé rhii mbe ñ'ane si mik veshtron,
Édhé Sulhtani dykmé deghuar
Sé esht i dréĭ.e fort i levduar
Tha, «esht'i zoti per ate fron».
Si donté ñeri donté dhé tĭétri
Néres derguan nde ñeriĭétri
Te ĭése lufta te ĭéne miq.

Por Amuratit zémra s'i flintéĭ
Sé Kastrioti do mos ĭa kthéntéĭ;
[Lafshe pa préret i kish te liq].
Te katre Dĭémte pénk i kerkontéĭ
Tĭatre ghikafshe nuku i dontéĭ
Mé te ketilhe faré kuvent
Ay ne vdékte te zoteroñe
Nga dĭémt é tii ñe te dergoñe
Si dhé i ati nde ate vent.
Kerkuari'é dĭémét érend i érdhi
U hoq me ñane dhé cy lot dérdhi
Tha, «O i mĭérthi o krishtérim!
»Kete te kéqé réé nuk'é vuré,
»Dhé kur qé koha nuk'é perzuré
»Si ré plafoĭ s'kémi shpetim!»
Pastaĭ si thiri dhé Paresine
Ghithe te urtet dhé trimerine
Tha Amurati kerkon *réhén.*
Dhé véç nga dĭémte é mii te katre
Thote, qe s' dua ghekafshe tĭatre
Kete, a luften, zghith ç te pelqén.
Shoke velhézer ĭyvé si thoni?
«Kete a luften cilene doni?»
U perghéq ñe dhé plak mé ment
«Ç'kerkon Sulhani s' munt t'i duroĭme
»Kshu na qé thene lé te leftoĭne»
Ghith'é pelqyén kete kuvent.
Véçe Kastriotit nuk' i pelqéu

Dhé t'épte dĭémte kush é pandéu
P'ay méntohéĭ s'i urte q'ish
Qa m' Amurane nuk' ishté pune
Sé édh ushtare kishte mee shume
Dhé pas vêtiu ťatne é kish.
Ne pune tĭatre n'er ment'é vuri
Mé Vénétikne te beñe zuri
Te mblédh' Europne ghithe me ñe
Q'i Amurane lark t'é perzéne,
I ghér ketu, po sinuar t' i véne.
Kshu, ép dĭémte dhé ndréqĭé ve.
Katre mbé dhĭéte nga krishti ĭéte
Kishine shkuare vĭét tré mbidhĭéte
Kur Kastrioti dĭémt' i dergoĭ
Ashtu pénk bésé mbi Amurane
Qe ky s'é mbaiti mbi Kastrione,
Sé posa vane dĭémt i shtrengoĭ.
Te léne kryqne édhé kungimne,
Te zén' Avdésné dhé Hilahine
[Turqit é kane pune per ndér].
Ghérghit te voglit émrin ĭa kthéu
Nde t' Aléksandrit émre pelqéu
Qe nder ze Turqé thone Skendér.
Bĕĭ eshte ťiale per te ndéruare
Dĭém te medheñsh é dĭém Pashalhare.
Dhé Ghérghn'é quaĭti-kshu *Skéndérbéĭ*
Po Shkéñdérbéu Turk nuku ishtéĭ
Mbi pagezimne tĭatre s'kolistéĭ

Si é deftéu m'ikĭét andéĭ.
Zu é méntonéĭ mé ment te tine
Tha, «Ç'kam ne zémer bota s'é dine
»Per Turk me kane m'émer *Shkéndér*
»Ím' m'é i im ate kur te shikoñe,
»Brenda nde zémer do t'u pikoñe
»Dot' i élmoñe po si *Zéhér*».
Burha te luftese Shqipetare
Trima mé fléte dhé kordhetare
Disa kish prane mé *otofé*
Ne pé ketyréĭ hoqi me ñ'ane
Mbe vend te mfshéhur dh'é mori prane
«Ç'te kam mé than'i tha mos rhefé
»Dhé ay i thote sé bésa bése
»Dhé shpata ĭoté lé te me prése
»Nde é trégofsha ç do qe te thush.
«Ç'do faresh puné me ké mé dhane
«Kam mé mbaruén si qé te dush».
I thote, «O Lako, ti po ndeghové
«Qé Turk me bene as po émsové
«Mé te pahire, po une s'ĭam.
«Te shen Triadhen'é kam bésuare
«Mé aĭo mire ĭam pagezuare
«Qé, dhé unghilhe nde ghi é kam.
»Velhath'im Lako, Papavaghéle
«Te véç t'abiésh nde Shenédĭéle
«Sé dua sonté te nuneroñ
«Nde m'udhurofte faĭi po mire

«Qe Turk me bene mé te pa hire
«Te mar urate dhé te kungoñ»
Lakoïa vaté Priftné te sïélhe
Dhé Skendérbéut nde Shenéd̈ïéle
Dhé mu nde dére rhi é i prét.
Ish méz'i nates, kendéz'i pare
Kur ghitbe flinin s'kish ñéri dzguare
Ndé ze deghonéi ndé ñéri flét.
Iavoka Lakua Priftin é solhi
Dhé Skendérbéu perpar'u dolhi
Dorene Prifti ngrit'é békoï
Dh'ay ïa puthi nde kishe ryne
Dhé proséfhite mé vétéhé zune
Perpara krishtit Ghérghi qéndroï
«Valhe per mua u gezua Pisa
«Tha, Krisht i ghalhe, u s'te arnisa
«Séps' Amurati per Turk me quan
Ñéf ç'kam nde zémer, thém dhé mé fïale
«Lé te me thot' Amurati dïale
«Nga bésa ïoté nuku me luan».
Papavaghéli nde méshe ryri
Nde qinonine posa é shpuri
Ghérghine mori é nuneroï,
Pastaï potire mori ïa qasi
„Τοῦ δείπνου σου" dhé Lakua dhïavasi
Mé «Σάρκα κ' αἷμα» te krisht kungoï.
Pastaï nd'i ati mori é shkruaïti
Turk po me beri Skendér me quaïti

Paa hir Murati, por une s'ĭam
Te Shentriadhen'é kam bésuare
Dhé porosite s'kam mé haruare
Édhé unghi he nde ghi é mbañ
Tta «kete karte, Lako, t'a shpĭésh
«Timét ndo Kroĭe te véç tĭa biésh
«Dhé te mos kéte, i thuaĭ *qédér*
«Iam i Krishtère mé te vertéte
«Édhé *orthodhoks* si é pé véte,
«Pervaç ñe émer mbéti Skêndér».

I. Vrétua.

È Ditese

Marko Ghion mos rhi nde zii
As nde gĭer as nde débii;
Te verhén mé lot nder sii
Mema é dashur Shqiperii.
Biri ĭim, O Marko Ghioni,
I paa gklaar shqipon shqiponi,
Ishé i pari nde Mirdit,
Ylh i ndézur ylh mé drit.
Memen t'endé ti gezové,
Sé nga ghumi biĭt'i sghové;
Po ti véte nuk shpetové,
Me paa-hir té i huaĭi shkové.

Ardhen Turqit é te zune
Nde ñe burg te zii te shpune
Pran tré zét nde més te vune
Ték i huaïi dhéé te shprune.
Trimi thot: Mee par te ngkas
Mé Mirditen dua te flas.
I perghighén ata qén:
— Né te çkréïme ne nuk vïén.
É ſué qéshur ñeri thot:
— Folé shume ghér me sot.
O Mirditasit' é mii
Per sé rhini nde te zii?
Ngrihi ghith, o trimerii,
Beni Turqish maqïlii.
É ti tundu, o Toskerii;
Mos meno ti Laberii
Beni ghak; Lirii! Lirii!
Rhoft'é lira Shqiperii!
Mulha Zéka i pari dolhi
É ghith Trimavét u foli:
Te paa-mundur te Djakoves
Iy t'Ipékut te Kosoves
O Shqiptaret' é Gusiñes
Iy t'Ysqypit, te Prishtines
Iy te fortit' é Prizrénit
Ngrihi ghith, i suli qénit
Qénit Turk qe na ka vrare
É té ïéta na ka share;

Qe na mban po si te blére
Paa shpetim é te paa ndére.
Copa çopa dhéuthin t' ene
Kush ĭa lipi ĭa ka dhene;
Nani Serbevét na shét,
Nani Bulhgarvét na ĭép
É nani dhé Malit zii,
Si kur ĭémi dél'é dhii.
Po dh'é mundura Gréqii
Pĭése thot' ka Shqiperii!
O ĭy trimat Arberésh
Fĭalet t'imé mirhni vésh;
Te deftoĭme cilet ĭémi
Sé ndé ĭatri hié s'kémi
Ghith' te vdésim klaft mee mire
Sé te rhoĭme te paa lire!
Riza bégu kur dighoĭ
Mori çkluhen édhé shkoĭ
Shkoĭ si shqipĭa é beri ç' trush,
I sbkelqéĭne syt si prush.
Trimat ghith mé çklah nde dore
Si dhendurhe mé kurore
Ghith te rhéptit malesore
Plot mé zémer é mé fore
Beĭne Turqish maqilii
Ghith'i vrasin po si mii.
Urdherim mde ghith Turqii:
Ngritne kryé nde Shqiperii;

Tundi tundi ushterii
Arberéshte duan lirii
Ne nuk shukét shpét ky zĭarh
Édhé pak na ghéĭme varh!
Po nga malét, ku i prét
Mulha Zék atyr' u therét:
Nuk na ñihni thomse, o qén?
Maidé, na nuk' ĭémi Armén;
Maidé Grékér nuku ĭémi,
Skendérbégun mé néé kémi.
Iémi trima te kafqare,
Te paa tremburit Shqiptare;
Diim te mundim tué luftuar,
Diim te vdésim tué kenduar.

Piana de Greci 15 Dicembre 1897.

Sicilia **Giuseppe Schiro.**

BKSH

Prévéza--Arta

Dy fĭamure qéntroĭne dhé tani,
nér'i Turkut tĭatr'i Morése,
o moĭ Prévéze, balhe Shqiperi,
édhé nde ére lozin mé shprése.

Po lé te rhine, lé t'rhin'atĭé!...
Te ikin si érdhe do viñe kohe
dhé ghithe kush ne vendin qe qé
te Shqiperise fĭamur do te shohe.

E huaĭa nuk benét meme nuk!
sado perkudésĭé qe to vére,
fitimi tone nga tĭatri u duk!...
Po eshte yni ku vend'i tere!

THELHENDZA

Ia dhé Maïi u-afrua
Mbréť i muaïvét q'é quaïm,
Trébéshin' u ïéshilhua,
Te dalim per ghah te ghuaïm.

I érdhi koha thelhendzes,
Te lith léqte pas kuvlise,
Te mar lart udhen' é rhezes,
T'i nghitém malit Laïthise.

Mé afruare menghézi,
Kam mare per pïéte male,
Kur zé denderon kendézi
Mbi manushaqét mé pale.

Mé vrap vété te beñ shtrane,
Zé prés ghéthête mé ki.e,

Pa ngréh édhé léqte prane,
Vé thelhendzene mbi drize.

Kur thelhendza zé dhé kendon,
É zïén male mé kendimne,
Mashkulhi qe poç' é dighon,
Ngrihéte mér fluturimne.

Vïén mbi ftuarïat' é mikut,
Mè ghithe zïar' é sêvdase,
Biè ne thoñt' ê armikut.
T'i qanç ha'he fukarase.

Kur é zè léqi te zine,
Sa hiqét me kéq é shtrengon,
Ahérhé mikut miqsine,
Ïa mér vésh po koha shkon.

Perandaï duhét ménduar,
Ne ç do pune duhét durim,
Kurhe nuk duhét shpétuar,
Duhét écure me qélhim.

Djélal-béi Klesyra.

Ne dialosh nd'oren é vdékiés

Te vènitura lulèt è dialerise.
Zun'è me biène te ghitha mbi dhè
nde buzete, Ah! me ra hia è zise
èdhè è qèshura nuku m' eshte, si dïè!

Ivarferi une sot, pa mos ñohure
te mirate è kesaï te rhèmè ïètè
rashe posi ñè lulèze è korure,
permi kosene è te zèzese vdèkïè!

Si dège trendafili te vèniture
dimeri i kèq trupne muà sot me rè
èdhè keshtu te vrare... te drobiture
Harúa ne lundre te ti me mèr me vè!

Mvishu ne zi o è bukura Natyre...,
sè miku i dashure tènt tani te lè

fusha, malë, te ghitha te zèzene ghyre
mvishni sot, sè nèser... me nbulon... i zi dhè.

Sot, Ah! sot eshte aĭo è fundite dite,
è fundite dite, qe sho bukurine qe kè,
sè nèser... Oi... dote mos sho me drite
po!... ishtrire ivdèkure, dote ĭèm mbi dhè!

Humbas! vdès dhè ndahèn ghithe ngaĭ mua!
po s'di valhe, cila, dot' ĭèt' aĭo dore
qe, mi lèshrat timè te vèrdha si ftua
dote me vère te vdèkĭèse kurore!

Th. Abrami.

SHQIPETARI DHE I HUAII

Si kunder qe dighet qiriri
dhé driten ë lé ne te tĭére
per boten po rhon at' é birhi
per vehté ka mbétur i-mĭére.

I huai' i veht s'benét kurhe
sado dashuri te deftéñe,
t'a dish qe kerkon te te mburhe
si Dhelpra kur do te t' geñéñe.

Ne thente néé ghithe ñe ĭémi
Pélhasget ĭan' atete tane

u thuaĭ: «fytyre ñe kémi
»po ghuhene tĭaţer'é kane.

»Pa n'eshte qe ñe do t'iquash
»ashtu si-ne-kur thé mee pare
»ahére o mik, te i thuash
»psé s'ĭini dhé ĭy Shqipetare?»

V. A. Dodani.

Harimi dhé Lotéte[1]

Moĭ Kroĭ ţe pa shtéruar
Mburimé pé ç' defrésĭé,
O loté te qéruar
po si piket pé vésé.

Véç'ĭy urdheroĭ zoti
fuqi shume te kini
tashi si dhé qe moti
te dérdhi ku te dini.

Pas ĭyvé vĭén Harimi,
dhé ky eshte fatmires
sé sa s'duron durimi
ĭa shpié Hapesires.

---

1) Ἡ λήθη καὶ τὰ δάκρυα.

O ĭy qe ĭini pĭélhe
te dy me-ñe te vdisni
ku hyte kaqé fèlhe
s'délni te logorısni?

Skam dhé une te dréĭte
si ghithe ñérezia,
ñe dhémbié ñe te ndzéhte
t'i qañ mé syt è miĭa?!

Nder iy vètem ka mbètur
te lipeñ lèhtesire
Ah! mua ç'me ka ghètur
Loté, kini meshire.

Ivdekur qe ghalhuan
aĭy vètem te quhèt,
kuĭt lotèt i shtèruan,
sè ziari me si shuhèt.

V. Dodani.

BKSH

PET-PÉR-PET

Ne dit' te Shtune ñe fshatarak
kish'ardhur Korçe ghe per te mare.
Qè bur'i shkuar po thuaï plak
dhè siper hèdhur ñè gune lare.

Nè *pazar* dolhi dhè po barèt
mè radhe mèr ç' do *dyqan* skèkon,
ñe trègetar pra dèl dh'è therèt:
«Urdhero Age, valhe ç' kerkon?»

«Une ç kerkoñ nè tyne nuk ghèñ;
ti nuku kè ç' me duhèt mua.
Pa po te duash te te refèñ
ne oke me ghilpera dua».

Po trègetari nuk duroï dot
dhè me tè qèshur Agait i tha:
«Se si tè ghéndét ty lara sot
as pése oke s' tè ïane mïa».

Noia.

Nga „Kengat é lyftes“

[Kenge é dyte]

Allons, enfants de la patrie
Le jour de gloire est arrivé.
(Rouget de l'Isle.)

II

O Shqiptare, eshte dita sot
Qe peritme aqé mot;

Érdhi ditez' é lirise
Dit'é hélmit é Turqise.

Sosi nata; i rii ne qélh
Lambaris per né ñe dĭélh.

Ghith té val'é madhé, o trima;
Ghith te lufta si shkaptima!

Ghith ñe bés ñe zémer kémi;
Shqiptare, te lufta vémi.

PKSH

Vémi! é ĭéten t'a famasim
Turkun qén si qén t'a vrasim.

Po té burhat mee nuk shkon
Kush té vatera qéndron.

Kush nuk nisét sot mé néé
Nuk ka mee gezim é hiéé.

Mĭéér é zii! Si ñ' ur' i shuam
Té karund'i rii i haruam;

Nata ê rhéth mee par sé mbrema,
É vaĭton te ghalh é ĭema.

Shpét, o trima te kafqare,
Sot defténémi Shqipetare.

Embrin t'ene mos dhunoĭme;
Per lirin te ghith leftoĭme.

Hapén varhét é kercéĭne,
Ghyshrat t'ane é vcrhéĭne.

Skandérbégu u nghalh pamét,
É té lufta na therhét.

Marko Boçari q'u ndéér
Vĭén i pari si ksiftéér.

Kush esht dĭal'é kush esht plak,
Kush té zémera kaa ghak.

BIBLIOTEKA KOMUNALE TIRANË

Sabĭén qit é mylhin çaan
É té ghaku dhunen laan.

Giuseppe Schiro.

Sqoĭi

Ngrihi Shqipetare é perpara!
Dĭélhi léu édhé ne vent tene,
Nga mylhi qitni ghith' kordhet'é lara,
Nde arme, nde arme shum'i kémi lene
Nde arme dĭém, nga prindere trima,
Vendi u therét ku ĭini o shkrépetima.

Perpara! Humbi thane Shqiperia
Te nghalhur tani lé t'a veshtroĭme,
Perpara! é armikut ku ushtria,
Te shohene qe Shqiptaret rhoĭne
Nde arme ghithe dĭélmat é Skendérit,
Te Burhos dhé Ali Pashes mĭérit.

Ne komp qe rhon pa pasur lirine
Faré nuk rhon ay ne ket'ĭéte!...
Perpara! cili do haroñe ylqine
É Arten é arte nde tatepĭéte?
Nde arme! ay qe haron memedhéne
Dhé Pérendise dhé ati zoti nuk i mban féne.

Ngrihi Toske, Gége é nder malé

Bashkonĭu nde ushtri te Shqiperise
Lé te ghemoñe ne fusha ne kanalé
Qe léu dhé per na dit é lirise.
Nde arme! ghith trima Shqipetare
Dĭémt'é Lishéndrit nd'arme kordhetare.

Qe Larg.

KOHA AFROI

Ngrihi dĭémt' é Shqiperise!
sé afroĭ koha é mire,
Afroĭ koha é lirise
Mĭaft ndéñte nde rhobesire!

Ngrihi burha Shqipetare!
Qe te ghithe kudo q'ĭini,
Te krishtér'é Mysylmane,
Ne brés armete sot vini!

Édhé Turkut te pa bése
qe ĭu rhi ne vatre tuaĭ,
bini qénit! sé s'ka pĭése,
Dbohéni sé esht'i huaĭ.

Ndene Fĭamur'é lirise,
Mblidhuni te ghithe sot!
Dhé per ndér te Shqiperise,
Leftoni mé zémere plot!

Leftoni si prindrit tuaĭ
qe leftonine ñe hére;
Mos é lini mee te vuaĭ
Memen tuaĭ shum' te ndĭére!

Turku s'ka as ñe te dréĭte
T'urdheroñ' shtepite tuaĭ,
Turp eshte mé te vertéte
t'u ghykoñe ñe ihuaĭ.

Ghashte qint vĭét ka qe po zvésh,
Halhdup'i lik, Shqiperine!
Dhé si duroni s'mar dot vésh!
Ku é late Trimerine?

Ngrihi sot sé ardhi dita
ghithe ç'ĭini Shqipetare!
Merni pushka, nghishni thika
Dbohéni ĭashte barbare!

Eshte ĭona Shqiperia!
S'ka as fĭale per te thene!
Gégeria, Toskeria,
Nga prindrit na ĭane lene!

O burha o burha! Ç' rhini?
N'armete sulĭ te ghithe!
Flhamur'é lirise ngrini;
Mbi brighét é Shqipérise.

Th. Abrami

Ligheriari

Nde ñe ode te vogele shume
ndo sé mézi i natese shkoĭ
édhé ghéndĭa ghéndéĭé ne ghume
ñe ñéri qe te flére haroĭ,
Ligherari mba koken mé dore
é méndonêt, ç'méndoné'i ghore?

Kraheror'i rendon nga renkimi,
ne per faqé rheké i vén lote
te shpéĭt frymene mér nga dhembimi
é nga shpirti i tii keto thote:
(mé ñe ze te hélmuare faré
qe te dukét sé dél nga ca varé.)

O Pérendi, o Pérendi, psé me beré
psé t'a héq'ĭéten timé te rende
ne pa ghéndĭé psé nuku me leré
te mos nohĭ te ligavé vendé.

O Pérendi te me besh ç taï te bera,
apo t'héq te keqiat'é tera ?

Ti qe zémren é ké kaq te ghere,
ah ndïéme Pérendi mire s'thashe,
ti te tera mé ment i ké bere,
cila goïé per ndryshé do flase?
Ti édi qysh é kthén kete dhéne,
ïé i math per shok ké vétehéne.

Pa degho ne sbtepi né Buïari,
qysh kendoïne gezimé qysh kane,
qysh ïa mér tambura é ïungari,
qysh ne vétehé faré nuk ïane,
ngaï é krémté é madhé qe bene,
ngaï é déhtur'é saïa q'u déne.

Po shiko dhé ñe çike per téïe
ndé é vog'la shtepi q'eshte prane,
nde ñe çép qysh permblidhét pertéïe
mem'é zéze te véghit é mbane
édhé buke te han' i kerkoïne
aïo qan, sé nuk ka... qysh do roïne?

Ñe é varfer'é bukure vashe
vdiq ne varh ca t'a shpïéne véne
vend per ïéte t'i apin dy pashe
hélm'i math burhe sé ç'idha dhéne
ñe i pasure shum'é geñéu
é mbi dhéé si ñe luléze kthéu.

Afre vigute saĭ ghithe gazë
shkon i pasuri dhé z'do te diĭe
mban ñe tĭatre per doré mé nazé
qe te squar é ka nde ñe miĭe
i refén nde lhauz dukurine,
q'esht'é tiĭa aĭo do t'ĭa dine.

Shkon ñe plak dal nga dalé pertéĭe
qe ka shkuare shume nde ĭéte
i vén kembet andéĭ é ketéĭe
mĭéker barhe mé cupé si réte
lipen ndihme t'i apin nde bote
po ñéri nuk'i ép, lipen kote.

Tĭatre plak mé malhkimé qe roĭ
nga te ligat é shuma qe beri
qe te mirene kurhe s'kuĭtoĭ
dhé tani i deghonéte zeri!
Keshtu ghendĭa é liga mbuloĭ
uprish faré ñéri s'é zotoĭ.

Ti qe zémren'é ké kaq te ghere,
ah! ndĭéme Pérendi mire s'thashe
ti te tera mé ment i ke bere
cila goĭe perndyshe do flase?
Ti é di qysh é kthén kete dhéne
ĭé i math per shok ké vétehéne.

Tëk po thosh ngaĭ te ftohtite ngriu
édhé zeri ĭu pré dal nga dale

driten é vogel ĭa ftohu vériu
syt'é ti pak nga pake ĭu fale
édhé dita kur érth néseréne
Ligherĭare te ghalhe s'é ghéne!

D. A. P.

E VEA E MALHEKUAR

Ne dĭale i vétem i mbéti ne ĭéte,
né ky é ka shprésen, per te vétem ron,
ghékunt, kudo vété, ñéri s'é afron;
kĭo esht'é vertéte.

Qe shume é mĭéra kish mbétur pa bure,
tré dĭém kishté lindur; po ñeri ĭu vra,
si trim ne ñe lufte, kalaĭa kur ra,
ték ngrinté fĭamure.

Te dytin armiqt'é pabése ĭa vrane,
kur n'are i vétem lerontė ñe dit.
Pa mproĭtur, ne balhe ñe plump é godit,
pa pasur mik prane.

Te qarat qe beri ahéré é ema,
as ñ'hére mé goĭe ñéri s'i trégon;
kesi tradhetore dot kure s' deghon;
qe vafshin né nema,

Kĭo grua qe ishté kaq sum' é hélmuar,

qe shkoĭti te rite mé kaq' hidherim,
qe kishte ne zémber kaq shume durim,
kĭo ish é malhkuar.

«É ema s'kish tĭater as çupe as dĭalé,
»kete kish te vétem, é vé per te mbét;
»per te kishté héqur kaq shum' *ukubét*,
»pé pragu s'kish dale.

»Kur çupa ĭu rit é ĭu be per te mluar,
»pa izen te s'emes mér dĭalen, qe désh,
»sé s'dinté ç'kish ndhar'as ñéri dot si thésh;
»as ghe s'hish deghuar.

»I shoqi, qe mori, pa dashka kish vrare,
»ték zbas ñe pisqolh, *babane* te saĭ.
»Édi Pérendia, qe ishté pa *faĭ*.
»Kĭo ghe kishté nghare.

»Ahére é ema i tha keto fĭale:
»Évé mbéç ne bote, ghith' ĭétene vofsh;
»té ĭésh é malkuar, é ĭéten é shkofsh,
»pa çup'é pa dĭale».

Malhkimĭ i s'emes, sido qe skoĭ shume,
mi koke i érdhi, é parthi humbét
te shoqne, qé vrane s'ĭu ndoth noñ'i vét,
kur ra ne ñe lume.

Pas kohe, si thame, humbét dy dĭém trima;
te parim ne lufte, te dytin, kur ish

ne ar'é leromté, ñéri prane s'kish,
pa çélture bima

Ñe vétem i mbéti se ghores ne ĭéte;
né ky é kish shprésen, per te vétem ron;
po vdékĭa é zéze, qe ghe s'i shpeton,
ĭa mori si fléte.

É loitur nga mendĭa, me leshra leshuar,
é véa, é mĭére barét posht'é lart;
Mbléth lulé ne fushe, i shpié ne vart
te ti, é hélmuar.

Malhkimi i nenes, si Vivlha é thote,
remon thémélit'é shtepise, dhé ngré
te mirat t'atyré, qe nuk véne ré
sé ç' beĭne ne bote.

Mérkur.

Maĭmuni

Shum'é ditur égersire
nga sá ĭane né nature
ishémtuar dhé i pshtire
éshte maĭmuni ghéndure.

Marhesirra ka punuar
si thon' ata qé é pane

ñé foshñe ka pérveluar
pĭése ziu qé nghan lugane.

Ishté ñé grua ñé dite
kishté ñé foshñe té mitur
é donté si té dĭ site
sé é kishté té paa ritur.

E lau dhé né dĭép é tundi
dhé ca kénge i kéndoĭti
pa si fĭéti mé sé fundi
é la vétem édhé shkoĭti.

Maĭ mun'i shkréti shikonté
sé ç i béri dĭalit ema,
té téra né ménd i shkonté
po si kur é msonté nema.

Si é pa t'émen qe iku
édhé vaĭti ku kish pune,
nqasét nga dalé armiku
q'é solhi dĭalhi ketune.

Nga dĭépi dĭalen é mvodhi
dhé é mori mé ngadale
brénda né govat'é hodhi
dhé i shtiri uĭe vale.

É lau fort dhé é férkoĭti
si ç pa t'émene mee pare
i shkréti é pérveloĭti
q'ate ças ĭa beri varhe.

Prape m'u ne dĭép é vuri
si é vdiq mé te pahire
ipaudhmi zémer guri
dhé i ku si égersire.

É ém'é dĭalit ndzitonté
ikté mé shume té shpéhte
dĭalen nga ghumi t'a s'qonté
sê fĭét shume té ngriéte.

Posa nga dĭépi é ngriti
dhé é pa qé ish i vdékur
pika ı:e balh'é goditi
dhé rah poshte si édéĭtur.

Si ndéñ pake prap'u ngrit
dhé mé shume lot vaĭtonté
ne qytét u sul te thrit
prifteriñ qe ta mbulonté.

Kristaqi V. Tomçéliu.

VDÉKIA

M'u merzit dhé keĭo ĭéte.
Dhé si mund te mos merzitét?
kur pa ikur ñ'élm i shkréte,
hop ñe tĭatre me vertitét!

Andaĭ malhekoném véte,
ku u polha per te vuar;!
dhé t'é diña ate ĭéte
q'esht m'é mire, kisña shkuar.

Per andaĭ me shume hére
ghith pshéretiñ é thém
«Friken kush mund te ma ndzĭére
ne varh brénda si do ĭém?»

O! nuk, nuku! u péndova,
çporhu mortĭé, nuku vdés,

ghithe élmét i harova,
prit, te vish kur tet therés.

V. A. DODANI.

Vaï Liabesh

[Poési é lhauzit]

Midje[1] Aliu, do te déç;
Do te déç é do te véç;
Te fala m'i thuaï djidjise;
U prish vatra é shtepise;
Nde pyét per nde shtepi,
Te fala é per te zi
Dïémte ïu rheghuane,
Nusét ïu martuane,
Dhéñt'u pakecuane
Qénte u terbuane
Armiqt'u gezuane,
Pra me shum u shtuane,
Miqte u hélmuane;
Pra u pakecuane;
Ç'u mbushne keto shtepi
Ghithe çoban gunezi,

1] Unq, djadja, (ϑεῖος.
2) Ghora.

As m'i shembellén ñéri
Nde trup'a nde bureri
T'asaĭ kurorese pare;
Dĭora [2], ge s'me vaté mbare!
Po mbéta é reñĭé—dale,
S' pata fat per vaĭz'as dĭale.
Qaĭmeni shoqé per zi,
Sé mee s'kam bur é shtepi.

Dialeria dhé Ashikeria[1]

Nbe ñe kohe routé ñére
ñe ñéri vertét i mĭére
qe ne ĭéte te tiĭ nuk pat
ñohur' nene ñohure at.

Nuku kish ndoñe dhembime
s'kishté ndalĭe as ndzitime
or nde fushe or nde malé
te bariturit nga dalé.

Mori udhen é baristé
ndofta ish thene te vdisté
sé dhé ay vèhte s'dinté
ç' udh' te mĕrté ç' udh' te linté.

1] Maalhi. — Ὁ ἔρως. — L'amour.

Keshtu pra iken nde bote
s'di ç'te pyés s'di ç'te thote
Kerkon ñe ghikafsh paa émber
ate q'i ritét nde zémber.

Kur arhivi dyk mé shkuar
me ñe udhe te mbuluar
ghithe féra dhé plot ghemba
me tutĭé s'i bentė kemba.

Mbaĭti kembet'é qéndroĭti
fort i lodhur zu gulçoĭti
ndéñi pake qe te ç lodhét
ç' udh' te mare te méndohét.

Mé te ndeñurit nd'ate ças
pa te **Dhémburne** qe ĭu nqas,
keĭo ish ñ'é dobet plake
po ish ndzéhure si flake.

Dĭal'i thote: «ç'ké moĭ grua»
»qe nga vĭén é ç'do nga mua?
»per me tutĭé s'ké ku véte
»per véç mua qe me ghéte».

Plaka mézi mér firome
thote: «Dĭale ĭa veshtrome
»une ĭam nenéĭa tendé,

»q'é kerkon ne keto vendé».

Kur deghoïti dïali zene,
édhé pa sé paska néne,
zémra i zu t'i leftoñe,
dhé per atn'é tiï te msoñe.

— «Neno thote, ïa deftéme
»rhon im ate do t'é ghéïme?
»kesisoï esht'édh ay?
»esht'i dobet plak si ty?

»Psé s'me shpuré ta shekoña
»t'a puthña ta perqafoña?
»shpïérme sé m'iku durimi
»do marohém nga gezimi!»

Qe te dy dyké ndzituar
dhé mé zémrat'é gezuar
as ñe fïale me s' ç kembéïne
per véç atn'é tiï te ghéïne.

Me se fundi kur arhine
mé ñe shésh me ñe lendine
pan' *Ashikerine* mçétar
per mbi arkne kishté fïétur.

Plaka poç é vejqelhon

thote: «Dĭale, é veshtron?
»aĭy esht' yt ate o birh»
q'é kerkoñé aq mé hir.

Dĭali kur é pa mé vrap
vendin ter' é mér ñe çap,
i hildhét é perqafon
i puth doren ĭa shtrengon.

At' héré sakaqé hére
ndĭén nde trup disa *nishtére*
bĭé poshte si i vdékur
ay trim qe ish si ékur.

Nen'é At' te dy i ghéti
po te flase ze s'i mbéti
kerkon karte dhé ñe pende
édhé shkroĭ mé t'ardhur rende
dy fĭale dh'ato perdor
«Ah! me bete vĭérshetor».

V. A. Dodani.

Te shtifsha ne dore

Ghithe Énghit krahe kane
dhé mé to po fluturoïne
rhotulh qélhit kudo ïane
cilin du n é kerkoïne.

Po dhé ti ñe Enghelh ïé,
krahe ké te fluturosh,
per sé rhi é s'vïén ne dhéé
te me ghésh te me kerkosh.

Ah! si kur te vish né mua
krahete ne ças t'i prisña,
dhémbïat é ato qe s' dua
krahevé ïa u stolisña.

U théshña te fluturoïne
mé vrapne te héres marhe,

BKSH

shpirtine te ma lésoĭne
nga ky zĭar nga keto barhe.

Si te mbétéshé é zvéshur
pa krahe si ghithe grate,
shpirtin' é kisña ç kuĭdésur,
sé te ikesh s'ké forcate.

V. A. Dodani.

Fndere

Sonté naten pashe ñ'ender,
qe é dashura m' haroĭ,
qe ushua hena faré,
édhé Dĭélhi pérendoĭ.

Dhé mé syte plot mé loté
perñehérĭéshe ĭam squar,
po kur pashe pamét héne
prape fĭéta i qétuar.

Kur arhivi me te gdhire
shekoñ prap'ender te marhe,
perseri shoh qe s'ka dĭélhe
prape sqohém dyké qare.

Po kur çkrépi shtiĭes-arti
lotét imé shpét uthane,
dhé te ghitha ç'pashe n'ender
ghith'u shuán ghithe vane.

Un'i ziu, sado bésoném
qe ĭam burh'é kam ment shume
bobo! sa i dobet qenkam
si m'a thot'endra ne ghume.

V. A. Dodani.

NDARI' È EKTORIT NGAI ANDHROMAQI

—«Trimeria te ka per te ngrene o bure,
édhé kéq per mua si ste vĭén ty kure?
Qé te me lésh te véteme édhé te vé!
Po bir'é dashur pa mé thuaĭ ku é lé?
Oh! sé ç'zémre me ké valhe, pa me thua;
qe faré ste vĭén kéq per bir é per grua!
Te lutéme shume, o Ektor i dashur,
dhé per malh'é math qe te dy kémi pasur,
mi zotne te bĕĭtohéme, te me deghosh;
te rish ketu ne pirgo édhé te mos shkosh!
Sé po te te umbas me mir'eshte per mua,
te hapéte dhéu sé te roñ me s' dua.
Nghushulhim dote mos kém ne kete bote,
pervéç mé ah! dhé vah! dot'shkoñ me kote!

At at'as meme kam; Aqiléu mi vrau!
Per veç ty o Ektor, ty, vétem te kam!
Ti me ĭé mem'é at'idashur, ti me ĭé,
dhé aiy burhi i dhémçur; Ah! psé me lé!
É s'te vĭén kéq per grua dhé per dĭale,
po na léh te ĭémi n'armiku kokefalè!

—«Te ghitha keto i di, grua im'é dashur,
po me vĭén turp ng'ataqe shok'i kam pasur,
qe grat'é tyré fustanet éqin zvare
sé mé trimeri burat'i kan' te vrare.
U msuash qe ghitheñe te roñ si burhe,
te mos kém nga vdékĭa ne lufte frike kure;
dhé ngaĭ ghithe Troasit i pari te ĭém,
sé keshtu ndér é ates per ĭéte munt ta kém!
Édhé timne bashke m'ate ta lartesoñ
sé memedhén'é dashur k'stu mun ta ndéroñ!
Shume mire sot é kam mare une vésh,
qe dote vĭé dita Troa te benét shésh!
Dhé Troasit me Priamne é deghuar
dot i benén *kurban* armikut malhekuar...
S'me vĭén faré kéq as per Ékavin véte
as per Troasit dhé Mbrétne é vértéte,
as per velhézerit' ata shum' te deghuar
qe mi dhé te vrare dot i sho te shtruar!
Sé ša per ty moĭ grua im'é dashur
mé lotè te thém dhé mé buze te plasur,
mé vĭén kéq sè mir'é di se noñe hére

dot shuhét liria dhé tot ĭésh é mĭére!
Dhé noñe Élin mé ékur i ngarkuar
nd'Argo te te shĭése rho per te punuar!
Atĭé, ti, per tĭater dote besh pelure
dhê per te ghith-ñe te vésh é te mbash uĭé!
Keshtu dote éqeshe shume te keqia,
qe kur i méñtoñ me lozin ment'é mia!»
Keto tha, dhè mè malh u uñ qe te puthe
dĭalen'è ti q'èdésh po si te dy syte;
po dĭali per ñ'hère u trèp'èdhè thiri
dhè dykè drèdhur ne ghit te dados yri;
u trèmp gaĭ bishti i shapkese tĭa
qe kish mi kryhè dhè ndrittè si shkendia,
Éktor' a hère te qèshurit' è mori
èdhè per ñe hèrièsh shapkene è ndzori.
Mér dĭalen'nder duart'è puth è pergezon
èdhè ne Zot'i ĭètes falĭè zu è bon.
«O Zot i math dhè ĭu te tĭère Pèrendi!
»Bemani tem bir te kète skume fuqi,
»qe mi Troasit ghithe aĭy te ĭète,
»trim i levduare dhè Mbrèt i vertète,
»qe kur te kthènète ngaĭ lufta no-ñhère
»te thon'sè ngaĭ i ati qenka mi ndĭère!»
Keto mè dhèmke è mè lotè i tha nder sy
dhè si è puth dĭalen s'emes ĭa vè ne ghi;
É ĭèma mè malh è mér èdhè è pushton
dhè mè hèlm'ne zèmre burhen è saĭ veshton.
At' hè è Éktori me s' mundi te mbañe

po si çurke lotèt ngaĭ syte i vane!
Mè buze te drèdhur se shoqès i thote,
«Te lutèm ty grua mos riçh k' shtu è flote;
»ne zèmre hèlme te thom qe te mos vèsh
»po nga hèra dua è lumtur ti te ĭèsh.
»pa ne eshte shkruar ngaĭ Zoti qè te vdès
»kudo qe te fshihèshe vdèkĭa te dzĭèr na shesh!
»As ñe ne kete ĭète nuk'ka shpètuar
»ngaĭ kos'ë vdèkĭès sa do qe eshte druar;
»po çap' ne shtepi dhè shi punet è tua,
»drith qèlthurim, beĭ pèñe, dhè mos shi mua,
»sè keĭo nuk'eshte kure pune per gra
»gailèn'è luftet, burhi vètem è ka».
Ektori i bukur keto ĭale si tha,
vu shapkene ne koke édhé i ku è la;
é shoq é ti é dashur tyké qare shkon
dhé mé malh nga noñ-hére kthénét é shekon!

(Homèri Il. Z.)

Perkthyre préĭ **Th. Abrami.**

N̄e vashe kur vdés ne Mai

O Maĭ! u ktévé prape dhé simvĭét,
po mua fat kéqén me ghén ne dhét!
O Mbrét i trandafilevét! buz' qéshur vĭén [prape,
po mua te mĭérene ne dhéé me ghén te thate!

Mendĭa m'u shua, semund'éghate
m'i humbi ghithe ç'te mira paçe!
Fandasi! édhé ti ô dĭaleri psé me late?
temĭére, tevarfere, tempit'édhé te thate!

Ç'esht' ghith keîo kêqesi mbi mua?
Me iku dĭaleria... m'u shua!
Me qéshté édhé mua zémera no ñehére
po tani vaté! u shua... si vésa ne vére.

Popo! trétém nga dita fishkém, humbas,

vdëkĭa nga-dalé nga-dal me vîén pâs!
Te tĭéravé fal'îu, ô i muaĭét mbrét te mirat,
sé mua se mîérese, Ah! m'u préne deshirat!

Obobo! ç'iam un ketu ne bote?
véç ñ'udhetaré q' réndeñ me kote,
dyké shkuar udhen mé bréngа é hidherimé!
édhé mé mos piékur kurhe, kurhe mé gezime!

Andaĭ te lutêm ty, ô Lésh-arte,
ruaĭme véç ñe lulé te thate,
qe te ma hédhin kur te vdés mbi te shkré-
[tine varh!
Ah! pa méndohi, ate héré se ç'gas dote marh!

Dot'me pushtoñe spirtin gezimi,
kur mbi te skrétin varh do té lini
lulén qe lutém. Dhé ndo ñe rheñe trandafili
per mbi varh prane te kendoñe zok bilbili!

Mundét ndoñ'hére no ñ shpirt i bukur
mé deshir'n zémre, mé buz te nkuqur
mbi varh tim se mîérese dy çapé te shkoñe
dhé per te kéqén é'saĭa loté te leshoñe.

Mé buz'te drédhur nga zémra t'thote:
«Ñe shpirt fatkéqé ketu rhi ftohte
«ne kete varh te shkréte te mbĭélhe mé lulé!

o moĭ vdékĭe é zéze ç'qenkerké plot myndjule!»

Mĭaft ĭan'né mua, ô Maĭ ghith'keto;
dhè ĭy te dashur mos qani... sado.
Po nga ndo'ñe hére per mbi varh te me vini
dhë mé lotéte tuaĭ varhe te ma uĭtni.

[Pas gerqishtése] **Th. Avrami.**

Jivat! mbi mesalhe

Me ñ'ane méndimét te liga tani
s'u mblothme ketu per te qare
ĭa hapnéni rhédhine benĭé sini
dhé pini nga pageze vér'é raki
dhé kenges ghith kush lé t'ĭa mare.

Kerkoĭti i pari, un rhédhen te shkoñ
pa ç' ka ndosé plak nuk u bera.
Te piret é kengen kurdo é kerkoñ
pa mbushni gadane, pa vér'é shikoñ
s'i dua te zbrazeta ca gherra.

Ne ĭéte qe ĭémi kush thote qe rhon
mirosh é gezuar ç' do hére?
Ay qe te tera te ligat haron,
dhé burhe nde hélmét q'i vine qendron,

kush eshte? per véç kush pi vére.

Po vére, ay é raki qe nuk pi
i tilhi nuk munt qe te ĭéte
te pirite vétem na ben mé fuqi
te pirite q'é mburhine ne profiti
dhé eshte émburhure véte.

Sé ç'benéte ĭashte nga nésh ne *dyña*
ç'i duame farè t'i dime?
per névé kush hipi Mberét a po râ
ne dashte ñéri te pyésñe na,
te dukét tani qe te pime.

Me ñ'ane méndimét te liga tani
s'u mblothme ketu par te qare
ĭa hapnéni rhédhine benĭé sini
dhé pini nga pageze vér'é raki
dhé kenges ghith kush lé t'ĭa mare.

Ay.

Bakhus

Dyzét hane, dyzét pine,
Dyzét ngréne panaïine.

Did é Bakhos eshte sot
mirni ploskate ne dore,
t'a lusime si nga mot
mé kupat ne dore plot.

Laghinet' t'i kémi prane,
ne doni ndér é shendéne,
beni shoke an'é mb'ane
plhoskes t'i ndzĭérim *inane*.

Yrĭa! vivat, rhofsh, é qofsh!
shpirti yne ti ké qene
lum'u dérthç, sa malét rhofsh,
zémrat tona na gezofsh.

BKSH

Kurhe mos te humte fara,
qoft'uruar kush te polhi,
nga do ti na dalç perpara
posi lumi *Niagara.*

Ç' do te besh mé diturine?
plhoska eshte ĭéta tone.
Kush kerkon filhosofine,
te zére gushé laghine.

Kush ka prane ti vozéne,
Hélmét ghith'i flhuturoĭne,
ç'é doni a, bé, cé déne,
sa te prishni vétehéne?

Ne duam Bakhon mê bése
per mbi butéte te fléme,
ghithe kush per te te vdése,
rhofte Bakhua te therése.

E!... hu... mblidhuni, shoke,
te zbrazim keto laghine,
te klhasim mente nde koke,
ghér sa te behémi troke.

Sé Dé M.

DELHENDYSHIA

Érdhi véra, delhendyshé,
Perseri né na kuĭtoĭ,
Mir' sé érdhé bukoroshé,
Miqesine s'é haroĭ.

Desheroĭme te te shohim,
Ne shtrofke te vĭéter prape,
Defté-na névé te ñohim
Ç' te mira solhé ne vape.

Mir' sé te ghéç dĭal'i dashur,
Une te solha shendét,
Se largu lulé te bukur,
Keng' gasmoré neper dét.

K. I. Trébicka.
[Nga „Albania"].

„Vazdé“

Mblodhi shok é bene béne
Ne maĭ vendine te ngréne,
Te nghalhine memedhéne,
Slhévete te mos i léne
Ghykates mbi Shqiperi.

Ashtu u-mbluadhn'é vane,
Te ghithe ne Pizdrén rane,
Ne Éurope ane mb'ane
Mé Méhmét Ali Bérane,
Vuaĭti i varferi.

Mé fĭal é mé mentt'é tia,
U-çudit ghithe Frenghia!
Thane: Pĭélh me Shqiperia,
Keshtu dĭale Pelhazghia
Si Abdul bé Frasheri!

Po shokete te pabése,
Ĭ' u-kendofte si Mavĭése!
Mbéne mé faqé te zéze,
Po Pérendia kur t'i pyése,
Qysh do thone, nuk é di!

Ghith mé ashan' u bashkuan,
Dhé Abdule kalhezuan,
Mbe te shtin'é dot s'é vrane;
S'é mbaĭtin bés n qe dhane,
Véç ñe Ymér éféndi.

Po burhi qe nisa véte,
Nga plump é nga pushk'é rhépte,
S' kish frike kur é per ĭéte,
Sé kish krah Zotn'é vertête,
É shpetoĭ si enghelhi.

Kur u zu burhi i ghalhe,
Armiku é thiri mb'ane,
É pyéti radhe me ra he,
U-perghégh burhi mé radhe
Si dragoĭ mé trimeri.

Shume ashpere i foli.
U-zembrua tradhetori.
Ksinene ne dor é mori,
Téĭshkroñe çoĭ ké Stambolhi,

Te vare te tilh ñéri.

Qysh s'ĭ u-tha dora é ndyre,
Te shkroĭ te tilhe mendzyre,
Te tilhe pun'te peshtire,
Po mbréti pati meshire,
S'mbaĭti vésh as ñe ñéri.

Sé i tha Zoti né vésh :
Kesaĭ puné mos i u-qésh,
Sé une do te te pyés,
Nga froni do te te zbrés,
Te te héth ne sketéri.

Zotit i érdhi kéq per mua,
Qe me véĭne lotte krua,
Ndaĭ é shpetoĭ si dragua.
S'munt t'ĭa ndzĭér dot kete hua,
Qe me nghalhi perseri.

Lindi Samin mé Néĭmne,
Armiket i zu ñe dridhme,
Sé dualh si vétetime,
Nga rheña zune mesimne,
Mé mendĭé, mé dituri.

U-perpoqne nat é dite,
Mesuane historite,

Érciren é bene drite,
Ndzuar ne shésh Pélhazghite,
Qi rhoïin ne Shqiperi.

Une ïéshé aïo fare,
Pélhazg quhéshé me pare,
Me pastaïna duké ndare,
Bene Lhatin'é Grékare,
Une mbéçe Shqiperi.

Per mos te humbure kure,
Te mos me beïne rhemulhe,
Bene ca shkrona mé udhe,
Qe te nghalhéshé dhé une,
Si shoqét mé dituri.

Shoqéte kur é dighuan,
Nga mendia u-maruan,
Thane: névé nuk é duam;
Tradhetoret kalhezuan,
Ti humbisnin perseri.

Dhé leïéne qe u dhane,
Mé vrap mbylhéni ïu thane,
Sé ïu çoïme nde *hapcane*,
Pra ïu humbasim velhane,
Abdule• mé trimeri.

Te dy dĭémte m' u-lhaosne,
Mé keto fĭal u-plagosne,
N̄eri-ĭatrine qafosne,
Faqéte mé lot i qosne,
Qe me humbi émeri.

Keto te keqia pune,
Qe hoqa dhé po héq une
S'i duron dot dét é lume,
Dhé kush t'i shohe ne ghume,
Do te trétét si qiri.

Po u kam zémberen shkemp,
Keto plag'i kam si ghemp,
Po te ishté tĭater komp,
Do pelcit te benté bomp,
T'i shuhésh dhé émeri.

Nga ghith keto hidherimé,
Rhi é qét zembera imé,
Shkon ĭéten mé pshéretimé,
Si lengates mé renkimé,
Me vĭén turp nga fqiheri!

15, dimeruar 1897. **Ne nga Vlora.**

Kanga é ulkrinit

Lam t'mir, o ditt é para!
Sé kinoïn gazétat é Stamolhs:
Hot é Grudes ka dal fïala,
Ia ka fal mréti Nikolhs.
Hot é Gruda ïan mléth,
Rin ne Shkodre mé qa bréng,
Pa ghak malét mos mé i leshu!
Iéna nis mé u ba mé vét,
Hot é Gruda ïan bétu.
Per mé hoft hi t'par,
Hodo pashen kan shinu,
Nuk a pun pa mos arth,
Hodo pasha paské than:
Un ïam nodh ne usthri
I huth format é miralhïaïis,
Per mé dhan nér Shqypnis.
Hagi pashen é kam çué,
Pri mrétit mé kalhdzué,
Thuïmni Shkodres é Malcis,
Ulkrinin t' ma falin mua.

Malciĭa i dha liri,
Po thot Shkodra s'po nigkoĭm,
Te shtat Rigatat mé mléth ushtri,
Ulkrinin pa pushk s'é lishoĭm,
Dérvish pasha na mrini!
Na mloth ghin per ñi hére,
Nuk a pun pa u-dhan Ulkrini,
Kam Stambolhin rhéthuar,
É kam mrétin ne zendan,
Do mé hy Shqahu n' Stamolh,
Pogorét t' u-gatit,
Ushtri é Turkut t'u-afrit,
Zoti driten ĭa u past dhan,
Tet te vra kan mét Shkodran;
U-nis Shqahu pri Potgoricé
Mé s'di sa taboré,
Krisi pushk é voghlis
Dulen ĭasht disa dragua,
U-nis prap pri Potgoricé
Sa mé shpéĭt i u-pris hushtria,
É ka marun vésht Europa,
Ushtar trim ndzĭérka Shqypnia!

„Nga **Albania**".

MI ÑE PLHOÇ VARI

Udhetar shiko, per pĭése
nga ky vari qi trégon
fundin é ĭétes pa bése,
qe mendĭa ghith' é mergon.

Qe kur ñoha vétéhéne,
u-perpoqçe per mesim,
te ndéroña memedhéne,
dhé émrin é fisit' im.

Drur'i dĭalerise s'imé.
u-tha pa leshuar fiéte,
ne lengim é ne mundimé,
é shkova te shkréten ĭéte.

Nga ghithe ç' psova ne ĭéte,
mé mesim é mé te pare,

Ghéçe fĭésht ñe te vertéte,
te duaç memedhétare.

Sa do qe te roç ne bote
krahet dhéut ke mé vene,
mos u-mbur te lodhésh kote
sé ñéri s'ta deftén zene.

Lulo Frasheri.

„Vazdé"

Duké gdhire te shejune
ñe ender nde ghume pashe,
dhé m' u-duk sé mé ti rashe,
ti i ghor é mĭéri une!
Nd'inghir brenda me ñe lume,
vale shum é plot mé shkume,
si ato val é si shtepi!
Ah! te pshéu nga syt' é mi,
Abdul! thash'é mé fort brita,
qe te dale ĭasht é prita,
po aĭo vale te mbuloĭ,
ghem'é zéze qe te ghoĭ,
émerin tent nuk t'a shoĭ,
po me shume t'a çfaqoĭ.
Burho, dĭal i Shqiperise,
ti pivé nga mema sise,
qe nghavé mé ata burha,

dhé téh: U kordhen ë zura,
ë vésha dhé lé te prése,
nuk per qish é per ghami,
punoïme per Shqiperi!
Bene bén'é bése dhane,
ku pane shtrengim te lane,
mbi ti shtin é dot s'te vrane;
sé u-ghendé mbi révane.
Ç' bene paçine *bélane!*
Si vrét velhai velhane!
Édhé kur ti zuré bése,
po Pérendia kur t'i pyése,
ç'kane Zotit per te thene!
Abduli u-vra per nene!

Nga Toskeria. **K. Hoghi.**

Kang Shkodhranisht

Mréna n'kala rhafti bori,
bohi gati, ïu katsori!
T'i perciélhim keto zotni,
Mos na s'htiér ne trap sé po na myt n' Dri!
Kush po ñitét kalas perpiét?
Hamz Kazazi mé ñ'a s'itat a tét!
Mustaf pasha bon ziafét,

Hamz Kazazin çon é thrét.
Ne Stammolh çarshi thiri télalhi,
dilnî shifni Hamz Kazanin!
Hamz Kazazi ç'aĭ ñi bur i zi,
shtat taborét ñaĭ na i ka gri!
Ka urdhnu Padishahi
t'a perçiélhim pertéĭ détn'é zi!

Préi Populhit.

I. BURHI (Pyrrhus)

„Un Shqypéĭa ĭam por mé fluturué
pa ĭu nuk mundém, ĭu ĭéni kraht é mi!"
Kshtu i thote Burhi ushtris vét t'larué
kur é mlithé é bahéĭ gadi n'luft mé i pri.

É, kur ndĭéu sé Romant, boten m'é fitué
shum lufta t'rhépta ishin tui pertri:
„N'Italia de t'shkoĭm" tha „mé Rom mé [luftué,
é t'mérét vésht ç'far burash léĭn té na n' [Shqypri".

Atĭé shkoĭ, é trimnisht mé Romant é nisi
at luft t'perghakshmé, qi kur nuk harhohét

ne t'cilen muŭti Romant é i batisi.

Prép, nas ksaĭ luft, n'tĭéra lufta lshohét,
zémra é Shqyptarit mé tr mni taftisi[1]
é ner mrétni t'moçim, Mrét luflar émnohét.

Gég. Postrippa.

II. KULSHEDRA

T' NERUSHMIT ZOTNI TRANK SPIRO BEG
KRYESHKRONETOR I T' PERKOHESMES „ ALBANIA "

Tu l'affronta Signor, tu l'omicide
Sue zanne appendi a le cesaree porte,
Ed io diro che sei maggior d'Alcide.

F. Testi.

Ne koh t'Shén-Ghérghit ñi bish kish dalun,
S ghindéĭ kush ñéri hovin mé i nalun;
Kio' bish é mnérshmé, kio bish é éger,
Quhéĭ Knlshéder.
N'ata ghytété ku ishté pâ,
Tuta é friga ghith-kal kish râ;
Batisté, shkyté, coptoté. grîté,
Haté é perpîté;
N'ket frig qi zémrat i-kish tradzué,
Duél Shén-Ghérghi s' t' yn Zot nimué,
Mé hêsht t' rhépt n' dor armatis.
Shkon é-batis.

*
* *

Ka-mot, ka dalun prép ñi bish tĭéter,
Buushter é-rhépshmé si bisha é vĭéter:

1). *Taftisi* d. m. th. *ndeñi ne fron.*

Préï-kah ka dalun kio bish é éger,
Porsi kulshéder ?...
N' ghytétét t'ona rhéth é kan hasun,
T' ghith é kan pamun, dérd nuk kan pasun...,
Hhith na ka prishun é perçiudnué,
Na ka turpnué!...
Ku de t'a ghéïm, pra, n' Shqyptar,
At burh te vïéfshym, Shén-Ghérgh te ri,
Ri t' dal mó arem n'dor armatis,
T' shkoïn m'é-batis.

* *
*

Dél ti, Trank Spiro Bég, sé kio kulshéder,
„Anmiqesia" kio bish é-éger
Turkun, t' kershténin, vlhân mé vlhâ
Kéq é ka dâ!...
Ti mé t' *Pérkoheshmén* na mso sé ïémi
Turq, t' Kershtên vlhazén, é ñi nân kémi;
Sé ghith Shqyptart ïém t' ñi famîs
Birt é-Shqypnîs.
Mé msimé tuïat, ti, n'Shqyptari
Kulshédren myté, Shén-Ghérg i-ri,
Me pénen tandé n' dor armatis
Dél m'é batis.

Gég Postrippa.

Pralh'é Thĭéshtere

Zot! hangré mentte pra mbétë mbrate.
Thirè Éféstne mé zemerin,
i thé qe bĭër-me mé ñe supate
tani ne kryé thé pa ngurim,
sé ĭam mé bare, me shtrengoĭ;
Édhè Éfésti frap é qelhoĭ!
Dolhe nde ndrite o moĭ Palhas,
o moĭ Éthene nga mentt' u-mbolhé,
ne kokn'é Zotit per levderim,
dhé mé te lêre si burh u-polhè,
m'arme ne dore posi ñe trim!
Perandaĭ sdume te lutèm une,
nga fron'i larte atĭè ku rhi,
rhutulho syne, vesthro ketune,
édhé ndrito-na mè dituri,
dergo mentore nder na te msoĭme,
èdhè te urte mè urtesi;
sè mbèm pa diĭè pra è mundoĭme
kombine tene mé maresi,
kombèt ghithe më msim i t'holhé,

prapo te kane ñe Pérendi!
Préĭ Shqiperise kurhe s'u-ndolhë,
pra mbét é zóza pa mĭéshteri!
Pra maresia mé érecire
syte na mbylhi kush é veshtron,
qe Shqiperia s' benéte mire
shkroñate shqipé sa nuke mson,
dhé ghithe bota na ka barbare,
mé égersira na numeron,
sa s'kémi msim né ĭémi te share,
préĭ ñerezise qi na mergon,
O Shqipetare! O né fatndzire!
Ç' mbéne barbare mé kaq hidhrim.
Nga msim'i huaĭ s'kémi te mire,
dhé sa msuam kush ka levdim,
sé posi bére q'uĭku é préu,
po é rhembén me s'é leshon,
édhé barhiu ne qé, q' é kréu,
me mé te ghalha s'é numeron;
àshtu dhé névé si ber na préu,
mesim i fqiñét po na meson,
si ç' do cilin ku qém na kréu,
ne kombé te tiĭa na émeron;
sé kush ku shkoĭ ku qé mesoĭ,
atĭé qendroĭ s'na ben gheri,
dhé si armik kéq na veshtroĭ
memen é vrau na mban meri!

Koto Hoghi.

Fëia

Zot'i vertéte kur désh
te délté véte ne shésh
ndzorí ne bote n̈érine,
té n̈ériu ghén Pérndine.
Mos kerko ne tïétre ane,
sé Zon'é ké ték ti prane;
o n̈éri, te qofsha fale,
a é mér vésh kete fïale?
Sé fëïa eshte n̈e pike,
nuke me shume as çike;
harka mi harka psé te véshç.
qémér mi qémér psé te nghéshç?
Po s' pate zemren te qruare,
faré ne kot ïé munduare;
po qe te punosh te miren,
nuk te ligen te pahiren,
ahéré thuaï kam bése,
dhé nga n̈érezia pïése.
N̈érezit ghithe sa ïémi,
n̈é mem'e n̈e ate kémi;

n̄ériu i ndérçur kére,
ne bésra nuke héth gure;
sé kish'é dzhami é téké
niĭas édhé kryq é sédzdé
te ghitha n̄e fare ĭane,
n̄e qelhim te vétem kane.
Ghith' sa ĭémi Shqipetare
te ghithe ĭémi n̄e fare;
sicilido te béson̄e
ashtu si t'a kupetoñe.
Prift, Klhogher, Hodzh é Dérvish,
te ghith' n̄e duhét t' i dish;
te ghithe velhézre ĭémi,
n̄e ghak é n̄e ghuhe kémi;
mos thoni Turk' é Kaure,
kete mos é thoni kure.

N. H. F.

SHPIRTMADHESIA

Shpirt'i math i ghithesise
zbulohéte hére hére
nene trup te ñérezise
qi rhefehéte per hére.

N̄ériu qi trégon i pake
kur ka ñe piése te miafte
nga ay shpirti pa ane
ndrit mi ghithe po si flake.

Mbrothesi, qytét'eria,
dhé ç'ka ghithe dituria,
ïane shkendiï'é békuar
t'atyré shpirtét levtuar.

Aristot, Sokrat é te tïére
dhé sa te urte qi qéne
Dékarti mé Arshiméne,
Laplasi mé Galiléne.

Kishin piése te miafte
nga burim i shpirtit larte,
pa é ndritne ñérezine,
é sualh qytéterine.

Pa dhé ca ñéres te tïére,
qi kishin ñohe te vlére,
duké parc shtyranine
q'é mundonté ñérezine.

É kishté mik éresiren,
fanatizmen é padïen,
u-perpoqne posi trima
dhé kryén ne shésh ca liga;

Per lirin'é ñérezise,
per shpetin te vorferise,

sé ati q'eshte shpirtmire
i vĭén kéq per vorferine.

Per t'arhiture qelhimne
t'i silhnin botes gezimne
ñérezit mé vétediĭe;
shpirt é ghe édhé femiĭe.

I lane ghithe me ñ'ane,
dhé ca me ne funt u-vrane
po émri u mbét per ĭéte,
ghétne rhoĭtĭen é vertéte.

Frankléni mé Vilhelhm-Télne
qi shpetuan memedhéne
quhén ñéres te békuar
per ghitheñe te levduar,
shtatét ndréqur ne qivuré,
ĭane kish'é kombét tyré.

Lulo Frasheri.

Trimeria

O burha, o Shqipetare,
mlidhuni ghithe ne radhe,
édhé mé kryét perpĭéte
te behémi trima per ĭéte.

Funt sot névé na dha fati,
mend én mé liri na ndriti,
kombit bukure per ĭéte
trimeri dhuroĭ te kéte.

é «Perkoheshmia» qi lindi
ne kerthize te Éuropes
si ghemim é rhufé ndriti
per te zghuar zémbrat botes.

Cilido pamĭén é véte
mé shprése duhét t'a kéte,

Prish

sé aĭo eshte levdate
dhé ĭép trimeri mé flake.

As noñe mos frikesohét
sé émri i Shqipetarit
kur nuke dot'i ndryshohét,
dhé do te ĭét' émr' i te parit.

Zembra, shpésa, memedhéu
na kuĭton té Skander-Bégu:
Rhofsh é qofsh, o Shqiperi,
ti qi ndzĭér trima te ri!

Kristo P. Luarasi.

MALHEKIMI

Dita mé diten shéri me kéq po shton,
i biri mé t'ane bashke nuke rhon;
i ati te birt i thote: Ç' ben, o qén!
Shqipén ti Mason zuré po na pelqén?
Ĭa sé ku une plak ñéri te thom,
po s'hoqé dore, mé mua nuk rhon;
nuk é di ç'u-tha ne kishe, o i zi,
sa fĭala te mira tha Dhéspot'i ri?
Tha: Cilido ñéri qi Shqipén meson,
Shen Maria dhé Krishti i malhekon;
dhé préĭ méĭé ĭini te malhekuar,

si dhé nga kisha ïini te debuar;
Hapni syte Gerqishtén te mesoni,
sa muntni shpéïto kohe mos menoni;
gerqishtia eshte ghuhe Pérendié,
ñériut mire shume i ka hié!...
Diali kur deghoï ghithe keto fïale,
ï'u-perghiq, i tha shume mé gadale;
nga keto qe me thé ghith'i deghova,
dhé mendïén tende sot t'a kupetova;
te lutém pâ me thuaï sa kenduam,
nga ghuha Gerqishté ç'kuperuam?
Pervéç shérit tïater nuk fituam;
dhé nga ky shkak velhézerit s' i duam.
Neri duké mburur thote: Grék ïam une!
Mé Shqipén é malhekuar s'kam pune.
Te tïére pra behén Serb'é Bulhgare,....
tïater ghuhe thone, s'kémi mé mare.
Keshtu beïne Shqipetaret, dhé falén,
as ñe cope hére te ghoret s'ndalén.
Te lutém me thuaï, préï ghithvé keta
fédake te forte, te dréïte kush ka?
Orthodhoksi Grék, a po Turku?
I hengret mé radhe qe te ghithe uïku.
Nga keto pralha po vuaïm'édhé sot,
velhai mé velhane nuke rhoïme dot;
eshte turp i math dhé per te çuditur,
posi ca te véghel farè te mitur,
kerkoïne qe t'i ghéïne Pérendite,

ne te éret, pa ndézur noñe drite!
Sa do te mundohémi vété kot,
Pérendin'é dréïte nuk é ghéïme dot;
dhé mé keto mendïé qe kémi shkuar,
ïémi édhé shume per te munduar.
Qysh munt te rhoñe ñériu ne ïéte
po s' mesoï ghuhen q'é ka te véte?
É per sé? s'eshte ghuhe dhene Zoti?
Ç'na çan koken mïékerqélbur Dhéspoti!
Ïa sé ku po te thom, o im at mba vésh,
ne uïrat tendé kur do mos me késh;
miaft ghér sot, shpetova nga Roberia;
mé gaz uroñ: Rhofte Velhazeria!

Spiro S. Garo.

Perpara, Diém!

Perpara, dïém, perpara!
Ne fushe t'ushterise
Mé lavdimé te mira
Per ndérn'é Shqiperise!

Miaft kaqe hidherimé,
Memedhéu po bertét,
Dhé nga pak é ñe therimé
Te behémi komp i vét!

Né te mos vaïtoïme
É te qaïme si gra,
Kur véte kupetoïme
Te hédhim kumbara!

Deghoni ïu boriat
Ç'qelhimé na trégoïne?
Mérni, o trima, armat!
Armiqte te bésoïne!

Velhézerte na thrésin,
Per ndihmé lé te shkoïme,
Aremiqte t'i vrasim:
Liri, shpetim kerkoïme!

K. I. Trébicka.

Desherim i Memedhéut

Dua menghézét é Mait
kur kendon bilbili bukur,
kur fryn éreza é malit
dhé qarku eshte i çkuqur;

Dua lulête é fushes
ne menghés kur ïan' mé vése,
doçkat é bardhe te çupes
qi vété mé vrap t'i prése!

Dua flytren krahesḧkruar
qi bar mi bar lul'mi lulé
shetit duké flyteruar
dhé ĭu pi vésen é tyré;

Dua nateñe nde vére
kur ndritin vĭét'é arte,
kur fryn zéfiri mé ére
dhé zdefrén zembren é zĭarte.

Zoqte q'embel lighiroĭne
nde lisat mbushur mé fléte
oh! sa gas mua me beĭne,
per ate Zotn'é vertéte!

Po nga ghith ato me pare
dua me shum' Shqiperine!
dua te véĭ'aĭo mbare,
dhé per ĭét' te két lirine!

Th. Abrami

Ghuha e Jon

Sa é mir asht ghuha é ĭon,
qi prindrit tan fiisĭin ghithmon!
Sa é aml asht shqypĭa mé knu,
éné sa udob asht mé shkru!
Prél Zotit nélt asht é békumun,
éné fama i asht fort é n ghumun.
Alha pra dĭélm t' kapim librat
ku kéna mé msu ghith t' mirat,
shka boĭn babet n' motn'é par
kur ish i nritun émni shqyptar,
alha pra dĭélm t' bonémi ma trima
tué knumun qish leftonté Skanér béga mé
[shkrĕptima.

Faik Béga i Konices.

BKSH

THIRIIE MI SHQIPETARET

Ghér kur valhe do te ĭémi
rob, né ky tyran pa bése?
Gher kur valhe do te kémi
zghédhén mi zvérk né te zéste ?
Ngrihi sot, sé érdhi dita,
ghithe ç'ĭini Shqipétare !
Nghishni kordha, palha, thika,
dhé zini punen é mbare
te leftoni si ñe hére
qe leftonin prindrit tane,
sé na érdh' armiku n' dére
o te mĭére Shbipetare!
Maleziñ, Gréker, Bulhgare,
qe te ghithe po mundohén
Shqiperis' t'i beĭne vare,
dhé ata zoter t'i behén!
Musulhman' ê te Krishtére

si dĭémt' ña memé qe ĭini
bashkohi bashke ña hére,
sé ñi shpirt é ñi ghak kini!
Bashkohi ghithe mé bése
dhé per memedhé leftoni,
duk' mé pasur Zotit shprése
nga zghédhĭa dot é shpetoni.

O burhani memedhétare,
te thĭéshte biĭt'é Shqiperise!
Ne Molh te kuqe barbare,
sê afroĭ koh'é lirise!

Th. Abrami.

USWARI

Mem'é dashure nem mua,
nem uratate é tua,
sé ghithe dĭémte u-mlothme
qe te vêm'é te leftoĭme,
mé z mber'é mé deshire
si burha é trim' te mire!

Dhé ti, ô i dashur ate,
falme mua ate shpate,
sé érdh koha qe te shkoñ
mé shoket é te leftoñ,

te leftoñ per Shqiperi
posi burh é trim i ri!

Memedhéu po i thrét
dĭémt'é saĭa te vertét,
qe te marin armete
pushkete édhé palhete,
é te vén'é te leftoĭne
dhé nga zghédhîa te shpetoĭne!

Perandaĭ édhé névé sot
u-mlodhme qe te ghithe tok
te krishtér'é musulhmane
te lene féne me ñ'ane,
édhé robén é lirise,
te ĭa véshim Shqiperise!

Sé sot koha me s'na prét
qe te hahémi per fét,
sé fé kémi Pérendine,
dashurin'é urtesine,
édhé per djami é kishe
kémi émrin é Shqiperise!

Toske, Géger, Çamer, Laber,
ĭémi te ghithe velhézer:
Musulhman'é te krishtére,
katoliq, é ca te tĭére,

biïte é ña memé' ïémi
dhé ñi shpirt é ñi ghak kémi!

Shqiperine kémi ghithe
mem'é at é shpirt é drite!
perandaïna sot édhé né
nghéshim palha dhé vésné
qe te vém'é te leftoïme
nga zghédhïa qe t'a shpetoïme.

Thoma Abrami.

Nen' é bréngosure

Hédh syte nga pérendimi,
é shoh nenén te bréngosur,
thare, ligur nga méïtimi,
si kur ka zemren plagosur.

Léshrat zene kraheruar,
syt' uñur é po dérth lot,
dhé mé ñe ze te renkuar,
i bertét te madhit zot.

— Valhe ç'u kam ber'é ghora,
dïémét q'i rita té ghiri,
qe me lan'é u-harbova,

nga bréng'é nga hidherimi?

Oh! ç'hoqa per ta é mĭéra,
sa i rita, sa i çova,
dhé shprésa shume te vléra,
ne zemere kot i mblovà.

Oh! O Zot s'te rhefĕñ dot,
dĭémte mĕĭé dukĕ ndare,
i mbushũa syte plot mé lot,
si kur dĭĭ' ç'kish per re nghare.

Haruan ghithe te mĭat,
zune ca kurva te tĭéra,
dĭémt'é mi po duan ñérkat,
qysh te mos qañ un'é mĭéra?

Nga ghiri t'im si u-ndane,
zune ca ruga te liga,
dhé memen é tyré lane,
é mundohén per ca shtriga.

— Neno! kure mos hiq shprésen
duro, mbahu, benu trimé,
sé ké dĭém q'é mbaĭne bésen,
é s'te léne ne lengimé.

Pa mlith mente dhé méndohu,

s'kémi ate Skandér Béne?
nga pashprésia mergohu,
qysh s'é duam memedhéne?

— Kur méñtoñ menyrn'é pare,
é ne ç'te kéq ghéndém sot,
pa dashur me vïén te qare,
mos duro o i madhi Zot.

Féïa dhë ghuha é huaï,
dïémt'é mi i kane ndare,
pandaï ne rézik po vuaï,
ñéri tïater s' m' a ka faïne.

Lulo Frascheri.

Trumbéta Ghemimtaré

Mu ne maïe te Tomorit ñe shqipé na fluturoï,
Hapi kraher laragané, u-vertit ca dhé qendroï.

Qendroï, shtiri syt é forta rhéth é rhotulh Toskerise,
Pastaï é hélmuar shume çau malét é Gégerise.

As ghekundi s' ghénté préïtïé, dridhéshé po si shi-
[géte
Nga de shkonté, loté dérthté, é rhéthuar ish préï
[Shqéte.

Ne ghuhe te saï bertiti duké theue keto fïale:
Shqipetare! trimash trima per sé rhoni me te ghalhe?

Ulqinin ïa u perpshine, tani Matit i vertitén,
Nat é dite futin spica dhé po si dhélperat pshihén.

Lidhuni mé bésa bése. ĭipni dore midis ĭuvé,
Ndryshé, dot' péndohéni kur t'u thrésin bota **shulê.**

Myftar Duke Malesori.

Prifteria

O te mĭêre! ç ĭini lark nga bota
miĭra vĭéte! Po vertitét rhota,
po nuk per ĭu: Sa te perparosni
pak ne drite, me téper po zbrisni!
Ghithe bota u-hap dhè u-zghua,
ĭuvè fami farè ĭ' u-harua.
É shikoni ñèrin'è pabèse
qi vĭèn ngadal t'ĭu vrase, t'ĭu prèse;
è shikoni mè plèhra ne dore,
èdhè rhèntni t'a puthni!!! Te ghore
ne fytyrè ĭu biĭè dhè ĭu ndot,
dhè i thoni: «Te qofsha fale, Zot!!!»
É deghova ne kishe te thote
per Unghilhne: «Mos, sè vètè kote,
»mos è thuaĭ Shqip, ne ghuhe t' èger,
»sé nè ghithe, ghithe ĭèmi Grèker!»
Thoshtè dhè qè vèqil i Dhèspotit,
uĭk qi ruan bagetin' è Zotit.
Édhè grate te ghora qi s'dinin
qe te ghitha zune ushetinin.
Oh! ahèrè thiri ègersira

Mé sa ĭale mundi te peshtira:
«te héshtine, te héshtine grate!
«Sé, ne mos, po i mar i héth ĭashte!»
Dhé te ghithe héshtne, u permlodhe,
vétem korhat dhé Zoti u-dro he.
Nëri s'pat turp sé i thon' urate:
U ĭép pine turpin ne kungate.
Nëri, ñëri s'pati ghak ne faqé,
t'a kish mare **qénin** per mustaqé
dhé t'a shpinté perpara ték Zoti:
«Shiko», t'i thésh, «ky eshte Dhéspoti,
«Çakalh véshur nene roba prifti,
«vĭén t'u mesoñe shqéravé ç tha Krishti».
Atĭé, atĭé duhéshé zbuluar,
dhé té Zoti duhéshé tréguar
qe, mé doren qi na ĭép nafore,
mban farmakne prapa n'ate dore!
Ne potéren qe na ĭép kungate
n'ate prapa pi naten mé grate!
Ndzirni robat q'i vuri per balhe,
nuk do ghéni tĭéter pervéç dĭalhe
q'i ka vĭédhur Zotit-Math Unghilhe
t'a perqéshñe me mire...
Ne filhe,
kamilhaqne qe nga koka ndziri,
do ghésh turpin: dh'ay esht i biri;
fole dhĭak, dhĭak: Zoti te ka ñuhar

dhé uratat t'i ka malhekuar.
Tere naten mé grate ben buĭa,
ne menghés vĭén kendon aléluĭa,
dhé i vété kores Shen-Marise
nuk t'i falésh: é shikon ne sise.
Nene çipét é menges ké futur
thiken, te vraç Krishtin q'eshte ngritur
dhé na therét: «Ĕĭani né mua:
«Duhi te ghithe dhé une t'ĭu dua,
»Kuptoni ç'ĭu thote Unghilhi,
»sé te ghithe velhézere pilhi,
»dhé velhézer te rhoni te vdisni:
»Keshtu kure, kure nuk humbisni;
»sherbetoret pra kur i dergova
»neper bote, ghuhe u mesova
»qe Unghilhe — ku do qe te vêne —
»t'a thone ne ghuhe qe te kéne»
dhé tine vĭén, krimp i farmakosur,
— Malhekimi tent nuk ka te sosur —
hiqésh dzvare plot mé qélbesira
dhé vĭén te shkélç fĭalet me te mira!
Malhekimi, sa ké per te voĭtur,
éndé ne qélh nuk te eshte shkroĭtur,
sé çkembévé, o turp! Shen Marine
mé ñe kurve! Zot! Shih prifterine!!!
Mi kete dhé do te hiqésh dzvare;
ne funt do késh zili dhé gomare;
dhé kur te vdéç, Sketér' é hélmuar

dh' aĭo ĭashte te ka per te dhbuar.
S' te ngau ñéri, te mos ndotñe doren:
Penda t'imé do t' te thyéĭ koken,
dhé te ben vent, nuk te bagetise,
Po ne ghiris brenda t' Historise.

„Nga **Albania**".

Hovi i Mirdits n' luft

Vĭén témifi é rhéth é rhéth épét zani;
top é pushk ushton mali kah kercasin;
dél baĭraku, vét nisét kapitani,
Ghémlé mlédhun nalt Mirdisit vikasin.

Si vétim ké do thirhét atĭé rani;
luftoĭn, shtyhén, dĭégin, prishin, vrasin,
hasmit fitimin t'a kéte Sulhtani,
per te krĕĭt, é hiç per véhté, pelcasin.

O i namtum fort é fort per né kysméti!
dĭélm ma t'mir mrén s'i ka Shqyptaria,
é kurpak dobin s'ĭa u shéf vilaĭéti.

Aĭo lum fort é per ghithmon ushtria
cilhen mé than mun t'a b.ĭn gairéti:
tok qi m'i dhé, ty t'qoshin ditt é mia.

Gairéti i Shqyptarvé n'luft

Ñi mé zémer é ñi mé goĭ flitshin
trimat é zamanit por kah qinrimi:
Zot Vilatit per mé i dal toborh ngitshin
mé gairét si te gosta te kazimi.

Mur i lidhun mé ghoks hasmin é pritshin,
grash é fmiĭsh larg mos t'i mérté trishtimi
é ghakut perzimé délhin é ritshin
déka qaf t'u ghité por ĭo zaptimi.

Praĭ sé qoft moti namin s'i u harhoĭn
é por si ltér vorhét u nérohén
é pléqnia nipnis kan ku kalhdzoĭn.

Médét per né! Dĭélmnia kur shterngohén
luft per hasm é sa ma fort t' qinroĭn!
ma fort hasmit mé vilat i poshtrohén.

Trimi i ri

Nene nem uraten,
sé s' munt t'i duroñ,
falmeze dhé shpaten,
Turqte t'i shkurtoñ.
Shtyran' é pa bése,
kombine barbar,
arth koha mos ĭése
I ligu kusar.
Qenat é merzitur,
halhdupet é liq,
na bene te shitur
dhé na thone miq.
Arth koha te shuhét,
te mos mbétét me,
Turku te mos quhét,
te mos kéte ze.
Skandér béu u-ngrit
po na prét ne pylh,

Shqipetari u-ndrit,
ne balhe ka ylh.
Mé shpatene nghéshur
mé armet qe pat,
Po prét duké qéshur
te dérdhét pshat me pshat.
Shokete me shkuan,
Nene s' munt te rhi
zembra po me luan,
per ñe trimeri.
Ne malét do te shkoñ,
do te dal andart,
s'dua me te rhoñ,
do te hyñ ne ziart.
Me mire lé te vdés,
sé sa te rhoñ rop,
Ne ore dhé kendés
te ĭém véte zot.
Kau ne zghédhé rhi,
gomarit samare,
amaĭt mbaĭne flori,
keshtu ĭane ndare.

Spiro S. Garo.

Politika é sotmé

Shum i mvroïtur dukét
qélh'i Shqiperise sot,
kundre Ghilhdizit, Europes,
punerat po i véne kot.
Kete te mvroïtur qe shohim,
pa ghemim, rhufé, pa shi,
nuke na ka per te lene,
po te benémi gati.
Véç sé arm'é Shqipetarit
é nuke tïater ne Balhkan
kesaï politiké fundin
munt t'i ïap', oré Sulhtan.
Ay munt t'i hapñe plage,
te medha Turqise sot,
édhé fant *politiqise*,
qe Europa s'é ben dot.
Sot arth dita, Shqipetáre,

per autonomi te plotte,
Hamitite ca préĭ ĭuvé
lé te véne é t i thone:
«Ia i ĭép autonomine,
Shqiperise kete dite,
Ia sé po m'arme ne dore
te kémi per te ndziére syte».
Mos ĭu trempni ngá fuqite,
as nga ghithe ushterite,
qe po sĭélh ne Shqiperi,
sé ĭuvé ĭini te pĭélhe
te mposhtni ç'do trimeri.
Rhotulhe soĭé Hamiti
me te shumet Shqipetare,
ata ĭétene ne dore,
Po te duane ĭa kane.
Ata ne lufte ĭa ndéruan,
flamurat, armet é Turqise;
ne kete t · funtmén kohe,
mé prishĭéne te Gréqise.
Édhé per pagim te ghakut,
qe dérdhne kaqe Shqipetare,
te dréĭta po i ĭép Shqahut,
Shqiperine per te ndare!
Po mérni armet édhé dilni,
per shpetimn'é memedhéut,
ne koke Turqis'i bini,
ne ĭini biĭt' é Skendér-Béut.

Hamitit, atiĭ halhdupiĭ,
i ĭépni te kupetoñe,
qe do mos lini shtepine
shqéhte t'i a u copetoïne.

[Ngai „Albania"]. N. D. N.

Vorhi i Skandér bégut

(N' kish t' Shen-Kolhit n' Lésh.)

Pius est patriae facta referre labor
Ovidius.

Ktu Skandér bégun, ktu é kan vorhué,
t' parin é luftarvét, zotin é Shqipnis,
ktu é kan vorhu At qi pat shitué
n'ñizét-é-dy lufta ushterit é Turqnis.

Ktu asht vorhi i Tiĭ, é sa mot kalué
prép nuk i asht sosun fama é trimnis;
sé as ñi hér bota s'mundét mé i harhué
t'Skandér-bég Shqiptarit tréghiét é ushtris:

Kur nuk vdés burhi, se atiĭ i nritun
i qinron fama, é mé nér émnohét
dér sa hyt, hana é diélhi kan mé shnritun.

Artht pra ñi dit, é mé shkrolha t'arit,

sipri kti vorhit t'nérum te shkrohét:
«Ky asht vorhi i t' madhit Skandér-bég
[Shqiptarit».

N' Lésh (Shqipni) ne 12 Mars 1896.
Ngaï [„Albania"] **F. S.**

AGO MAR GÉGA

Kang é Mirdites

Ago Mar Géga mé mushke t'bardhe
Traco Ghaléshit po m'i çon fïale,
Po m'i çon fïale: lark keti vénni!
Mos m'a prékish mushken pri fréni!
Sé m'i boï bé sé a mushka émi,
Po m'i boï bé ne dashi mé pléq,
Pasha Zotin mé mu dahéna kéq,
Dahéna kéq sé ïam Mirdit!
S'ïam i Zadrimes mé u-grabit,
Ïam i Mirdites qi m'i ap martine.
Ti martin me qofsh i békuvé,
Mikun é véftén ti qi m'a paguvé!
Ti martin me qofsh i shkrét!
Sé si m'i hangré disa fishék?

Prél Populhit.

Pelhazcet-Shqipetaret

Ishté ñe dite
qe Pelhazghite
posi ñe drite
mbuluan dhéne!
dualh ng' Asia
si mizeria
dhé mé ania
é hodhe déne.

Pas pake hére,
duke perzïére,
ca mé te tïére
bene Élinet;
dhé duké ndare
syrésh ñé fare,
si ka te nghare,
beri Lhatinet.

Édhé te tĭéret,
é me te ndĭéret,
te paperzĭéret,
Pélhazghiñ mbéne;
Maqédhoniñte,
é Iliriñte,
é Molhosiñte,
ghith' ata qéne.

Dhé ata ĭane
prinderte tane,
pastaĭ na thane
na Shqipetare;
mundim te thémi
né ata ĭémi,
ate ghak kémi,
si dhé shtypare.

Thot' Hérodhoti,
ne Tomor Zoti
shtepi qemoti
kishté Dhodhone;
eshte m'é vĭéter
ngaha ç' do tĭéter,
shume me téper,
kĭo ghuha ĭone.

Né kurdohére

BIBH

burha te ndĭére
édhé te vlére
lémi tréguar;
mé Grékerine,
dhé mé Pérsine,
mé ghith Asine,
kémi leftuar.

Mé Léken vame,
muntme Darane,
daten i dhame
ghithe Asise;
burh' u-deftyém,
te ghith' i thyém,
permbys é kthyém
fron' é Pérsise.

Te tere dhéne,
dén' é stéréne,
sa kombé qéne
ne kemb'i vume;
dhé mbréteruam
kudo qe shkuam,
tékdo leftuam,
vendin é zume.

.....

Mé Pirhon vame
Romes i rame,

Lhatint' i vrame
é i tméruam;
mé Skandérbéne
Turqvé sa qéne
u dhame dhéne,
édhé i dhbuam.

Kush i goditi
posi pétriti,
é i cfiliti
Turqit, barbaret?
Bota s' kudzonté,
qe t'u qendronté,
po kush leftonté?
— Né Shqipetaret.

Pastaï u-ndruam,
sé s'kupetuam,
dhé nuk é çquam
te miren tone;
ghakne per bote
é dérthme kote,
ñéri ç'te thote?
— nuk' ishté thene!

Mbaïtme Turqine,
nghalhme Gréqine,
ndihm' Italine,

Kina ne dore! mos n'é hiq filhe!
Ndrit Shqipetaret, qé! qysh vérbohén!!

V. A. Dodani.

TRADHETORIT

Memedhéne kush kerkon
per ghikafsh t'a tradhetoñe
ghithe ç'ka é ç' deshiron
kurhe mos i trashegoñe!

Ikte larg si i rhoitur,
kudo vatt' é mart' uria,
tradhetore te merzitur
é mundofte Pérendia!

Te dashur ñéri mos ghétte,
kudo qoft' é kudo vafte
paa miq dhé i shkréte mbétte,
sy i embel mos é patte!

Maalh per memedhé i érthe,
malhekimi é mundofte,
flét' é zémrese iu dréthte,
tradhetine kur kuïtofte!

Mishte cope cop'i rente,
sa te mbététe kokalhe,

malhekimi syt'i zente,
krimban t' hane qe te ghalhe!

Per ñe pike uĭ 'u dréthte,
as ñériut kéq mos i viñe,
zémra si ne fur' ĭu diékte,
ñéri doren mos ĭa shtriñe!

Po dhé n' hore kur te vdése
amfer ti ñéri mos qofte,
zer' i zémbres t'i therése:
«Tradhetori mee kéq vofte.

V. DODANI.

Fiamuri

Ne mbrena kur fliña
pash'ender ñe grua
mé léshra te thiña
qe flisté mé mua.

Ne dore po mbanté
te zithin Fiamure,
mé loté po qante
dhé s'ngopéshé kurhe.

Ne sy me veshtronté
sé mos me humbase

po **Shqiperine?**
Psé s' u-munduam?
Per ke leftuam?
Névé ç' fituam?
Ç' kémi tanine?

N. H. F.

Vĭérsha

Bilbilete zune é kendoĭne
sé vêra é bukure na afroĭ,
lisate zun' é po ghélberoĭne,
dimeri ftohte iku é shkoĭ.

Dushku ne vatere me nuke dĭék,
robéne é bardhe dhéu é zvĕsh,
qenghi i bukure délén po ndĭék,
édhé bota ghithe zuri é qésh.

Kudo shtihé syne, lulé shikon,
bréghé dhé malé ghithe ghélberoĭne,
qyqia ne pylhé zu é kendon,
dhé zoqte ghith'émbel lighiroĭné.

Tufét é dhenvé lire leshuare,
ne fushat é ghéra, véshur mé bar,

kulhosin bukur, lozin gezuare,
duké pire dh'uïen qi ndrit si ar.

Nen'hién é ghére te lisit véshur
bariu eshe shtire dh'émbel flé,
dh'é dashur'é ti mé buze te qéshur
dhé mé sy te shkruar'rhi dh'ê vé ré.

Zéfiret nd'ère duké kryqezuar
lulévé bukura ïu apin ére,
flytra é shpéhte dhé krahe-shkruar
duké flyteruar mi to dò t'bïérë.

Oh! sa é bukure eshte véra!
Sa paskerka hié édhé shié!
Zot! i békuar qofsh nga éra,
qe, per né, mbi dhét é bié.

Th. Abrami.

Ne Vivlheze É Vyéré

Muarme ngaï velhézerit é Italise ñe vivlheze te vyére shkruare nga Zoti Cosma Sérémbé.

Keïo vivlheze deftén ñe fïale qe u mbaït ne ñe mbledhïé (konferince) per qark ndzenesvét Italiane, per Aléksandrin' é Math, qe u quaït Maqédhon.

Mé qene-qe fïalete, te cilate sïélhine per deftésen' é komberise te trimite tone, ïane per te mbésuare, édhé ca mee shume, kur vine nga velhézerite tane ngaï Italia, cilete nuku largohéne nga lufta kombiare, bésoïme qe duhéte t' i perndaïme nde kendoñesite tene dyké kthyé re ne ghuhene tene, ashtu sikundre u deghuane, édhé si u pritne mire nga velhé-

zerite tane, dĭélmuria é Universitatése Italiané.

Aléksandri i Madhi Shqipetari,

Velhézer,

Névé Shqipetarete ĭémi rhobet'é Turqvét; ĭémi ne veshtire te humbasime kombesine nga Iésuitet édhé nga kombét é Balhkanite; p'andaĭ duhéte te nisime lufte mé pende, luften é shénteruare, te cilene t'é mbaroĭme mé kordhe. Vertét, mé kordhe, ashtu sikunder tha, dyké vdékure si burhe Marko Boçari, ay Garibald Shqipetar: *As ñe thauz nuku keput zindjirate é ti per véç mé ghakn'é bĭivét vét!*

Une nis separi te fitoñ per te ghorene timé memedhéé, ñe nga mee te medhéñte ñérese te kohese vĭétere, édhé kete é beñ nuku per levdate kombiaré, po per te fitu re é vertéta.

I madhi Maqédhon ishté sulm' é perparimĭése i zghédhure qe per para, ay beri te levizine kombéte édhé ñerezia te velhézerohéne é te véne perpara. *Aléksandri Humboldt* tha: «évatua é Aléksandrite nde Asi duhéte numuruare si ne évature mé dituri». *Viktor Hugo* nuku duron pa thene dhé ay: «Aléksandri beri

per Asinë mé kordhe. Ate qe beri Kolhumbi per Amériken mé bussolen; édhé ñéri édhé tïatri zbuluane ñe bote te réé».

Ky i math ñéri nuku ishté nga ghindïa slhavé si thone ca, as Grék, si bésoïne mee te shumete, po ishté Shqipetar a Alhbanéz.

Qe nuk ishté slhav eshte léhte per te deftyére, sé ay populh ardhi nde Maqédhoni pas prishïése Mbréterise Bizandevét, édhé slhavete u-gelhtitne shpéto. Keto thote Élisse Réklhus nde Dhéshkroñen é ti te perghitheçmé:

«Perpara rhudhïése barbarevé, Shqipetarete kishine zene ghithe viséte é Sinisise Balhkanite ghér nde Dune, pastaï i shtenguane édhé visét é Shqiperïse vïétere i zune Serbete dhé Bulhgarete».

Zoti Koehler thote: «Eshte provuare sé Maqédhonia é Filippite édhé Aléksandrite math nuku ka as ñe lidhïé mé Gréqine. Illirianet, Épirotet, édhé Traçete benine ñe familié mïaft te panghare mé kombine Grék. As mé ñe fare fïalé, ata nuku mund te méréne ñe mé Slhavete, as mé Grékete sikundere duane te thone ca. Vendesit é Maqédhonise ishine nga ñe familié é cila kish zene Sinisin'é

Balhkanit ghér sa nghau rhudhĭa Éléne, édhé ngaĭ aĭo ghindĭe ĭane Shqipetaret é sotme».

Vertét Slhavete magroséne sé ata pualhe Aléksandrine, po prinçi Muntenégrén Mirko Pétro ĭa sé qysh i thote Shqipetarite Karlho Groppés: «Kini bése, o niprit te Pirhos, te Aléksandrit, te Boçarit, te Skendérbégut. édhé kini shprése mbe shorten é memedhése tuaĭ».

I madhi Maqédhon nuku ish Grék.

Dhimosthéni kur foli per Filippne a per te birh'é tiĭ Aléksandre, i quanté barbare, dométhene te huaĭ. Édhé qe ne tribune ghemonté dhé theristé: «Si nuk é ç déroni ĭy kete Filipp? Ay nuk vétem qe s'eshte Grék, po as ghe nuk ka Grék me véhté te tiĭ; édhé as ñe barbar nuku dél nga ghak i ndérçme, Maqédhonian i ndyre dale nga vendé, nga te cilate nuku mund te dale as ñe sklhav si duhéte».

Filippi nuku kish te dréte nde psifo te mblédhĭése anfizionese, ne te cilene ishine ghithe Grékere, édhé vëteme mé shume te perpĭékure mundi te tyñe.

Nde ĭétem é Aratose Sicionit bere nga Plhutarku kendoĭme, qe ky burhe pat

dhbuare garnizonate Maqédhone ngaï Akrokorinthi. Istoriskroñesi ka shtuare shume ne kete lufte; édhé nga vête fïale é tyrë kupetohéte qe nuku leftuane kundre Grékervë tïére, po kundre te huaïvé. I quaïturi Aléksandri bentë ndryshim nde més te Grékervét édhé te ñérezvét tiï. Pas luftese nde Granike, i madhi Maqédhon dergoï 300 véta nde Athine mé kete te shkruare: «Aléksandri i bir' i Filippit meñe mé memedhétaret é tii, édhé mé Grékete shpuri Lhaqédhémonete édhé mori keto arme nga Asiatet.

Aristotéli deftén qe i madhi zapetoñese nuku dinté te flase mire Gréqisht, édhé mee shume me ghuhen é dhéut tii kuvendonté nde é pyésté ñeri per ghekafs . Nde Q. Kurzio kendoïme, qe ñe dit Aléksandri qertoï kéq Filhothéne sé u foli Gréqisht memedhétarevét tiï. Kendoïme éndé nde ate istori, atehéré kur Filhota ish denuare, Aléksandri kish thene, qe ay te flase mé ghuhen é vendite, qe te mprohéte nga Maqédhonete, te cilete do t'é denoñnine. Filhota qenké perghighure, qe ay desheron te flase Gréqisht, qe t' é marene vésh édhé Gréket é tiï.

Plhutarku deftén, qe atehére kur A-

léksandri ardhi ne zenke mé Klitone, thiri me arme ushtaret é tiĭ me ghuhene Maqédhonishté; pune qe defténté ñe sheñe é ndo ñe veshtirĭé; sé Maqédhonete nde ushtri perdornine te flasine ghuhen e vét, atehéré véteme, kur ish ndo ñe veshtirĭé. (Périkol).

Per Thuqidhidhe, Gréqia mbarohéshé qhér nde Nafpakte.

Omiri nga héra quan pélhazge zoñen é Dodones, édhé Hirodhoti vertéton qe Pélhazgete nuku ishine Grékere, édhé kaq' esht' é vertéte, sa ata qe dinine tere dhialéktate gerqishté, nuku kupetonine ghuhen é Pélhazgevé a Épirotevé. Édhé kur Maqédhonete kishino ñe ghuhe mé Épirotete, si thone ghith istorishkroñesit é vĭétere, Érodhoti qe nuku dinté ghuhene te Épirotevé, nuku dinté as te Maqédhonevé.

Çinulkua me ñe nga te shkroĭturat é tiĭa perdori fíale lhatine. Ulpiani kur é stengon, ay thote qe éndé shkroñesit é vĭétere perdornine fíale pérsishté, édhé do te deftéñe kete prapoñe dyké thene: «Noh Athiniéne, cilete, mé qene nde punera mé Maqédhonete, shume hére perdornine fíale pé te 'tyréte».

Qe ketu dél, sé ghuha Gerghishté ishté tĭatere ngaĭ aĭo é Shqipetarevét, ashtu si édhé Pérsianévét.

Dhimadhi kur ra nde merzitĭé te Antipatros, shkroĭti né Pérdhika: «Eani t'i ndihime Gréqise édhé Maqédhonise, mshéture me ñe stap». Po te ishté Maqédhonia ñe pĭése pé te Gréqise, Dimadhi nuku do te flisté ashtu.

Nde Hirodhot ghéndéte shkruare: «Anese Maqédhonise ghéndéne te ndéñura pé Grékevé, po Maqédhonia eshte é ndeñure pé ñe komb nga tĭatere faré». Thone ca, qe Aléksandri i math qé Grék, mé qene-qe solhi nde Mréteri te tii qytéterine Éléne. Atyrévé u perghighémi «Ne eshte sé Aléksandri ishté Grék sé solhi nde vend te tii qytéterine Gerqishté, atehére édhé Pétrua i math, ata i Rusevé, qe solhi nde vend te tii qytéterine Frenghishté ishté Freng, édhé nuke Rus».

Pas luftese, qe ube nde Isso, Aléksandri nuku ndoqi Darine, po vaĭti te fitoñe Féniçien, qe t'u prése Pérsanevét udhene nde-per (ét, édhé ç'do tĭatere lidhĭé, qe mund te kishine mé Grékete. Dométhene Maqédhonet kishine frike nga ç'do lidhĭé qe mund te kishté Gréqia

mé Pérsine? apo nuku dinté armiqesin' é vïétere, te cilene kishine nipriť é Léonidhes kundre Ksérksit?

Grékete armiqesonine Pérsete, po shume mee shume Maqédhonete; sé ata ishine te huaïe, mee fqiñe, édhé mee te tméruare. Ne leftuane Grékete dore per doré mé Maqédhonete, kete é bene sé ishine te shtrenguare mé force. Laqédhémoneťe é deftyéne faqézaï, édhé nde pléqesiť é tyré édhé nde luftat é medha (édhé kutu u deftyé kral'i tyré Aghidha) nde planét é Aléksandrite.

Spartiatet é shikonine qe Aléksandri, mé qen'i huaïe, fitimét é tiï do te sïélhene prishïén é afermé te Gréqise.

Qe Maqédhonia nuku kish as ghe mé Gréqiне dukéte édhé nga keto:

Filippi i V-ti kur u-mund afer Cinoqéfalhese, Romanete dbuane mproñesit Maqédhonete nga qytétét é Grékervé, dyké mblédhure kralerin' é tyré véteme nde Maqédhoni. Konsolhozi fitimetar i deftën Grékete te dlire nga zghédha é Maqédhonevé.

Dométhene, kur Maqédhonia ishté fitimetaré é Gréqise, ata nuku ishine ghithe ñe populh. Pérséu mori ndihma kun-

dre Romanevé nga Épirotet é Illiriñte édhé nga ca qytété te Gréqise, po umund. Mundesi mundoï kéq édhé Illiriñte, édhé Épirotete, po mee shume mundoï Grékete, sé i dhane ndihme Pérséut. Romanet kupetuane qe t' u n ihine Illiriñte édhé Épirotete Maqédhonevé, mé qene péï ati ghaku dhé asaï ghuhé, po nuku kupetuane persé t'u ndihine Grékete Maqédhonevé, cilete ishine aqé te larkme nde ghak, nde ghuh'é nde intérésé.

Qe Maqédhonete ïane te tïére nga ghindï'é Grékevé u deftyé dhé nde lufte'n'é fundite te Gréko-Turqise. Maqédhonete nuku véteme qe nuk'u deftyéne miqt'é Grékervé, po ca mee shume, mé haruare armiqesine é tiranevé muare armete per te mproïture Turkune, véteme qe te mos épéne nghiture nde kralerin'é Gréqise.

Golhdishmit nis te XV-tene kryé nde istori'é Grékervé mé keto fïale: «Te kthénémi tani nde Gréqi. . . . .

. . . . . .

Po édhé te léme ghithe provat é Istorise, nde vençime ré mire keta te dy populhe, ndemend ñihéte i madhi ndry-

shim ne més te tyré. Pas te thenet é mee te diturevét udhetare édhé Oriéntaliste, fytyra a te pamete e Grékévé, eshte mé ghitheséï ndryshé ngaï é Maqédhonevé. Ata ndroïne nde te beret é kokese, édhé keïo ndih shume mbe haraktir'é ketyrévé dy lhauzevé.

Maqédhonete ïane te urt' é te mire. Grékete ïane te shpéïte si macia, édhé tundéne andéï ketéï.

Maqédhonete kane sy te medha dhé te préra si baïamé; Gréket' i kane te vogela dhé te rhnmbulhakta. Te paret i kane mustaqét é déndura dhé mbe rhadhe, te dytete ngriture si pe te dïalhïte.

Po eshte shume ge t'i numuroïme ñe nga ñe ndryshimne qe kane nde més te ketyré dy populhevé p'andaï mbaroïme: «*Aléksandri nuku qé Slhav, nuku qé Grék, po qé Maqédonian*».

Po cili lhauz, nde kohe te sormé dél nga Maqédhonete? Eshte lhauzi *Shqipetar*, i cili qéndron nde Maqédhoni, Épir, dhé Illiri.

Straboni, me ne fund, shkruan, kur qé fïala per lhauzet nga Maqédhonia, sé ca ngaï ata flisnine dy faresh ghuhera, ghugene Maqédhonishté, édhé ghuhene

Grékishté, édhé qe shume quaïne Maqédhonide, ñe vend qe nghatéte ghér nde Korfuz. É hé sïélhine deftése, qe te ghithe flasine ñe ghuhe édhé kane ate rhobé».

Plhutarku deftén qe, Aléksandri ish lindure me te ghashtene dite te Iulit, të ciline Maqédhonianete é quanin «*loos*», édhé duhéte te thomi, qe kete émere mé pak te kembyére, é perdorine t'ï thone éndé sot Shqipetarete, te cilet' i thone *Loonar*, deméthene Iulie.

Tani qe hyme nde filholhoghi, te mbahéme pak: Émeri Maqédonia apo *Maqédhonia* (si duhéte folure) eshte ñe fïale Shqip, qe deftéu *dhene mé thike «Mahéré-dheneïa»*. Plésa mee é madhé é Maqédhonise quhéshé *Émadhïa*. Emadhïa, eshte ñe fïale shqip qe deftén-«Emadhïa». *Elumea* ishté ñe vend i ghate, i bégaçme nde Maqédhoni; shqip *é-lumïa* deftén: «farmira, é bégaçmïa». *Péle* ishté gytéti nde te ciline léu Aléksandri; afere keti qytéti ishine mé-te-vertét Hérghélét é kuaïvét: *péle* shqip deftén «kale». *Véréa* ishté qytét i Maqédhonise aïy mee i bégaçme nde vérate. Véréa, shqip deftén *bégati nde vére*. E-

dhésse ishté aïy m'i ndézuri qytèt i Maqèdhonise. Ketu kishine çpuare èdhè Filippne; *Edhésta* shqip deftèn *Edhézura, éndézura, trumbulhsirïa.* Bora ishtè ñe mal nde Maqèdhoni, i vètemi, çili mbantè *Bore, dbore, dhbore* per ïète; Maqèdhonete i thoshinè *Qéte,* lèsn' è kalite, nèvè è kèmi fïalete *Qesçéte (kershéte) Keshqéte,* dykè shkurtuare-*Qéte.* Ushtaret Maqèdhone kishine *shishe* te ghata 14 kembè, èdhè kur shkonine i hiqnin zvare. Ata *shishér* i quanin «Sarhisse». Nèvè shqip kèmi fïalene *saris* (zvaros). Ata qe mblohèshin (zihèshin per te martuare) prisnine me dy mè kordhe, ñe buke Shqipetaret èdhè sot è ruaïn ate zakon èdhè nga ndo ñère thyèïne mè do e ñe fare kulaçé.

Monèdha è Pèrsèut kishtè sheñe ñe shqipoñe èdhè u-deftyè qe simbolhu shqipetar nga hèra ka qene shqipoña. Pèrsèu kur vuri ne monèdhe te tiï kete fytyre, dèshe qe te ngrère ndïèmene kombiarè te Maqèdhonevèt, Épirotevèt èdhè Illiriñvèt, te cilete ishine te qoïture Shqipetare.

Rheña, sè qe nga vïèn ky èmere ghèndète, ne kete te nghare: Me ñe dit, te

medhéñte, a Krèrete è ushtarise Épirote, vatne t'i beïne levdate, kralite tyrè Pirhos, per shpètesiren pè shqipoñè mè te cilene u-dèrth kundre armiqvèt. Atehère krali u pergĥigh, qe ay duhèshè te beñe ashtu sè, ushturet ïane *shqipoña*, dhè quhène **Shqiptare.** Kur deghuane ushtaret, è muarme kete èmere, i cili, mee pastaï, u perhap me tere botene.

Lhauzète ngaï Shqiperia mbaïne, ghèr me sot, ñe fare valhèè shume te bukure, è cila deftèn te bariturit è te loïturat è ushterise Alèksandrite.

Kaloresit Albanéze, kur u dhane ndihme Vènècianevè, te cilete mee pastaï leftuane nene urdherim te meshumevè lhauzere, arhine te quhène Maqèdhone. Pastaï, kur Fèrdinandi I ndrèqi perseri ushtrin è tii, Shqipetarete bene dy *réghiménté*, te cilate i quaïtne «*Real Maçédone*».

Kuïtoñ kete èmere, qe te sïèlh nder ment pèrioden ate mee te perndritshmèn te pâtridhes 'tyrè, nde te cilene mè aqè madheri u-ngrit fytyra è Alèksandrit math. Édhé Ghéorghi Kastrioti, *Epirotarum rex et Maçedoniae* Kral i Épirit édhé i Maqédhonise, i cili u qua nga Turqit

Aléksandr'i math, pas émerit ati mee te madhit memedhétarit tiĭ; édhé pas Puqévilit, *i fundmi burĭ' i Maqédhonise.* Ghéorghi Kastrioti, thom, kur shkroĭti ndé Princ'i Tarantit per Shqipetaret' é tiĭ, thoshté: «Ti nuku ñéh Shqipetaret' é miĭ; néaé dalime nga Épirotete, te cilete lintne Pirhone mundesin é Romanevé; névé dalime nga Maqédhonete, te cilete ndzuare Aléksandrine mundesin é Indĭése».

Kordha é Skendérbégut, é cila ghéndéte nde Viéne (Béç), ñe pune é-bukure, é hé qe ska te nghare, mee fort nde doren é saĭ, ku eshte ñe koke, qe deftén ñe ciap, pé trundji lare mé ar. An'é poshtemé qéndisure mé ñe qenar, me te cilene ĭane shkruare!

In: Pe: Ra: To: Re: Bt: édhé deftén: *Jesus Nazarenus, Principi Emadhiae, Regi Albaniae, Terrori Osmaniorum, Reg Epiri, Benidicat.*

Shume nga visét'é Shqipetaret é véndosure nd' Itali ĭémi nga visêt'é Maqédhonise, édhé arthme ketu nene Markone nga Madhĭa, a Markone nga Maqédhonia, a, si thohéshé, Siñoru nga pésedhĭéte kastélét.

Nde Harten'é **Gérardo Mérkatorit** shtypure nde Amstérdam me 1613, qhéĭme: «Maqédhonia kupetosté shume kombé... shume édhé te bukura qytété Maqédhonia, nde més te tyré eshte édhé *Kroĭa* é.t.ĭ.». Tashi, duhéte te mos haroĭme, sé *Kroĭa* ishté qytéti, nde te cilen ulind Skendérbégu, édhé ata mee trimat'é luftaret'é Shqiperisë. Po, kur qe me 1613 Kroĭa quhéshé qytét' i Maqédhonisë, eshte vertét sé ghér atehéré Shqiperia ishté ñe me Maqédhonine.

Po dhé shume te ndriture shkroñetore te riñ ĭane mé mendĭéne, qe A'éksandri i math ishté Shqipetar. Shkoĭme mbi *Hahne*, *Eléna Ghikene*, *Dorsan*, *Kamardhen*, *De Raden*, édhé te tĭére; marime pak: **Felix Julien**, i cili shkroĭ: «Mbe tere koherat Shqiperia mbéti dhéu i trimavé. Omiri qhéti ñe *Aqile*, Gréqia ñe *Aléksandre*, Papa Eughénié i IV ñe *Skendérbég*».

Zoti de Vogûe kur foli per luftene Gréko-turk me 1897 shkroĭ nde «Figaro»: «Pas mendĭéne timé, *Shqipetarete* do te beĭne te rhendoñe péshi atĭé ku do te ĭapine ndihme. Mé shume faresh émera ay i çuditur ushtar mbéti nga héra ghith'

ay mé ushtare é vlétere. *Shqipetarì* eshte Epiroti i Pirhos; Aléksandri é shpuri ghér nen fund te Asise. Ay eshte *arnauti* i Méhmét Aliut, i Ibraim pashes; Ay dha nde 'ta Mbréterine othomané, pa pature névoïen é ndihmes Europese».

Ugo Toskolo, kur foli per Shqipetaret thote: «Dukéte, qe ngaï ata ishine ndeper argonaftete, te cilete nga ne vend nuk larg brinese Shqiperise, shkuane me te paren' udhemarie déti te Gréqise. Biit'é atyré te vlétervé kudzimetare ghéndéne nde hovn'é Troïese, ndeper ushtrin é Aqilétit; édhé nene Pirhon ïu dérdhe mbréterise Romanevé. Ghith' ata nene Filipne rhembyéne lirin'é Gréqise, édhé nenezuane mé Aléksandrine mee te madhéne piése te botese».

Edné **Birhoni** kishté bése sé Aléksandri ishté Shqipetar, si deftéhéte nga keto vïérsha:

«O dhéé i Shqiperise, ku ulind Iskandéri, i cilì mé krahum é tiï i perndau armiket é.t.ï...».

Pastaï nde *notice* shkruan: Iskander

eshte émere Turku, i cili deftén Aléksandri».

Béson sé kam te dréite kur thom qe Skendérbég eshte memedhétar mé Aléksandrin, i cili u pualhe nde Pélle nde Maqédhoni;

Shoke, u ïam nene barhe per miredashïéne, mé te cilene me deghuate, édhé u lutéme te mos haroni, sé Shqipetarete ïane ne komb i nohure, édh' u fton te therisni mé mua:

«Vdékïé Turqvéte! Rofte ngritïa Shqipetare! Rofte liria».

Kosma Serembe.
Shqiperuare nga Rumenishtia
préi
V. A. DODANIT.

TE THENA

1 — Me mirə te dish sé sa te késh;
Pome mire ém te dish ém te késh.
2 — Kush duron trashegon
3 — Kush ndziton harin mé shpét dhé
vété me lark.
4 — Ne mos ké pune dıl *shahit*
5 — Ne mos ké *borç* béhu *qéfil.*
6 — Ne mos ké koke ké kembe.
7 — Hapi syte sé t'i hapin.
8 — Dïémte hane molhet, Pléqvét u
mpién dhembet.
9 — Qéni léh ulku ben punen.
10 — Ne mos di mos fo'e.
11 — Dardha bishtin prapa é ka.
12 — Degho shum'é fole pak.
13 — Rhuaïu te te rhuañe Pérendia.

DSH

14 — Kush hyn né krundét é hane dĕrhat.
15 — Ghaku uĭe s'behét.
16 — Nuku kendon Bilbili kur i vé galen né kuvli.
17 — Stomna s' vété nga héré pér uĭe.
18 — Né hére hyri prifti mé thés.
19 — Loiti Prifti nga *bétaia*.
20 — Kush u doq nga pilafi i fryn dhĕ kosit.
21 — Ngré kemben t'i vésh gojden.
22 — Ghéti téndjérĭa kapakne.
23 — Rhip i kuq i Korçes.
24 — Ghuha koska s'ka é koska thyén.
25 — Zéri bén Muziken.
26 — Zuri Pérendine mé dore.
27 — Ne mos do té korésh mblith urof.
28 — Nuku ben ç'do mize mĭalte.
29 — Ka muri véshe.
30 — Nuku mérét kalaĭa mé pordhe.
31 — *Inati* eshte dem i shtepise.
32 — Kush lot kémbet lot dhé dhembet.
33 — Shtrihi kembet sa té arhin plavi.
34 — I rhane qésendite pas buzé.
35 — S' eshte vétem ñé gomar buze bardhe.
36 — I paa ftuhar ghén paa shtruar.
37 — Dardha nene dardhe do té bĭére.

38 — Shikon rhushi rhushne.
39 Dhi'é zghébur bisht pérpïéte.
40 — É dérdhi si lopa.
41 — Nuku sïélh lumi gure nga héra.
42 — Hapi syte sé t'i hapin.
43 — Kush s'hap syte hap qésén.
44 — Tundén malét po nuk bién.
45 — Néra dore lan tïatren, té dya *suratne.*
46 — Nuku bihét malit mé koke.
47 — U pa si miu né mïélh.
48 — Gris ghin' arno peqine.
49 — Qéngh' i bute pii dy nena.
50 — Rha ghalpi ne lakruar.
51 — Lésh ghat'é mént shkurter.
52 — Qésh mé uïen é kulhuar.
53 — Hipi kali té zotne.
54 Kur kémi kesi miq ç' o t' i duam armiqte.
55 — Miq mé fiq.
56 — S' çalon gomari nga véshi.
57 — Kry'é fale s'ka té share.
58 — Do te die dér'é Plases? !
59 — Ha pak é bli bridjak.
60 — Finghilh'i mbuluar.
61 — Si rhuar qéthur.
62 — Urit kungulhi zuri gardhe.

63 — Bëĭme mé *batht* pa me hith né lume.
64 — Kuito qéne beĭ *azér* (gati) shkopne.
65 — Ti dhé un'é fshati tére (sékrét i math).
66 — M'afer déra sé qilari.
67 — Si kofini pas té vĭéli.
68 — S' behét pusi mé ghilpera.
69 — Si do shtrosh ashtu do flésh
70 — Pa mos thene ñe nuku behén dy.
71 — Fĭala fĭalen do te ndzĭére.
72 — Do te korhe ku s'ka mbĭélhe.
73 — Thuaĭm mé ke vété te t' thém cili ĭé.
74 — Ñé mos i ép uĭe mos i ép as buke.
75 — Hiq'é mos é keput.
76 — S'mbahén dy kunguĭ nene sĭétulh.
77 — I mbluhan dhémbi.
78 — I ardhi uĭa ne vii.
79 — Uĭa qe flé eshte m'é félhe.
80 — Pas drun' é thate dighét dhé i ñomi.
81 — N̄e druh i shtrémber rezon tere seren.
82 — Si é bléva é shita.
83 — Ghysm' i dhéut si viç i Ndréut.
84 — Kal'i mire ñihét qe ne grajd.

85 — S' ngopét déti mé uĭe kurhe.
86 — Sot né mua néser né ty.
87 — Lyéĭé rhoten te mos therése.
88 — Si ale né sy.
89 — Dit'é mire ñihét qe ne menghéz.
90 — Te mér ghak ne vétulh.
91 — Eshte grére mé thumb.
92 — Ku ka rhĭédhur do te pikoñe.
93 — Fshati dighét nusĭa krihét.
94 — Para é bardhe pér dite te zeza.
95 — Pas lufté shume trima dalen.
96 — Mĭéker, mĭéker pa kreher ghéndét.
97 — S' humbét para é lige.
98 — Pér'i holhe keputét shpét.
99 — Pa 'é po dhé qérozit s'i pelqén.
100 — Tine Zot, une Zot, lopete kush i kulhot ?
101 — Péshku né ghol uĭa ne zĭar.
102 — Paraĭa hap déren é parhaĭses (*djénétit*).
103 — Vethk'é floriñte ne vésh te dérit.
104 — Mote mot ñé motovilé.
105 — I rah barku me *bélah*.
106 — Capi mish, dhia mish.
107 — I bié kokes.
108 — Dĭal'i mire ç'é do ghene.
109 — Trimn'é vraĭ é mos é shaĭ.
110 — Mé ñe lulé s'behét véra (*béhari*).

111 — Shkoĭ vapa mé Gushtin.
112 — Lith ghishtin é dil né fshat.
113 Mbét mé goĭe hapur.
114 — Era i solhi, éra i mori.
115 — I piél kendézi.
116 — Kush kerkon, lekure trashe eshte.
117 — Hidhét si kendézi né pléhe.
118 — Shkoĭti mé kulaç perbré i.
119 — As ne thés as ne torbe.
120 — Pagoĭ si prifti.
121 — Une mé buke ti mé gure.
122 — S'eshte nga dita *Pashk'é Baĭram.*
123 — Kur s'arin macia mishte i qélbét.
124 Boren é bardhe é permĭérin qénte.
125 — U ndzine si zoqt' é korbit.
126 — E strengoi kepuca.
127 — Mé grure ne goĭe.
128 — Si cilado shqére nvarét pas kemben'é saĭ.
129 — S'é mba véndin.
130 — Délĭa ku kulhot atĭé lé léshne.
131 — Per melçine thér kane.
132 — Ia mblodhi te dy kembet me ñe kepuce.
133 — I Zoti ndzĭér kalen nga balta.
134 — Edh'uĭa qe rhi meñe vénd qélbét.
135 — Korbi korbit s'ĭa ndzié syte.
136 — Uthulh'é forte prish énen te saĭ.

137 — Hidhi prapa krahevë.
138 Uïku qimén ndron zakone nuku.
139 Bïéri pragut te deghoñe déra.
140 — Cilene nuk é léé te vdése 'ste léé te rhosh.
141 — S' ka unde té hyñe nde Salhon.
142 — Edhé kau ka guhe te madhé po s' flét dot.
143 — Saa te rosh 'o deghosh.
144 — Mé te pyétur vété né Stambolh.
145 — Nga druri behét kryqi, behét dhé lopata.
146 — Gun' é huaï s' te mban ngrote.
147 Çké ne dore s' eshte geñéshtre.
148 — la engri gruren.
149 — Ketu o te urte te hani ghen' é te marhit.
150 — Iu mbush kupa.
151 — Me keputét shpirti.
152 — I zu syte buka.
153 — *Ghynahu* gomar s'behét.
154 S'ïam mur é s'kthéém.
155 — E piu kulhoten.
156 — Mee téper dit sé kuléç.
157 — Nuku shkél mbe dhéé.
158 — Te lan é te lyén.
159 — Nga féra dél trandafil.
160 — Frika i ruan vrésht .t.

161 — Zuri gomari ñé lïépure.
162 — E lot kalen si te doïé.
163 — Ku kendon pulia kendézi némitét.
164 — Vuri ñe fiq ne goïe.
165 — Dïalhi véte. (Véte dora).
166 — Me thiñi.—me shkuli.
167 — Ndzora nga dérhi ñe qimé.
168 — Si dial'i ñérkos.
169 — Pa ender q'u pré dhé nésermét lidhi ghishtin
170 — Dalé nga dalé behét aguridhïa mïalte.
171 — Ku s'eshte macé lozin miñte.
172 — Iu be syri *baker*.
173 — M'ate krah te biésh.
174 — Mori syt'é kembet.
175 — Iu be qésïa si kok' e udhres.
176 — I prét goïa.
177 — Me grure ne goïe.
178 — Kush vé doren ne mïalte lepin ghishtrinte.
179 —Prit gomar té mbiïñe barh
180 — Vdis pa te te dua.
181 — Perendiïa duron po s'haron.
182 — Si kur i préva kthizen.
183 — Beïme baba te te nghas.
184 — Ç' sïélh *saati* nuk'é sïélh moti
185 — I dolhi ne per unde.

186 — Velhazeria velhazeri qésïa ne més.
187 — Véri frén goïes.
188 — Mé litar te botes mos hyre ne pus.
189 — Ghéti qishe ku te falét.
190 — Kush ndan qan.
191 — Prish bucélén, beï kenaçé.
192 — Qéréç mé plithare.
193 — Ca mé kordhe ca mé pordhe.
194 — Qan si dialhi ne uïe.
195 — Ç' é do viçi urovne.
196 Kur s' ké shokne pyét shkopne.
197 Si maciïa mé mine.
198 — Levdo mushken hipe kalen.
199 — T' i diét e mira kaut s'i haét mishte.
200 — S' ra shéqéri né uïe.
201 — Si pisqolh' Evghiti.
202 — Vere nd' uïe.
203 Ska ç t'i beñe gomarit i bïé samarit.
204 — Mban uïe mé shoshe.
205 — Çan drhasa, daulh' égrisur.
206 — I plasi pérdïa.
207 — Krip é Strages, ghiz'é Panaritit.
208 — Te lan é te lyén.
209 — Mé ñe fiale te mbrethén.
210 — Mbuloï balta balten.
211 Geñéshtra pa kripe.

212 — Geñéshtra mé bisht.
213 — Mé sopate Dardhari, Elbasan pazar.
214 — Fisi eshte fis rigoni s'behét lis (Nidriotet).
215 — Era fryn détin é fïala ñérine.
216 — Me mire ñe gharper ne ghii sé sa ñe armik ne tryése.
217 — Kush ka armiq nuk fléé.
218 — Aqe hére vété laghini ne kroĭ ghér sa çaét.
219 — Bark i math tru te voghel.
220 — Esht' é bégate aĭo shtepi qe ka nikoqirén' te urte.
221 — Keshilh'é te urtit vĭén mee shume sé ari.
222 Barku eshte kusia qe ngroh kurmin.
223 Do ñe-hére vĭén mee shume ñe copez hékuri sé ñe mal arii.
224 — Bréshka shan marodzen (kermbilhin, ligavécin).
225 — Ku ĭane dy kunata mbétét shtepia pa fshire.

NERA TIATRA

1

Semurét ñére ñe pianik sa mént vdès, Sheroñesit i shkruaïne te piïe nga ñe kupe uïe me ç' do ore. Ñéresit'é shtepise zune te qéshin.

— Per sé qéshni thot'i semuri, nuk'é dini sé ñériu ne ore te vdékïés duhéte te païtohéte mé armiqte?

2

— Me ç' muaïe flaïine grate mee pak? pyésin ñe plak.

Ne Shkurt (Février) thote plaku, sé ky ka mee pak dite.

3

Kur nunosté ñe grua Prifti, é pyét: n'é do te afermin si vétehéne é saï, pas unghilhit.

— U, sa é dua! édhé ca me shume tani q'u largua.

4

Ümvoth ñe portofélh nga djépi i ñe kokoné, édh'aïo, ate qe é bésoï vïédharash é hoqi ne ghyq.

— Ku é di qe t'a mvodhe, pyét ghykatesi kokonen, mundéte te ra nga djépi?

— E ndïéva kur hynté dore ñériu ne djép.

— Po psé nuk'é zuré?

— Mbésova sé qé dora timé

5

— Si ben ti qe barét pa palhton ne dimber?

— Si beñ? dridhém.

6

Nikolh, néser te me ngrésh qe ne mugesire pa plasur menghézi, sé kam pune.

— Fli paq, o im zot, s'ké per véç t'i biésh zilkes dhé viñ te te sqoñ.

7

Ne zot kur do t' délté nga shtepia i thote sherbetorit t'i fshiñe kepucet.

— O Zot, Z-roté do t'i ndotesh perseri, mir'i ké. Zoti i mbathi ashtu si u ndodhe, é lhé kur iku mori mé vétehé

klyçne é dolhapit bukese. Kur ardhi mbremanét i thote sherbetori·

— O Zot, po me lé tere diten pa ngrene, sé moré klyç'é bukese.

— S'ka ghekâfshe; néserét perseri do te te haéshé.

8

Ne dïale vinté nga shkolha dyké qare.

— Ç ké, i thote i ati, qe qan?

— Dhaskali me pyéti sa Pérendi ïane.

— Po thuaïi qe ñe eshte.

— Un' i thashe pése édhé ghithe s'désh.

9

Ne kursaç thiri ne gosti ñe mik édhé é gostiti kaqé likç sa nuk u ngop faré. Pas mesalhes é pyét.

— Kur do te urdherosh te vish t'u gostit per-seri?

— Édhé tani ne daçi.

10

Ne fshatarak i falture, hyn ne ñe qishe dhé vété kundréït ku ishté zugrafisur **Dialhi**, édhé zu t'i falét é t'i bïére métani.

— Mire bré, po dïalhit i falésh? i thone.

— Shéntet te ndĭéĭne dhé pa falure, po dĭalhe duhét t'é març mé te mir, thote.

11

Geñéshtra ish sherbetor me ñe sheroñes (Héqim) pé sysh.

— Tak, tak.

— Kush eshte?

— Une sherbetori, ka ardhur ñe i vêrber te te shohe.

12

Pyésin ñe plak.

— Si beĭne kaqé bégati avokatet?

— Te ghith' ata q'i bléne, i shésine.

13

Kish vatur ñe dĭale né Bérbéri te qéthéte; shikon qe ñe konke rhi perpara 'ti; dhé pyét Bérbéren:

— É kuĭt eshte kəĭo konke?

— Timĭa.

— Po ç' rhi keshtu dhé shikon mé kaqé kuĭdés?

— Godit nga ñ'ére, kur qéth ñéri dhé shpeton gersherka é i bié nga no ñe copke vésh, dhé é rhembén.

I ghori dĭa'e posa deghon kercét nga duart é bêrbérit dhé iken i pa mbaruare.

Ñe Sheroñes (Héqim) i mçuare shume, po kur shikonté te semuret as qe é kish mendĭén atĭé. Vaté ñe grua dhé i thote.

— Zoti sheroñes, une ĭam si é semure, dhé mee shume, u thom, qe sbeñ femiĭe.

Ay mé mendiéne ghétke.

— Ashtu..... mire. Po ĭot' eme kish femiĭe? dhé po i shekon dé h'é dores.

15

— Ném parate qe te hoĭta.

— S' kam, duro.

— Ném părate te thashe.

— S'kam te thashe, oéĭ qyqé.

— Te mcoñ une te késh.

— O !shpirtke, mesome shpéĭt sé me duhéne, te te ĭap édhé ty ato qe te kam. Ne do mbaĭ ato qe te kam dhé mém **Kusure.**

16

Lozin ñe Kristian mé ñe lahudi, dhé thone qe kuĭt t'i bĭére nder ment te thote nga ñe shént t'i ndzĭére ñeri tĭatrit nga ñe qimé.

— **Shen-Thanasi,** thote Kristiani, édhé ndzĭér ñe qimé nga mĭéker' é Iahudiut.

— **Abraami,** thote Iahudiu, dhé

ndzlér ñe qimé nga mustaq' é Kristianit.

— **Pétré** dhé **Pavlhua**, dhé i çkul dy qimé.

— **Anania**, **Azaria**, **Misaél**, dhé i çkul tri qimé t'i Krishtérit, po mé kaqé forçe sa u zémerua Krishtiani édhé, qe te mbaroñe mee shpét, thiri:

— **20 miie martire**, édhé perfshin Iahudine mé te dy duarte ĭa çkuli mĭékerne.

17

Ishté ñe Némc morhaman dhé i thote ñe:

— Te dualhe morhat ne per rhobé.

— S' ĭane morha, ĭane pléshta, thote nga turpi.

— Morha ĭane, sé ĭa ku zbardhin.

— Iane pléshta pléq, te thiñure.

18

Dede-Ivani qé dĭal'i mire é i sĭélhe, po mé kokonate nuk dinté te silhéshé, vaté mé shendét.

N'ére ishté thirure me ñe gosti, édhé i ati é mcon te silhéte mire, te flase mé rhadhe, dhé te levdoñe te zoñen é shtepise. É hë ky perkuĭdését t'i beñe kompliménté Zoñese dhé i thote:

— Ah! Zoñe, ké ca syçka te vockela!...

— Budalhe! i thote shpéto, ñe mik mé ngadal, nuk é di qe gravé s'u pelqén t'u thuash sy vogela?

Mire qe me thé thote Dédé-Iovani, édhé dyké folure Zoñese, i thote:

— Ké dhé ñe unde te madhé!

— Mos bré thuaĭ te madhé!...

— A, a te shkurtet duhét. Ké dhé ñe trup te shkurtere!

19

Vrangalha i pa ngopure vaté ne ñe avokat t'a keshilhoñe per ñe pune. Kur hyri ne **ode** ghén ñe ngaster mé lakruar me ñe pĭate, é rhembén dhé é gelhdit pa mblhaçiture·

Pas pak vĭén avokati dhé shikon q'i lipcét lakruari, therét sherbetorete dhé i pyét kush é engri lakrore? ata thone s'dine. Vrangalha behét i paa diture.

— Kush é éngri therét avokati perseri, édhé qe te ghéñe kobashne thote:

— Kush é éngri sé é kisha lyér mọ bar miñsh (farmak).

— Aĭaĭaĭ! une i ziu! lébétit Vrangalha, un' é éngra une, qumesh shpéto, mos me lini te vdés ketu!

20

Pyésin ñe dïale:

— Sa vïéç ïé?

— Kur ïam mé nenen ïam téte vïét, kur ïam mé babane ïam dy-mbedhïéte

21

— Kush nqrihéte ne menghés arhin larg.

— Po kush mér udhené te ékurte arhin mee larg.

22

Kostika dïale pe 10 vïéç, pyétet nga msoñesi ne Shkolhə:

— Kostike, po te késh pése molhe édhé ha dy, sa mbéténe?

— As ñe.

— Psé ashtu?

— Sé i ha Nikolhaqi (i velhaï m' i vogeli).

23

Kishté vature ñe udhetar né ñe Hotélh édhé porosit dïalene qe t' é ngrére pa plasure menghézi, sé kishté pune te madhé. Né ate kamare qe flinté udhetarï kishine héqure dhé te tï're, ne més te tyrévé édhé ñe prift.

Nésermét ngrihéte dïali qe mé nate dhé vété te ngrére udhetare pas porosine.

— Ngréu, Zoti lovançé.

A, a, s'polhaéti d'a jivish.

Iovançu ngrihét mé vrap dhé nga qe ndzitoheshé shume kur mvishéte, ne vend te mvéshe rhobat é tiĭa dhé kalhpakn' é tii, mér te huaĭa dhé kamilhaqn'é ñe prifti qe ish n'ate ode, dhé ikene. Kur dél re salhe (*çardhak*) dhé shikohét ne pasqyre thote :

— Sa buda he dĭale ! ne vend te me ngrére mua ka ngritur Priftine.

24

Mvodhi ñe ñéri ñe shqére, dhé é théri, é hengri, pas ca kohe vaĭti te nunoséte dhé i deftéu nunite priftit, qe ka ngrene dhé ñe shqére te mvĭédhure.

— Ece ĭa paguaĭ i thote nuni.

— S'kam mé sé t'ĭa paguañe édhé nuk me pikasi as néri.

— Do te pikaséte n'ate ĭéte kur te nghalhéne te vdékurit.

— Po dhé shqéra do ngalhéte?

— Te ghitha.

— Atehéré, thote kusari, i thom méré shqérene te ghalhe.

25

Ñe i denosure per vdékĭé, ne pyétĭen é fundit q'i thane ç' kerkon te piĭe. ay thote:

— Dua ñe kupe mé Bérë pa shkumbe.

— Psé pa shkumbe i thote Kalhnìa (călău).

— Sé shkumba slélh te dhëmbura né koke.

26

Ñe mvïédharash kish mvïédhur ñe kale édh'é shpune né *kadiu* t'a ghykoñe.

— Psé é mvodhé kalen? é pyêt kadiu.

— Ay me mvodhi, thote kusari.

— Si bré dérh te mvodhi?

— Une shkoña udhes, ñe kale rhinté nde més te udhese, déshña te shkon perpara ti, ménd me kapçoĭ' u kthyésh te shkoū qe prapa, shtiri mé çkélme, édh' une ĭu hodha t'a kaperdzéña per siper, po kali u trémp dhé mori kerpin dhé iku mé mua, keshtu nuk munda te zbrés.

— Leshonié thote kadiu, Alhahu t'a ghykoñe.

27

Ne més te Shoqerise.

— Huaĭme tré qint franga.

— A, s'é beñ dot.

— Po ç' fare miqesi kémi?

— Ghér soĭ te mire, po ne te dhença hua do te zihémi édhé humbas dy

hére, po meë mire zihémi per miqesine édhé me mbétén parate, humbas véteme ñére.

28

Ne Zoñe shtepréshe é ndzirté vérene véte nga béçi (qilari) mé mase, édhé ïa kish dhene sherbetorit ne qélqé mé numur. Sherbetori, lita ush, i kishté pire tré kunguï, dhé é zoña é qértonté:

— Kush ka kobitur vére? nuk' te dhashe dïé dhiéte gunguï plot? ç' pandéhé ti zot sé harova?...

— Emadhé pune! thote Kosta sherbetori. Kesi shtepréshé si ty me k'enda te kém grua.

29

Ne grua éshkuare humbi shprésen é martésit édhé kish taksur ñe unaze per ate qe t'ïa ghéñe é t'ïa shpïére.

30

Nde Ghérmani pé ca kohe na qé bere ñe Shoqeri pé ñéres qe te mos mundoine shume bagetine. Ne ate kohe dy Ghérmane shahéshin ñeri mé teïatrin, édhé qe té rhezoñe shume armikne: thote:

— Te mos ishña ne shoqeri qe mproïne

kafshate dote te hiqña ñe shukréte (rapisma).

Ay ĭatri m'i shquar thote :

— E, une nuk'ĭam n' ate shoqeri, édhé ĭa mvéshi ñe te paqmé.

31

I thote Buĭari sherbetorit.

— Ece te na blésh spirta, po veshtro te ĭéne te mira te dĭégin, nuku vétem te kéne krére, po ti shekosh te ndizéne; deghové?

Pas pake kthénét sherbetori mé pléçkat.

— Iane te mira? é pyét Buĭari.

— Te mira faré ; te ghitha i bera probe.

32

Ruanté ne uthe te Ghavatit Ago-Duli, te cilin e kishne porositure te kthéñe ghithe udhetaret ne kulhe te benin *kaĭt téskéréte.* Shkon dhé ñe Iaudi ne més te udhetarevé, dhé Ago-Duli therét :

— Eí, a ké téskéré ti?

— Nuku kam.

— Aĭ shko, te kishé duhéshé t' é beñe *kaĭt.*

33

Ne udhetar hyri ne trén te véĭe nde

Paris, édhé trëni ishté kaqé plot, sa nuku kishté ku te rhiïe. Ne mes te shumices é shikon ñe mik édhé e pyét:

— Ku udh' é mbare, Zoti Luka?

— Nde Paris né Zoti Pastor.

— Persé?

— Me kapçoï ñe qén iderbuar, édhé h pésh hopésh, me thone, qe beï demé. Nérezia nga frika ikine ca nga ca, dhé Z. Luka mbét vétem me ñe te ndare içlire iqétuar.

34

Ñe fshatar vaté né Dhembetori te ndzïére ñe dhempalhe; édh'i dolhi perpara kalhfa, i cili i ndzori dy dhempalha per ñérïësh. Fshatari zu te qahét psé i ndzori dhé ñe dhempalhe te mire dhé kalhfa i thote:

— Mos beï goïe, sé dél im zot, pa te kerkon te paguash per dy.

35

Ñe buïar kishté tri çupa per te martuare. Vaté ñe dhender né i ati édhé é pyèt ç' prike ïèp. Buïari i thote:

— Kesaï se vogel'es i ïap 50 miïe franga, se mèsmès 100 miïe, èdhè se madhès 150 miïe.

— Po no ñe mee plake skè?

36

Kishté hyre ne trén ñe burhe mé te biïene ne klase te dyte me ñe te ndare me véhté. Me ñe qéndrim te trénit, ndemend, hya ne ate te ndare ñe dïale, mos dïale. Ata i vashese po drëmittë, édhé vasheza po mbanté kokeu mé dore. Dïali qe pandéhu sé i ati flé é pyét vashene:

— Vasheze, persé rhi ashtu?

— Me dhémp koka, o zot.

— Ah, kam ñe ilaç te mire qe te sheroñ une.

Ç'faré? pyét çupa.

— Te u puth atïé ku u dhémp édhé u shkon fet.

I ati q'i kish deghuar i thote:

— Sherome, o zot, édhé mua, sé peson nga suadhèt.

37

V't' ñe dhender te shohe nuskene nde shtepi te asaï, èdhè kur dèl vasheza mè dhiskune, t'u ïape nga ñe te embele dhè afrohète nè dhenderi, ñe plak ndzïèr kutin'è tabakose te hèqñe ñe hère, po plehur'i tabakose na vïèn nde undet è dhendrit, i cili ndemend tèshetiu aqè

fort, sa i bìene qyrh'è liga. Sa turp ishtè, kur i ghori dĭale kerkon shamiçken me kote, q'è kish haruare ne shtepi?

38

Shkon ñe burhe udhevèt, èdhè veshtron me te dĭatht'è me te menghere, q'i ngrihène me kembe dhé i sĭèlhine ndèr. Ay, madheshtor è mè gas, u prèt falĭat è u perghighète te ghithevèt. Sa turp per fy lhin, kur i thane, sè prapa 'ti ishtè Mbrèti?

39

Therèsin ñe fotograf mè èmber te math, qe te ndzĭère fytyren è ñe te vdèkuri. Rhotulh rhinine ñèrezia te hèlmuare. Sa turp i math per te ghorin fotograf, kur i shpetoĭ goĭa q'ishtè msuare le therèse kur haptè kapakne: ñe, dy, tri. Mos loĭ?...

40

Napoléoni kish zakon te beñe ndrolé (shaka) mé ñérezin'é medhéñ. Édhé ñe hére qe te ngase Miékun é tiĭ è pyét:

— Sa néres ké vrare qhér tashi?

— 30,000 ñéres mee pak sé Madheria-ĭoté thote Mi'ku.

Nd' ate kohe kishté nghare luf a nde mês te Françézevé dhé te.... édhé Napo-

lèonì (Françèzete) vrane 30,000 n̄èrese.

41

N̄e i varfere kishtè vene n̄e miske ne tave, èdhè kur do te hantè buke, vètè n̄e buĭar, qe t'i kerkoñe parate, q'i kish hoĭture; po i varferi i thote: qe nuku ka.

— Po miska di te hash? thote Buĭarĭ.

— P'andaĭ ha miska, sè kam mè sè t'i yshqèn̄.

42

Vaĭti n̄e burhe te blére ca sypamĭa me n̄e magazé; édhé i ndzĭérin me shume faresh qélqé mé numure mee te madhé é mee te vogele. Ay mér me radhe mee shume sypamĭa édhé zu te kendoñe n̄e jurnalh, po nuku kendonté dot. Shitési i solhi mee shume faresh te shkroitura mee te medha, po ay as n̄e nuku kendoĭ dot.

— Si? Z-roté nuku di te kendosh? i thote shitesi.

— Po te diña, thote bléresi, nuku viña t'é blé né ty sypamĭa (ghyzlyke).

43

Ñe dĭalke pyèti t'emene:

— Si è quaĭne t'emen è gomarit?

— Gomarice, i thote é ema.

— Po ty, qe me the mua gomar, thote dĭalka, te quaĭne Lénke?

FUND

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BILBILI

I.

Qan é therét i ghori bilbil,
Eh, dru me dru *ĭéshil*[1]) me *ĭéshil*,
lutéte é valh' eshte *kabil*[2])
sa te piqéte mé trandafil.

Trandafili shume hére ka
ghéthéte si pé ĭasémini
ç'eshte ñe lulé qe s'ka *djéfa*[3])
ç'é désh *asdréti*[4]) Ibraimi.

I ghori bilbil sé ç'*takat*[5]) ka
ñe dréém mish ne trup te ti s'ka
po ku é ghét ghith'ate *sévda*[6])
po ku é ghét ghith'ate *sévda*.

I ghori bilbil ç'eshte ñe zok,
kur é hap goĭkene é therét fort
malé dhé fusha é qaĭne mé lot.
malé dhé fusha é qaĭne mé lot.

Iy syt'é miĭ ç'doni vérbuare,
qé *ikméti*[7]) i Pérendise;
Ah, kur u thash'é s'me deghuate,
hiqi ĭy sy pré bukurise.

Ç'u tha zémra imé ĭy ô sy
mos é ndiqni shume *sévdane*
Ah, une vétem'é ĭy te dy
qani te qaĭme pa ane.

Ĭy syt'é mii ç'doni qiture
ku ĭini vatur ĭini nghiture
Eh, me ñe dĭale te miture,
ñe *adjami*[8]) dhé te pa diture.

Thiri zémra im'é beri ah,
ĭy syt'é mi ghéçi *bélane*[9])
Ku t'a ghéñ une o *Padishah*[10])
t'a beñ si doña un *davane*[11])

Né Myftiu ndzuarme *fétfane*[12])
Né Kadiu é lame *davane*
faine dĭémat é mi ç'é kane
qe mbaĭne ashikete prane.

II.

Vlorese m'i reuké *nuri* [1])
fort m'u duk é zbukuruar
sikur é markė *kahuri*
Ashtu ĭémi te gezuar.

Ô moĭ Vlor'é rar'é sosur
fort me shtiré me ñe *gazép* [2])
zémrene ma ké plagosur
per ñe *dylbér* [3]) qe nuk na flét.

Ne *kozaré* te rhezuar
na ardhi i ziu *habéri* [4])
Mamani u mbyt i ndruar
qan Halil Rustém' i mĭéri.

Malhi mos te hăĭ'a imĭére,
sé per ty qaĭn' é s'pushoĭne
Térézin, tabak, bérbére
vriténe édhé s'qéndroĭne.

Ylh i nates ndrit me dite
me *dyqan* [5]) te *Basmaçise* [6])
Mos m'i duaĭ *ĭabandjite* [7]
po qasĭu *kasabalhise* [8]).

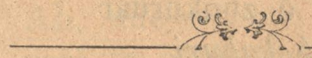

BKSH

III.

Ç'u nisé dïale per ne *Qabé* [1])
Zoti yne t'a befte mbare
Mbər'é rare, ô moï rufé
Kur te te percïélh dyké qare.

Ïélék kadyfé mvéshure
mé *binishalhe* [2]) me ñané
shkon mé buzen dyké qéshure
ïésh'i vdékur é me nghalhé

As i vdékure nuku ïam
po ïam rare més détit
shkon *sokakut* [3]) po si pétrit
tin'ô moï lul'é *djénétil* [4]).

Mvreret, ô shoke, mvrerete
Mvreret é po bié shi
shkon *dylbéri karshi karshi* [5])
mïéri une, qysh ïam i ghalhi !...

Muço Korça, Ali Pashe Tépélénes

IV.

Bathti[1]) im keshtu ç'unis é ç'usos,
dérman[2]) s'ghéta shkoĭ é vaté,
kaqé *gazép*[3]) me mua mos,
sé s'te *huĭdis*[4]) Zoterisaté.

Ĭy o shoke psé s'me qani,
sé ĭam *haps*[5]), Ah, un'i mĭéri,
si *djénét*[6]) m'uduk *zendani*[7]),
kur me shkon karshi *dylbéri*[8]).

Sé tri *halhka*[9]) m'i ké shtire,
Valhe qysh benéte *halhí*[10])?
Te doñé ñe mee te mire,
as mua s'me hanté malhi.

Fort sé ç'humbi Turqeria
ĭépén *ydjététe*[11]) ĭalhan[12]);
[illegible] Pénendia

te rhiĭe Muçua ne *zendan*.

Ĭy moĭ lulé, ĭy burbuqé,
çélni ĭy te na gezoni
ca te bardha, ca te kuqé
dyñaue[13]) t'a zbukuroni.

Kubria[14]) qe kendon per hére
Hau i *ashikut*[15]) me dhéé mos bĭére
Gharberi mé tri *nishtére*[16])
é ka ngren' *ashikn'*é mĭére.

Kubria qe ben qaf, qaf, qaf,
te mér vaĭi qe t'é deghosh;
O trandanfil as beĭ *insaf*[17]);
Mos u beĭ *kail*[18]) t'na vérbosh.

V.

Lott'é mia muar ghine;
Qysh t'ĭa beñ, Ah, un *fakiri?*
Me ñe çun me ra *sévdaĭa*[2]),
Kur me shkon si bir Véziri.

Ç'ké, diale, qe s'flét mé goĭe
hak[3]) te marte Pérendia.
Po dhé maléte mé dhbore,
m'i qaĭne *halhét*[4]) é mia.

Si bilbil me ké qéndruar
te kam rhotulhe *tavanit*[5])
natene é shkoñ i squar
Ô moĭ lul'é ĭargavanit.

Qaĭ é qaĭ shtepiz'é quhelha
shastisé[6]) shok é ĭarane,
Te dy syt' O Thanashulha,
sé me ty é kam *sévdane.*

Degho Hasan-Béĭ Vrioni,

qysh s'ké frike nga Véziri?
Konstantini eshte toni;
Imĭére, ç' tu prish *fiqiri!* [7])

— Zotroté ĭé Vézir i math
kane frike ghith *dynăĭa* [8])
daç me vraĭ, daç me beĭ garth
s'héq dot dore nga *sévdaĭa* [9]).

Kush s'ka pare pérçé [10]; t'arte
lé te véĭe ne Ianine
Mamur [11]) u bufsh Ô moĭ Narte
qe na ndzoré Konstantine.

Konstantin, ô trin, ô dĭale
kur hyn brénda né Véziri
mé djokéne mé tri pale
écene si *at* [12]) Misiri.

Muçua.

VI.

Ty zémere s'kam ç'te te thém
sé syte m'a kane faĭne
shohene nga ñe miĭe dĭém
ata te ngopure s'kane.

Ububu ky syr' i shkruar
mé ñére *Ashikne* [1]) ç'é mbush,
vélaqim [2]) mé rh tulhuar
é pelcét si koqé rhush.

Ty *qaĭa* [3]) s'kémi ç'te thémi
ĭalhah, mos te zente véra,
lérna mé halhét qe kémi,
Mos na hap plage te tĭéra.

(Kenduar préi **Anton DOdanit.**)

VII.

Ç'ungriçe shpéto ne menghés
deghoñ *havaze*[1]) te bilbilit
ték po kendonté me gorice
çél ô moĭ *Gondj*[1]) é trandafilit.

Kush eshte Turk mé *din*[3]) Islam
dĭale te bardhe te mos doĭe
Mérak[4]) m'i madhi qe na ha,
shkoĭn'é s'ra flasine mé goĭe.

Ñe te shtune shpéĭt ne menghés
pas udhese Dobronikut
i thashe Rustém béut do vdés
per ty moĭ rusp'é Vénétikut.

Nde més te taqkese ñe grope
po si para é Míserlise
Ashikute ĭu dérdhe lotte,
i shkréte zĭar i bukurise.

(Kenduar préi **Çamçakézit**).

VIII.

Mé *dérté* [1]) mé malheñimé
t'i fola *bẽtét* [2]) ô Sulhtan,
s'kam ç't'i beñ zémrese timé,
qe kerkon dylbére mé *nam* [3]).

Bobo sé ç'na pane syte,
mĭéret na qysh ĭémi ghalhe?
ketu dréq shkuan dudite
mé *dyfék* [4]) duane vrare.

Ĭy malé t'na behi *çair* [5])
sé do t'u vime *Musafir* [6])
ç' *ogradisme* [7]) mé ñe *qafir* [7])
nat é dite po héq *zindjir* [9]).

(Kenduar préi **N. Babatasit**
Korçarit).

IX.

Vét'ô çun me patté thene
émerin te mos me haro h
ti te me kendosh ne kenge
bilbil qaĭm'é t' me renkosh.

Bié posht'é ghumi s'me mér
mee s'me hiqét dot *fiqiri* [1])
un'é désña peŕ *byrazér* [2])
ç' pat mé ta Mulha Zéqiri?

Vĭén *Edjéli* [3]] me ben varhe
préĭ menç ĭam ber' *alhçak*[4]]
me gryke te shof litare
s'héq dore nga ty zembak.

(Kenduar préi **N. Babatasit**).

X.

Valhe qysh t'a prét *fqiri* [1]],
me kete *dyña* [2]] s'te ndahém;
sa te dal keti *zindjiri* [3]],
ô *sévda* [4]], mee s'mund te mbahém.

Mezap [5]] patté Elbasâne,
me te dhençin Ruméline
ç'édo malh'é ç' do ghane
dyk mé pasur bukurine.

Shume shume dy a tré vĭét
zémra imé do t' duroñe
do benésh dhé ti si .une
pa ñéri do mos te doñe.

.....

Tri dhĭét é tré vĭét ne Shkodre
zémra imé s' ugezua
si kur ishña ndo ñe zorbe
é s'undoth ñéri per mua.

As te paçe thene véhte
zer é *mabubit* [6]] flori
do te hyñ ne fund te détit
é te ndzĭér ñe gush *indji* [7]].

(Kenduar nga **Nakë Prifti** *Shkodra).*

Keng I. 1) ghélber, 2) mundéte (δυνατὸν), 3) shtrengim, 4) Zoti, 5) fuqi, 6) dashuri, 7) urdhér' i Perendise, 8) pa ghykim, 9) te kéqé, brénge, 10) Mbrét, 11) ghygne, 12) pritĭen, ashoñashin, résultatat.

Keng II. 1) drita, hié=ihishme. 2) menim, çolére. 3) i bukur i pelqéshme. 4) diĭe. 5) magazé. 6) Magazé ku shitéte plekure itir. 7) te huaĭte, 8) qytétarevé.

Keng III. 1) Méke *(adjilhek)*. 2) ñe fare robé. 3) ruge, udhe. 4) parhaise. 5) teĭ per téi, per kundre.

Keng IV. 1) Fati, 2] shpetin, 3] zémerim, 4] skahié' 5] mbylhur, burg, 6] parhaïse, 7] Burg, 8] idashuri i bukuri, 9] réthka te é kurta [rotulh], 10] puna imé, 11] urdherimét, 12] genéshtra, te rhéna, 13] botene, 14] Guguçia, 15] idashesit, 16] thik'é mpréshe pé Mĭéku. 17) mĭaftim 18) deshires.

Keng V. 1) i varferi. 2) dashuria, maalhi. 3) te dréĭte. 4) te ngharate, punete. 5) kulmit. 6) çudité. 7) mendĭe. 8) bota. 9) dshuria, 10) flok. 11) ç'pasure, é bégaçme. 12) kale i pátréehur perte hĭpur.

Keng VI. 1) te dashesin, 2) po, édhé-po. 3) nekembes.

Keng VII. 1) zene, 2) Burbuqé, 3) fé, 4) Maalhi, deshira.

Keng VIII. 1) Maalh, semundĭe, 2) vĭérshat, 3) émere, 4) pushke, 5) fushe, livade, 6) miq, 7) é pesuane, 8) i pabése, 9) hékura.

Keng IX. 1) mendĭa, 2) velha, 3) Ethena, 4) i poshter.

Keng X. 1) mendia, 2) bote, 3) kekurĭ 4) o dashuri, 5) urdheri, 6) é dashurit, 7) ruaska, çkelqenĭa.

BKSH

Vasil Hr. Terpua

Vasil Hr. Terpua

Zoti Vasil Hr. Terpua eshte lindure nde Korçe me 1839 édhé ka ardhure nde Bukurésht me 1861. Ndonése dy pïésa te ïétese tiï i ka shkuare larg memedhése, nuku ka larguare as pak zakonét Shqipetaré, dhé dashurin'é ziarte qe ka per dhén'é vét Shqiperine. Qe ate mot, kur posa nghïzi idéa é perlindïése kombite Shqipetar, é ghér sod, Zoti Vasil Hr. Terpua ghéndéte ne balhe te radhuase aqé mé te dhena sa dhé mé pune. Keshtu qe me 1881 é ghér me 1895 pa réshture ka qene zghédhure shok nde Pélqesite te shoqerivéte Shqipé nde Bukurésht, édhé me 1895 kur u hoq qe t'u beñe vend te riñvét shoqeria é zghodhi mé ñe zê *„shok te ndérit"*.

Eshte per te vene ré, sé nde shtepi te velhazerise Terpaï nde Korçe u-hap édhé ghéndéte ghér sot é-para shkolhe shqipé qe s' ka qene qe kur eshte ïéta. Ghithe ashtu édhé ketu nde Bukurésht nde shtepi te tyré ghéndéte shtypeshkroña shqipé édhé ñera édhé tïatra pa ndo ñe page préï aqé vïéç. Per véc ketyrévé çeshtïa Shqipétaré ka dhé te tïéra mee te shendosha shprésa nga shtepia Terpo. Emeri i tyré eshte lidhure mé Istorin'é Shqipése, édhé lutémi te rhoïne shume vïét, é te ghéïne shoke si véténe, per temiren é Shbiperise é te kombit Shqipetar.

Skendér-béu (Ghérg Kastrioti)

Skendér-béu (Ghérg Kastrioti)

Skendér-béu, princ i Shqiperise, eshte i ñohure prëï ghithe ishorishkronevét Europes si ay me i madhi dhé me trimi kryéushtar i kohese ti 1403—1467. Qe te beïme storin'é keti **burhi math Shqipetar** nuke dote na ariïne disa vivlha si kete qe kémi perpara sysh. Dote mundonémi ketu te beïme vétem ñe shenim te shkurtere.

Ate kohe kur Tyrqit, nga Asia uhodhe nde Europe, (1357 p. K.), Shqiperin' é sipermé é guvérnonté Ghon Kastrioti, ati i Skendér-béut, mé pature kryéqytét **Kroien**. Tyrqit si mboshtne dhé vune nene urdhere me te shumat visé te Sinise Balkanit*] kishin kthyér syte dhé permi Shqiperine; Shqiperia mbanéshé é-forte shume kohe perpara atyré, ghér sa me me funt, Ghon Kastrioti mé pare sé ka te beñe mé ñe fuqi te madhé fort u shtrengua te beñe

*) *Sulhtan Baïazit 1392 kish vene nene urdher Thésaline; Maqédhonine, Péloponésne dhé ghithe Gréqine é sotmé Misine dhé Bulhgari.*

BIBLIOTEKA KOMBËTARE

paqe, dhé te ïape Sulhtan Muratit II te kater dïémt'é ti*), si penk, te rhine nde Andrianopoïe. Si umadhua Skendér-béu dolhi aqe trim sa Sulhtan Murati, kur kish te leftonté mé noñe armik te forte, derqonté Skendér-béne mbe kryé te ushterise, dhé keshtu kure nuk kish humbu noñe lufte.

Skendér-béu ndonesé kish ikur i-vogel nga dhéu i Shqiperise, mbanté fshéhure nde shpirt te ti dashurine per memedhén é vét; hélmi po i lidheronté zémren dhé pristé kohe qe t'i perblidhéï Shqiperise, é cila, pas vdékïés t'ét, Ghon Kastriotit, kish humbure lirine édhé kish rene nene zghédhen é Tyrqvét. Ghéti kohen, u hoth ne malét é Shqiperise, mblodhi burhat é vendit, i kthén kraherore Tyrqise dhé ne ghithe lufterat qe beri mé até u refyé trim i math é mundi 35 vïét mé radhé. Atehére kur ghithe Europa dridhéï perpara fuqise Tyrqvét, Skendér-béu mé ñe dore trima Shqipetare u kish dhene dermen atyré, dhé é mbaïti mé ndér siper flamurin Shqi-

*] *Skendér-béu ishté m'i vogeli.*

petar. Skendér-béĭne istorishkroñesit é huaĭ é quaĭne «héros célébre» (trim mé émer).

Skendér-béu vdiq me 1467 p. K. ne verse 63 vĭéç. Pak kohe pas vdékĭés ti, u shtrengua dhé Shqiperia, per fat te zi, te mvéshñe robén é zise; te cilen é mban dhé ghér me sot. Kur Shqiperia é lire mbrohéshé préĭ dĭémvét saĭ mé aqe trimeri te madhé, kombét é tĭéra kishin véshur roben é robenise, sot ato kombé ĭane te lira. Shqiperia po qan é vaĭton. A dote dale ñe Skendér-béĭ i dyte?

Qaĭé! moĭ Shqiperi! qaĭé!
Ate ñérin' é vertéte,
E zine per ĭéte mbaĭe,
Sé shok me s'i vĭén ne ĭéte[1].

[Ist. é Skend. fag. 297].

1] Istorî' é Skendér-béut, shtypure nde Bukurésht 1898, me form. 16 fl. 309; shkruare me ghuhen Shqip me vĭérsha préĭ X. X.

Abdul béi Frasheri

Abdyl béi Frasheri

Abdyl béu ishté lindure nde Frasher te Shqiperise poshtemé, m' i madhi bir i Halit béut Frasherit. Ky ishté trup dhé shpirt falure nde çeshtĭén é madhé te perlindĭése Shqiperise. Qe kur ishté dĭale endr' é ti é-vétema ish „*Shqiperia per Shqipetaret*". Nde kohe kur Grékete kerkouine te shtoĭne kufine é tyré, per dem te Shqiperise ishté i pari qe u perpoq, édhé qéndroĭ i-zoti te shpetoñe Ianinene nga Grékete. Edhé ghith'atehéré kur Maleziñte nisne te hyĭne nde visét é Shqiperise sipermé, eshte i pari qe uperpoq dyké vaĭture dére me dére nde tere Shqiperine, édhé lidhi te deghuarene „*Ligen é Prisrénit*", rhotulh cilese umblodhe ghithe trimeria Shqipetaré, per mé mos leshuare vendét é Shqiperise, qe Turqia, mé aqé fort léhtesire, neneshkroĭti nde mbledhĭén é Bérlinit 1878, te ndahéne pas urdherin é se padréĭtese Europa.

Pas prishĭése Ligese mé pabési nga an'é qivérise, Abdyl béu, i-hidheruare, uhoth nde Gréqi te méréte vésh mé Qivérine é atĭéshmé per te bere ñe lidhĭé Elino-Shqipetaré, édhé te ngrére Shqiperine kundre Turqise; po zémrat é liga, qélhimét é dhélperta te atyré qe qivérisnin Gréqine atehéré, nuk é pritne kete lidhĭé, dyké thene: nghalhĭa é Shqiperise eshte humbĭa é Gréqise, Dométhene Grékete deftyéne sé Shqiperine duan t' a copetoĭne, édhé

ngaĭ ato copera te marin édh'ata ñe pĭése. Hidheruare mee shume sé kur vaĭtı Abdyl béu Frasheri iku perseri nga Shqiperi é sipermé, po atĭé ra nde dore te Qivérise Othomané kalhezuar nga Grékete pér qélhiméte, qe thame, édhé udergua nde dhboñe *[syrghyn]* nde Fézan, ku ndeñi shtate vĭét. Te fundine mot kur u leshua vdiq si martir ndene endesirat é te keqiavé q' i solhi *syrghyni*. Abdyl béu vdiq, po deshira é tii qéndroĭ per-sipere dhé nghalhi mbi ghithe zémerat é Shqipetarevé deshiren édhé perhapét si vaĭi qe me ñe ane é me tĭatrene te Shqiperise. Qofte kuĭtim i tii per ĭéte!

BKSH

Naim-Béu Frasheri

Naim-Béu Frasheri

Zoti Naim-béĭ eshte lindur nde Frashar, i dyti birh i Halít Béĭ Frasherit dhé velha mé te deghnarin Abdul béĭne.

Zoti Naim-béĭ, mé te dréĭte, munt te quhéte ata i litératures shqipé per ghithe Shqiperine. Ky mbushi shqiperine mé vivlha mesimi, te cilate i shtypi Shoqeria „Drita" dhé „Dituria" nde Bukurésht êdhé sot msohéne ne shkolhate nde Shqiperi dhé kendohéne nga ghithe Shqipetaret' é zĭarte te cilét' i mbaĭne ghithekush nde ghî. Aqé vivlhate mesimi sa dhé vĭérshat é tiĭa ĭane shkruare mé ñe ghuhe shtepiaké, tekupetuara mé léhtesire dhé thĭésht shqip. Vĭérshat é Naim-béut ĭane plot shié é plot urtesi. Ato muntne te sqoĭne ndĭéñene kombiaré dhé te velhazoroîne shqipetaret' é ndare nga pun'é fése. Te shkruaret é Naim-béut ĭane çemuare nga Shqipetaret é mesuare si dhé nga bot é huaĭ qe duan perparimin é kom'bit Shqip., dhé per vĭérshesin' é ti dhé ca mee shume per ñe te fundite vivlhe q' ushtyp tani shpét, Z. Luis Benloew, ñe nga te medhéñte savantet é Frances, na shkroĭ keto: mé te dréĭte munt te levdohén dhé Shqipetaret sé kane Iliadhen *é tyré.*

Pervéç ketyré Z. Naim-béĭ ka shkruare ñe vivlheze me ghuhene Gréqishté mé filhosofi te lartere. Atié dukéte si ne pashqyre fuqia é méndimite tiĭ, patriotism' i-zĭarte dhé deshir' é burhit Shqipetar, te cilite ĭétate Shqipetaré dote ĭa dine per te mire.

Ate qe Abdul-béu beri mé trimeri per Shqiperine, Naim-béu po ben mé pendene. Qofte émeri i tii pavdékure!

Sami-Béu

Sami-béu

Sami-béu eshte i velhaï m' i vogli i Naim-béut. Si édhé te velhézrit é ti eshte perpïékur per te mbaren é kombit Shqipetar. Abétaréïa é pare si dhé shkroñetoréa é ghuhese shqip, qe kur aïo zu te shkruhéte mé menyre kombiaré, dolhi nga pénda é Sami-béut.

Ron nde Konstantinopoïe, ku ka mbaruar mesimét. Pervéç te tïéra ghuhera te Europes, ghuhen arabishté é di mé funt. Shkroñes i-mbaruar; ka shkruare dhé ñe dhrama mé émerin „**bésa**“, mé ane te se cilese refén zakonét é shenteruara te kombit Shqipetar. Sami-béu eshte beresi dhé i me shumavé vivlha te vyéra mé ghuhen Turqishté, mé te cilat ka bégatuar litératuren é asaï ghuhé.

Girolamo De Rada

Z. De Rada eshte ñe nga Shqipetaret qe kane qendruare nde Itali. Eshte lindur dhé rhi nde Macchia Albanese (Itali). Ka punuare ñe ŷéte te-tere per ghuhene Shqipé dhé eshte ñe nga filologet é deghuare. Zoti De Rada ka shkruare shume vivlha nga te cilat ŷane keto: „*Anthologia Albanese*“, „Conferenze su l'antichità della lingua albanese“, „Caratteri e grammatica della lingua albanese“ „Skendér-bégu i pafam“ é.t.ŷ. Z. De Rada eshte kryé ndéri i shoqerise *Dituria*. Qofte émeri i 'ti kuŷtuar!

Anselmo Lorecchio

Ansélmo Lorecchio

Zoti Ansélmo Lhoréqio eshte birh i Shqiperise, préĭ ata qe kane vaĭture nde Itali, qe kur ra Shqiperia nene zghédhe te Turqise. Zoteria-é-ti eshe ñe nga te zghédhurit Shqipetare qe punoĭne mé dashuri te madhé per perlindĭén é Shqiperise. Mundim te thémi, sé ay é forcoĭ çeshtĭén çombiaré kaqé shume, sa kushdo qe mundohéte per Shqiperi ka ñe shprése te-embele édhé ñe kuraĭ te-ékurte. Shkruanté pa pertuare, separi, nde „Giostra“ édhé nde „Il Resto del Carlino“ édhé sot béri ditetarén „La Nazione Albanese“ qe é dréĭton mé aqé shume politike te lartere, dhé mé ane te cilese é deftéu kombin Shqipetar nde Europe me kembe. Eshte nga far'é fis i-math édhé ka titlhen té „Kavalérit“. Velhézerit é tiĭ ĭane te msuare, édhé ñéri ngaĭ ata ka kthyére me ghuhene Shqip ñe pĭése nga „*Divina Comedia*“ é Dantit. Keshtu qe shtepia é Lhoréqios hyn nde radhen te lurhavé medhéñ, qe kañe punuare per Shqiperini, si Dorsaĭt, Krispaĭt, Kamardaĭt de Radaĭt é.t.ĭ. Tani me ne fund ç'palhi nde Katanzaro ñe vivlhe shume te vĭéfshmé me ghuhene italishté mé émerin „La Questione Albanese“. Eshte dhé kryési i shoqerise kombiaré nde Itali. Eshte 45 vĭétç burhe édhé i-pamartuare. Lutémi né Zoti rhoft' é qofte per mbaresin'é kombite Shqipetar.

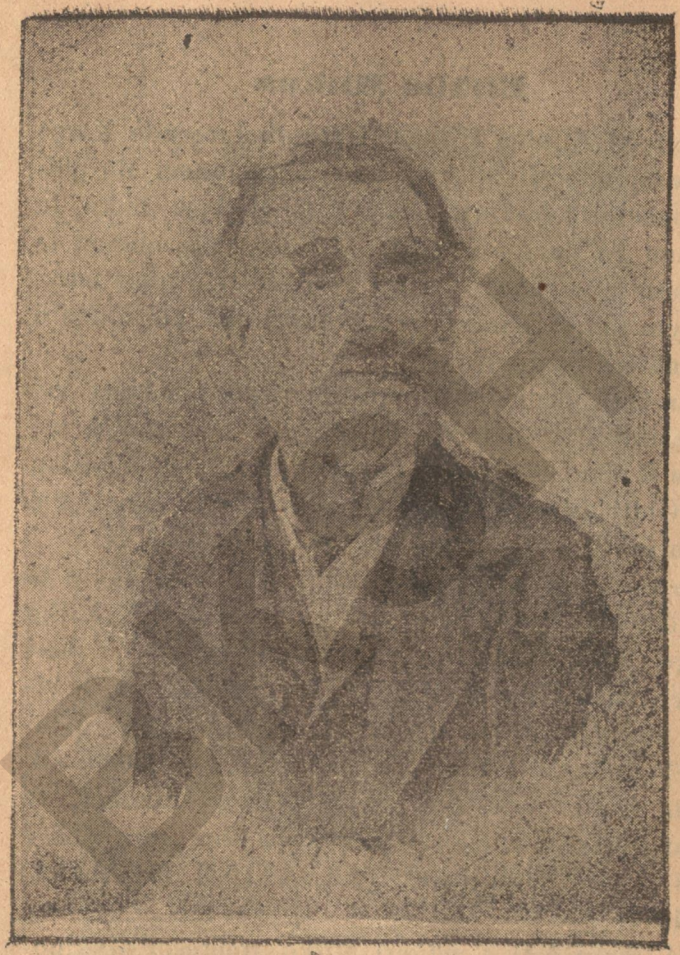

Efthim Mitkua

Efthim Mitkua

I ndyéri Efthim Mitkua ishté lindure nde Korçe dhé vdíq nde Misir, ku punonté trégerine. Mé ghithe punet'é trégerise, i ndyéri E. Mitkua nuku la meñane pa punuare per te shénteruarin qélhim te kombite Shqipetar. Qe me te ritt'é ti é ghér mbylhi syte punoï zémerqéruar é paloïture ne idhén'é perlindiése Shqiperise.

Per kete ghe mbaïti paréshtur korésponděnce mé velhézerit é Italise shqipetare dhé mee shume mé Z. de Raden, Shqirone, Kamardhen, Dora d'Istrian étï. Ghith'ashtu dhé mé velhézerin' é Stambolhit é Bukuréshtit, sa ghér me ne fund ardhi dhé véte.

Ñe ngaï ata te parete burha q' u bene ngaïe te sqohéte dhé kombi Shqipetar eshte i ndyéri E. Mitko Korça. S'eshte mïaft propaganda é madhé qe beri Mi ir, Stambolh, Romeni é ghétke, po la dhé ñe vivlhe te vyére ku ka permblédhure Kengat é lhauzit Shqipetar, Peralha, Pugaré Istori, te thena étï mé te cilate deftéhéte, fuqia vétiïat, zakonét, te ngharat dhé vïétersira é kombi te Shqipetar, dhé é qoïti „Bléta Shqipetaré" (ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ) me 1878.

Mé libren é ti, i ndyéri Mitko, léhtesoï filholhoghin'é ghuhese dhé hapi udhen shkroñetorevét filholhoghe te huaï, te eilet é çemuan dhé i thane ñe vïéfïe te madhé.

Qoft' émer' i Mitkos k ïtuar perïéte.

Louis Benloew

LOUIS BENLOEW

Z. Louis Benloew ulint ndé Erfort (Prusia) me 1818. Mesoĭ ne Universitéte te Bérlinit, te Lipsise dhé te Gottingut. Me 1839 vaĭti ne France dhé atĭé ube vendes. Eshte doktor nde filologhi, dhé ñe nga mee te medhénte filologe te Frances. Ka qene kuĭdéses i bibliothiqit Sorbones, *profésor* dhé dékan ne Univérsiténe te Dijonit. Ka folur shume per ghuhene Shqipé, dhé mé ane te kesaĭ ka zghidhure shume gherra qe qéne te érheta per diturine é-larter. Eshte filoshqipetar i-flakte; ka refyér te madhé dashuri per kombin Shqipetar. Me 1897 répréséntati mé shume ndér Shoqerine „Dituria“ ne kongrés te Oriéntalistevé (Congrès des Orientalistes) nde Paris.

Z. Louis Benloew ka shkruare me shume vivlha, nga te cilat ato mee per te zeu-goĭé ĭane „nomét é istorise“, („Les lois d'histoire“), „La Grèce avant les Grecs“, „Analisa é ghuhese Shqipé“, „per prosodhine nde ghuherat indoéuropéé te qimoçmét é te réat“ étĭ. Tani me ne fund shkroĭti ñe ghukim per kengat Shqip qe i ka mbledhure z. de Rada, „Du rhythme et de la rime dans la poésie épique des Albanais“ shtypure nde Bukurésht. Emr' i ti qofte lidhure mé nisĭén é istorise Shqipése.

Ghuseppe Shqiro

Ghuseppe Shqiro

Zoti Ghuseppe Shqiro eshte lindure nde Piana dei Greci nde Siqéli. Eshte Shqipetar préĭ ata qe ikne nga Shqiperia kur rah nene thoñte te Turqise. Ndonése pé 4 shékulha larguar nga memedhéthi nuku haruan ghuhen dhé vétiĭat Shqipetaré. Z. Shqiro eshte ñe ngaĭ ata mee te medhéñte vĭérshetore nde ghuhene Shqip; ka ñe stilh te forte dhé ñe deshire te flakte per perlindĭén é kombit Shqipetar; eshte punetor i-palodhur dhé Shqipetar i-zĭarte.

Ka çpalure ñe vivlhe plot mé poéma te bukura q'é quane *Rapsodhié Albanese;* ka ç palhure te perkohéshmén *Arberi i Rii*, *Kënkat é luftes* mé shume nota Istoriétié, kane dore dhé ñe poéme épike q'i thote *Vistari, dhé, Te dhéu yne.*

Kush ka kenduare te shkruarat é *Ghuséppé Shqiro* eshte vertétear sé Shqiperia ka femiĭe te mbare é te dashure. Rofte Z, Ghuséppé Shqiro!

Faik béy Konitza

Faik béy Konitza

Zoti Faik béĭ Tépèléni-Shishgo eshte lindure nde Konitze te Shqiperise poshtermé. Mori mesiméte nde Konstantinopoïe, édhé mbaroĭ filhosofine nde Univérsitatén é Parisit, ku ndéñi 8 vĭét.

Zoti Faik-béĭ eshte ñe nga te flakte.e Shqipetare te dĭélmurise. Sot ghéndéte nde Bruksél ku dréíton ñe te perkohéshmé (Reviste) me ghuhene Shqip é frenghisht. Esht'i par', ngaĭ ata qe kane shkruare, i cili kudzoĭ te zbuloñe padréítesit' é paudhesite qe Guvérni Othoman i sĭélh kombite Shqipetar.

Zoti Faik béĭ eshte dĭal'iri mé mesimé te-larta é te-félha, izotti te sĭélhe sherbim kombite mee shume sé sa shprén cilido; ka ñe udhe te hapure te arhiñe ñéri' imadh per vétehé dhé per kombin. Mé dhiplhomatin'é ti te félhe mundi te futñe Révisten é ti nde Shqiperi ku nuku pandénté as-ñéri.

Ata qe é kane pare dhé kane kuvenduar mé Faik béĭne mund te kéne te medha shprésa.

Rhofte shume vĭét per te miren é kombite Shqipetar!

Ali Pash Tépéléna

Dora d'Istria

Dora d'Istria

Ne émerin Dora d'Istria mfshihéte shqipetarka pringhipésa Eléna Kolhtzof-Masalsqi, bia é Princit Mihail Ghikes.

Eléna Ghika ulind nde Bukurésht me 22 Ianar 1828. I ati ish kryéministre i Romenise dhé te dy te ungherit, é saĭ Grigor Ghika dhé Aléksandri Ghika qéne Princer te Romanise qe me 1828 ghér me 1842. Pringhipésa Eléna Ghika mori mesimét se pari, nde Bukurésht, dhé me 1841 vaté t'i mbanoñe nde Viéne, Drézde, Bérlin édhé Vénéti. Me 1849 ukthyé nde Bukurésht ku umartua mé princ A. Kolhtzof Masalsqin, ñe préĭ te paret aristokrate te Rusise. Dora d'Istria ndéñi nde Rusi ghér me 1855 dhé q'andéĭ vaté nde Europe ndéñ nd'Elvéti dhé Florénce ku vdiq me 1888.

Dora d'Istria eshte ñe nga te rhalhat grâ qe kane shkruare. Mee te çqoĭturat

skrimé ŧane: *Roĭtĭa é Klhoghervé ne kishene Orthodhokse, Elvécia Ghérmanishté, Grate Ghykuare prĕĭ gruaĭé, Voĭajét nde Ruméli dhé nde Moré, Afer anes liqarit E vétise, Shqipetaret ne Romani é.t.ĭ.* Shume Shoqerirera filolhoghika pé te Italise, Amérikes dhé Elhadhos é zghodhe memre ndéri.

Dora d'Istria ulevdua prĕĭ shume poétesh. Per t · u shkruane «*Shqipetaret né Dora d'Istria*», «*Kontésa Dora*» «*Per ca punera te pringhipéset Dora*» édhé «*Dora d'Istria dhé poézia Shqipé*».

Dométhene munt te levdohémi sé prĕĭ kombit Shqipetar kane dale ñéres te shenuare si me trimeri dhé mé dituri. Turperuar qofshin ata qe mohoĭne keŧe ghindĭé kaqe te rhalh'é te levduare.

BKSH

BKSH

BKSH

Shitête . . . . Fr. 1.50

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKEST